

Årsredovisning 2023

för Hallstahammars kommun och kommunkoncern

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Diarienummer: KS-114/24
Datum: 2024-02-27
Förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen
Enhet: Ekonomi- och Upphandlingsenheten
Handläggare: Nicklas Erngren, Ekonomichef
Nämnd: Kommunstyrelsen

Innehåll

Inledning.....	4
Kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen har ordet.....	5
Förvaltningsberättelse	7
Översikt över verksamhetens utveckling	7
Den kommunala koncernen.....	9
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
Händelser av väsentlig betydelse	17
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	20
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	24
Balanskravsresultat	46
Väsentliga personalförhållanden.....	47
Förväntad utveckling.....	52
Finansiella rapporter.....	53
Resultaträkning	53
Balansräkning	54
Kassaflödesanalys	55
Noter	56
Ekonomiska nyckeltal	70
Driftredovisning	72
Kommunstyrelsen	73
Barn- och utbildningsnämnden	74
Bygg- och miljönämnden.....	75
Kultur- och fritidsnämnden.....	76
Social- och arbetsmarknadsnämnden.....	77
Tekniska nämnden	78
Äldrenämnd.....	78
Investeringsredovisning.....	80
Revisionsberättelse.....	82
Bilaga 1 Fullständigt investeringsutfall per projekt.....	83
Bilaga 2 förslag till tilläggsbudget för investeringar	85

Inledning

Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över det gångna årets ekonomiska utfall av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut.

Årsredovisningen består av en förvaltningsberättelse och ekonomiska sammanställningar för både den verksamhet som bedrivs inom kommunen och den som bedrivs genom annan juridisk person. Förvaltningsberättelsen innehåller en översiktlig bild över verksamhetens utveckling, händelser av väsentlig betydelse, viktiga personförhållanden, årets resultat efter balanskravsjusteringar, pensionsåtaganden och måluppfyllnad enligt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

Årsredovisningen vänder sig till kommunfullmäktige men även till dig som bor eller bedriver företag i kommunen samt andra intresserade av kommunens resultat och ställning. I denna redovisning kan du läsa om vilka mål kommunen har, hur måluppfyllelsen blev och du kan även se hur alla skattemedel har använts.

De olika avsnittens innehåll:

Förvaltningsberättelse

Finansiella rapporter

De finansiella rapporterna innehåller resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter för både kommunen och kommunkoncernen. I kommunkoncernen ingår de kommunalägda bolagen, AB Hallstahem (100 %) och Kolbäckådalens pensionsförbund (60 %).

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Önskas mer information om nämndernas verksamhet så finns det mer att läsa i respektive nämnds egen redovisning.

Kommunstyrelsens ordförande och kommunchefen har ordet

Kriget i Europa och pandemins efterdyningar har lett till stora kostnadsökningar, historiskt hög inflation, stigande räntor och höga elpriser som påverkat Sveriges kommuner och regioner kraftigt. För att motverka akuta neddragningar i våra verksamheter på grund av kostnadsökningarna, beslutade fullmäktige i slutet av 2022 om en budget för 2023 som resultatmässigt låg väldigt nära noll. Den första kvartalsrapporten visade på ett befarat stort underskott, som vi tillsammans lyckats undvika. Vi vill rikta ett stort tack till alla medarbetare och chefer för ansvarsfullt arbete.

Det ekonomiska resultatet har också påverkats av att skatteintäkterna blev högre än förväntat då arbetslösheten i Hallstahammars faktiskt sjönk i stället för att öka och lönerörelsen gav en högre kompensation till flera grupper, vilket också påverkar skatteunderlaget. Elpriserna stannade av och vände sedan nedåt, liksom inflationen. Kommunens värdepapper steg under 2023 och de många och stora osäkerhetsfaktorerna slog om till positiv riktning. Sammantaget slutade det omvälvande året 2023 med ett positivt resultat på totalt hela 89,4 miljoner kr, varav balanskravsresultatet ligger på 45,1 miljoner kr.

Tyvärr blev 2023 det första året på länge med en negativ befolkningsutveckling med -57 personer. Födelsenettet blev -46 personer då fler personer avled (200) än de som föddes (154). Det var 1021 personer som flyttade in och 1030 som flyttade ut vilket ger ett negativt flytnetto på -9. Befolkningsökningen i hela Sverige är mycket låg, förutom i storstäderna. Tyvärr pekar även den nya befolkningsprognosen på en mycket svag befolkningstillväxt de närmaste åren.

Politiken har 2023 präglats av ett mycket stort ekonomiskt fokus men också av ett gediget arbete med att ta fram nya mål för mandatperioden. Beslut fattades i samband med mål och budget i juni och de beslutade målområdena kan sammanfattas: *Utbildning, Livskvalitet, Folkhälsa, Miljö och Kompetensförsörjning*. Fullmäktiges övergripande mål sätts som tidigare för fyra år men en nyhet är att nämnderna nu provar att arbeta med ettåriga mål och max tre mål per år. Vid utgången av 2023 gjordes också slutlig utvärdering av den förra mandatperiodens mål. Vi konstaterar att den utpekade riktningen mot hållbarhet och målen i AGENDA 2030, har uppfyllts i många delar, om än inte helt. Pandemin och kriget har påverkat kommunens tillgängliga resurser och möjlighet att arbeta med nya utvecklingsområden, vilket gjort att ambitionsnivån fått sänkas något.

2023 har också bjudit på många positiva händelser och projekt. Gång och cykelvägen mellan Lyckhem och Näs byggs för fullt i samband med ombyggnationen av E18. Samlingslokalen Linnea i Kolbäck har fått en utvändigt upprustning och den första etappen av ombyggnation och uppfräschning av torget i Hallstahammars är i full gång. Vi har helt fasat ut de delade turer och nu kräver även lagstiftning 11 timmars dygnsvila.

Alla nämnder och förvaltningar har sett över framtida lokalbehov och vi har tagit fram en lokalförsörjningsplan, där vi tydligt ser vilka behov som finns. Vi har också påbörjat ett omfattande arbete inom energieffektiviseringar och underhållsbehov av kommunens fastigheter som kommer vara aktuellt under många år. Förskolan Äppellunden är i full drift och förskolan Nyckelpigan har stängts. Renoveringen av Vallmobadet är snart klar och badet förväntas öppna igen till hösten 2024. Vid Nibbleskolan har moduler upprättats, som ett första steg i att kunna bygga en helt ny skola och på Näs är nu den nya skolan antligen klar att öppna till höstterminen 2024.

Vi vill rikta ett stort tack till alla medarbetare och chefer som gör Hallstahammars kommun till en kommun vi kan vara mycket stolta över även i tider av tuffa utmaningar. Tillsammans är ordet!

Catarina Pettersson (S) kommunstyrelsens ordförande.

2023 har präglats av osäkerhet på många plan, framför allt beroende på omvärldsläget och kriget i Ukraina. Det ekonomiska läget i Sverige har påverkat såväl Hallstahammars som många av landets övriga kommuner. Plusresultatet vid årets slut är oerhört värdefullt för kommunen. Jag vill inleda med ett stort tack till alla medarbetare som varje dag bidrar till att vår fina kommun utvecklas.

Hallstahammars kommun inledde 2023 med en uppskattad omvärldsdag för förtroendevalda och chefer, Att arbeta proaktivt med såväl omvärldsspaning som kvalitetsutveckling är viktigt i våra verksamheter. Därför är det glädjande att vi utsågs till årets LSS-kommun 2023.

Glädjande var också lanseringen av kommunens nya intranät i februari 2023, ett intranät som idag är välanvänt av de flesta medarbetare och ständigt utvecklas.

Ett viktigt arbete under 2023 var att implementera kommunens nya styrmodell som både skapar en ökad transparens och gemensamma arbetssätt i kommunen.

Nya mål för Hallstahammars kommun

Den 19 juni fastställde kommunfullmäktige mål och budget för Hallstahammars under den närmaste treårsperioden 2024-2026. De prioriterade målområdena är utbildning, livskvalité, folkhälsa, miljö och kompetensförsörjning.

Folkhälsa är ett av kommunens prioriterade mål. 2023 inleddes ett stort forskningsprojekt som ska bidra till en ökad folkhälsa. Flera kommuner deltar i projektet som hålls samman av Region Västmanland. Hallstahammars medverkan fokuserar på hur vi kan utveckla Nibbleområdet, med skolan i centrum. Grundbulten i projektet är att genom medborgardialog och aktivt deltagande av kommunens medarbetare skapa delaktighet i utformningen av den nya skolan.

Våra medarbetare och deras engagemang är vår viktigaste resurs. Därför är det glädjande att årets HME-undersökning (Hållbart medarbetarengagemang) i kommunen visade på goda resultat. Vi månar om våra medarbetares hälsa och som ett led i det höjdes friskvårdsbidraget under 2023, De nya reglerna för dygnsvila bör också bidra till en bättre hälsa bland medarbetarna.

En viktig fråga för framtiden är vår lokalförsörjning. Under 2023 togs därför en lokalförsörjningsplan fram som på sikt ska ge effektivare lokalutnyttjande.

Såväl klimatläget som omvärldsläget har lett till satsningar på såväl säkerhet som krisberedskap. Sommaren 2023 bjöd på stora utmaningar med både höga temperaturer, kraftig nederbörd och översvämningar., som hanterades väl. Genom ett utökat samarbete med såväl Räddningstjänsten Mälardalen som Västerås Stad är vi nu också ännu bättre rustade att möta framtida utmaningar.

Åsa Öberg Thorstenson

Kommunchef

Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse ger Hallstahammars kommun en övergripande bild av Hallstahammars kommuns verksamhet under det gångna året. I förvaltningsberättelsen är det fokus på den kommunala koncernen som ger en bild av den samlade kommunala verksamheten, oberoende av hur verksamheten är organiserad.

Förvaltningsberättelsen är upprättad i enlighet med kapitel 11 i Lag (2018:597) om Kommunal Bokföring och Redovisning och rekommendation R15 Förvaltningsberättelse utgiven av Rådet för kommunalredovisning (RKR). Enligt rekommendation R15 ska det tydligt framgå vilka delar av årsredovisningen som tillhör förvaltningsberättelsen. I detta dokument kan det ses dels i innehållsförteckningen, dels på varje sida där det i sidhuvudet framgår vilket avsnitt av årsredovisningen respektive sida tillhör.

Översikt över verksamhetens utveckling

Koncernens redovisade resultatet är betydligt bättre än föregående år +99,6 miljoner kronor mot föregående år +2,9 miljoner kronor. För kommunen är resultatet ordentligt höjt från -8,2 miljoner kronor 2022 till +89,4 miljoner kronor för 2023. 2022 var det framför allt finansnettot som drog ned resultatet. AB Hallstahem uppvisar även 2023 ett positivt resultat, efter skatt, på +10,2 miljoner kronor vilket kan jämföras med +11,0 miljoner kronor för 2022. För kommunen är det finansnettot som uppvisar stora skillnader mellan åren. Marknadsvärderingen av kommunens värdepapper ger väldigt stora slag på resultatet. Finansnettot för kommunen går från -67,2 till +44,9 miljoner kronor och beror i princip helt på orealiserade vinster och orealiserade förluster. För 2023 är det inte enbart finansnettot som förbättrar resultatet utan även verksamhetens resultat uppvisar +44,5 miljoner kronor för 2023, 2022 var verksamheternas resultat +58,9 miljoner kronor.

Befolkningen som under flera år ökat avstannade istället 2023 för att sluta på en befolkningsminskning mellan 2022 och 2023 på -57 personer. Födelsenettot blev -46 personer vilket innebär att fler personer avled (200) än de som föddes (154). Totalt flyttade det in 1 021 personer till Hallstahammar. Under samma period flyttade 1 030 personer ut från kommunen. Totalt ger detta ett så kallat flyttnetto på -9 personer, varav +13 personer från övriga Västmanland och +8 personer från utlandet och -30 personer till övriga Sverige.

Under 2023 så har soliditeten förbättrats något, +0,3 procentenheter för kommunkoncernen exklusive pensionsförpliktelser och +1,0 procentenheter inklusive pensionsförpliktelserna.

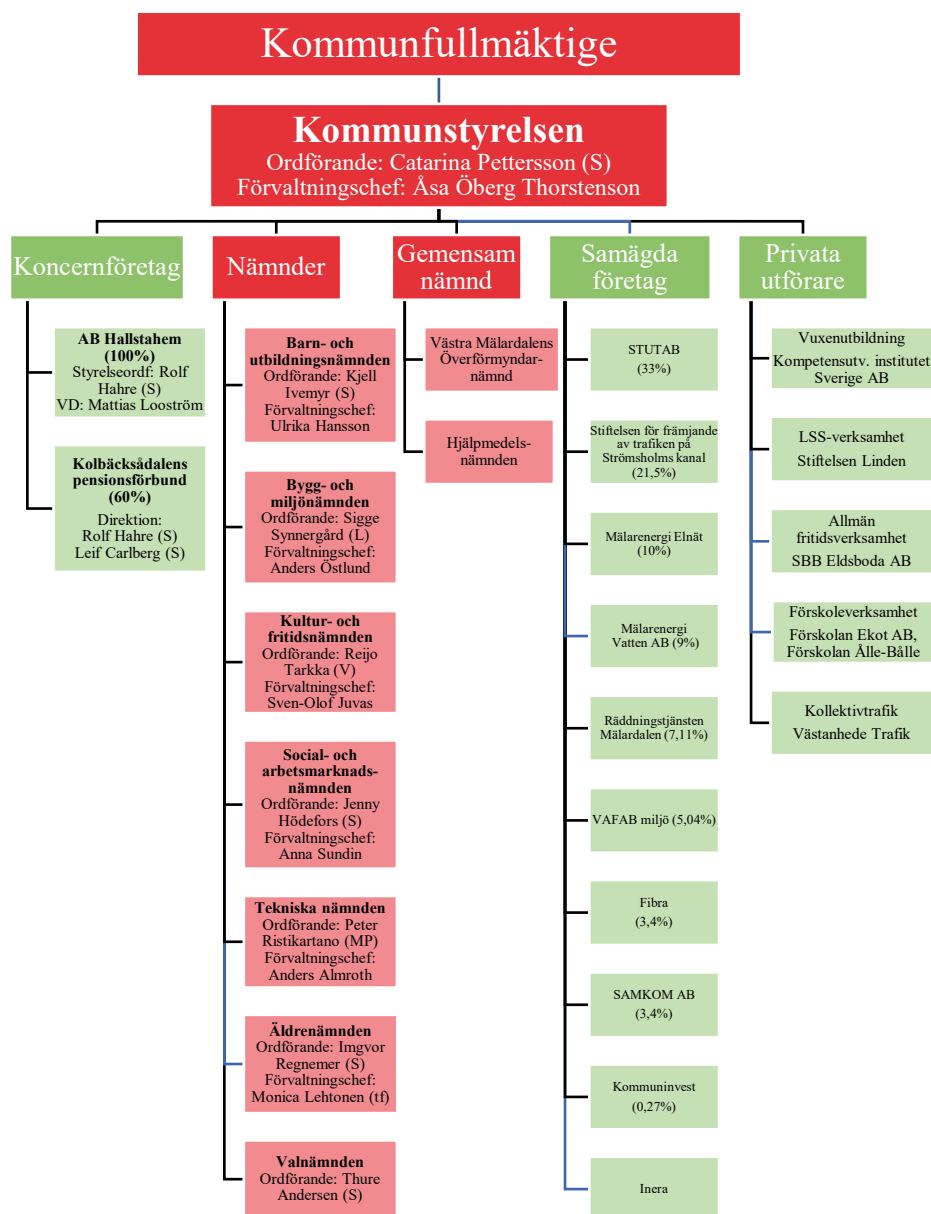
I tabellen nedan finns en översiktlig bild över verksamhetens utveckling.

Kommunkoncern	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter (mnkr)	441,1	420,0	415,8	417,2	391,4	426	423,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 526,6	-1 432,0	-1 373,6	-1 335,6	-1 319,0	-1 300,5	-1 277,7
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	1 235,2	1 170,7	1 103,7	1 044,7	991,6	956,7	932,5
Året resultat (mnkr)	99,6	2,9	163,7	76,9	70,8	14,6	49,6
Soliditet (%)	41,9%	41,6%	42,4%	39,6%	39,1%	45,5%	46,7%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	30,9%	29,9%	30,1%	26,0%	24,1%	25,1%	24,7%
Nettoinvesteringar (mnkr)	266,5	173,4	176,3	170,0	184,8	165,7	260,1
Självfinansieringsgrad (ggr)	2,44	0,33	0,98	1,04	0,38	0,28	0,38
Långfristig låneskuld (mnkr)	917,7	1 299,0	1 161,5	1 146,0	1 134,4	1 011,7	906,8
Antal månadsanställda (st)	1 551	1 528	1 531	1 465	1 417	1 441	1 392
Antal invånare (st)	16 654	16 711	16 608	16 400	16 346	16 186	15 998
Investeringar / invånare (kr)	16 002	10 376	10 613	10 366	11 305	10 239	16 258

Kommunen	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Antal invånare 31/12	16 654	16 711	16 608	16 400	16 346	16 186	15 998
Kommunal skattesats (%)	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8	21,8
Verksamhetens intäkter (mnkr)	262,7	255,1	261,5	267,1	245,6	283,9	284
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 400,8	-1316,8	-1268,1	-1236,1	-1 216,7	-1 206,3	-1 181,2
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	1 235,2	1170,7	1103,7	1044,7	991,6	956,7	932,5
Året resultat (mnkr)	89,4	-8,2	151,9	64,9	64,1	3,8	45,8
Soliditet (%)	54,4%	55,0%	56,8%	53,1%	52,2%	53,2%	54,1%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	40,0%	39,4%	40,3%	32,5%	30,7%	29,3%	27,7%
Nettoinvesteringar (mnkr)	194,8	147,1	97,4	89,1	125,2	104,3	199,7
Självfinansieringsgrad (ggr)	0,78	0,08	1,33	1,47	0,32	0,17	0,36
Långfristig låneskuld (mnkr)	677,7	614,0	476,5	521,0	549,4	465,8	371,2
Antal tillsvidareanställda	1 353	1 324	1 321	1 281	1 277	1 247	1 215

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i ett helägt bolag, AB Hallstahem. Överförmyndarnämnden är tillsammans med Köping, Arboga och Kungsör organiserad i en gemensam nämnd, Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd. Tillsammans med Västerås, Köping, Surahammar, Arboga och Kungsör drivs Räddningstjänsten Mälardalen.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Kommunfullmäktige kan jämföras med riksdagen och fattar de övergripande besluten. Kommunfullmäktige utser styrelser och nämnder.

Hallstahammars kommunfullmäktige har 37 mandat (platser) från och med valet 2022 innan så var antalet 45 platser. Inget parti har egen majoritet. Partierna Arbetarepartiet Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet har därför gått ihop i ett samarbete, en koalition. Dessa fyra partier har en majoritet i kommunfullmäktige med 19 mandat.

Mandatfördelningen i Hallstahammars kommunfullmäktige efter valet 2022:

Parti	Mandat
Arbetarepartiet Socialdemokraterna	14
Centerpartiet	2
Kristdemokraterna	2
Liberalerna	1
Miljöpartiet de gröna	1
Moderaterna	6
Sverigedemokraterna	8
Vänsterpartiet	3
Totalt	37

Nämnder	Verksamhet	Privata utförare
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen fungerar som kommunens regering och ska enligt kommunallagen leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen förbereder de ärenden som ska behandlas av kommunfullmäktige och ser till att besluten genomförs.	Ersättning till privata företag uppgår till 12 % av nämndens kostnader.
Barn- och utbildningsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden har ansvaret för förskoleverksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, skolbarnomsorg och gymnasieskola. Däremot ansvarar inte barn- och utbildningsnämnden för vuxenutbildningen, som i Hallstahammars kommun istället är social- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde.	Ersättning till privata företag uppgår till 19 % av nämndens kostnader.
Bygg- och miljönämnden	Bygg- och miljönämnden har ansvaret för bygg-, miljö- och hälsoskyddsfrågor inom kommunen. Nämnden prövar bland annat lov enligt plan- och bygglagen (PBL) samt vissa tillståndsärenden enligt miljöbalken (MB). Nämnden ansvarar även för bostadsanpassningsverksamheten och alkoholhandläggning.	Ersättning till privata företag uppgår till 1 % av nämndens kostnader.
Kultur- och fritidsnämnden	Kultur- och fritidsnämnden har ansvaret för kultur- och fritidsverksamheten, föreningsliv, kulturskola och kommunens bibliotek.	Ersättning till privata företag uppgår till 7 % av nämndens kostnader.
Social- och arbetsmarknadsnämnden	Social- och arbetsmarknadsnämnden (SAN) ansvarar för individ- och familjeomsorg, omsorg om personer med funktions-nedsättning, (LSS och socialpsykiatri), arbetsmarknadsåtgärder, vuxenutbildning och flyktingmottagning.	Ersättning till privata företag uppgår till 12 % av nämndens kostnader.

Tekniska nämnden	Tekniska nämnden har ansvaret för att förvalta kommunens fasta egendom. Inom tekniska nämndens ansvarsområde finns underhåll och skötsel av mark, gator och vägar, tekniska anläggningar och byggnader, avfallshantering, renhållning, uthyrning av fastigheter som tillhör kommunen, tomträtter, upplåta allmän plats samt köp och försäljning av fastigheter. VA-verksamheten ligger organiserad under tekniska nämnden.	Ersättning till privata företag uppgår till 14 % av nämndens kostnader.
Äldrenämnden	Äldrenämnden ansvarar för äldreomsorg, såsom kommunens särskilda boenden, stöd i eget boende (hemtjänst) och den förebyggande verksamheten för äldre. Nämnden ansvarar också för rehabilitering och kommunens sjuksköterskor.	Ersättning till privata företag uppgår till 1 % av nämndens kostnader.
Valnämnden	Valnämnden ansvarar för att genomföra allmänna val till riksdag, region, kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet och eventuella folkomröstningar.	Ersättning till privata företag uppgår till 0 % av nämndens kostnader.

Övriga organisationer

Västra Mälardalens överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden är tillsammans med Köping, Arboga och Kungsör organiserad i en gemensam nämnd, Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd. Överförmyndarkansliet i Köping bistår nämnden med sakkunskap, utredningar, handläggning enligt beslutad delegation och utövar tillsyn över godmanskap, förvaltarskap och förmyndarskap.

AB Hallstahem

Hallstahem är det kommunala bostadsbolaget som till hundra procent ägs av Hallstahammars kommun. Hallstahem har en politiskt sammansatt styrelse och leds av verkställande direktören.

Kolbäckådalens pensionsförbund

Kolbäckådalens pensionsförbund bildades gemensamt av Hallstahammars kommun (60 %) och Surahammars kommun (40 %) 2012-11-01. Kolbäckådalens pensionsförbund är den för förbundsmedlemmarna gemensamma organisationen som ska förvalta den pensionsskuld som uppstått i det tidigare för medlemmarna gemensamma Kolbäckådalens gymnasieförbund.

Förbundets verksamhet ska, i den mån den inte täcks på annat sätt, finansieras genom bidrag från förbundsmedlemmarna. Kostnaden fördelas enligt principen 60/40 mellan Hallstahammars kommun och Surahammars kommun.

Räddningstjänsten Mälardalen

Under 2021 slogs Mälardalens Brand- och Räddningsförbund ihop med Västra Mälardalens räddningstjänst och bildade Räddningstjänsten Mälardalen. Medlemmarna i kommunalbundet är Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Arboga, Kungsör och Köping. Ägarandelen utgår från befolkningsandelen den första november två år före budgetåret. Så för 2021 så var Västerås största ägaren med 67,14%, följt av Köping (11,44%), Hallstahammar (7,11%), Arboga (6,16%), Surahammar (4,39%) och Kungsör (3,77%).

VAFAB

VAFAB Miljö Kommunalförbund bildades i december 2014 av samtliga kommuner i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommuner. De ansvarar för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering, uppgifter som rör insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger medlemskommunerna enligt 15 kap Miljöbalken. Hallstahammars kommun äger 5,04 % av bolaget, andra

större ägare är Västerås stad (43,6 %), Enköpings kommun (12,75 %) Köpings kommun (8,24 %) och Sala kommun (7,29 %).

Mälarenergi Vatten AB

Från 1 april 2022 så ansvarar Mälarenergi Vatten AB för vatten- och avloppstjänsterna i Västerås, Hallstahammars och Surahammars. Bolaget är startat för att samverka mellan kommunerna för att säkra leveranserna av kranvatten och avloppsrening. Bolaget ägs till 85% av Mälarenergi AB (Västerås stad), 9% av Hallstahammars kommun och 6% av Surahammars kommunal teknik AB (Surahammars kommun).

Inera AB

Inera ägs av SKR Företag, regioner och kommuner. Företaget erbjuder kompetens inom digitalisering och stödjer ägarnas verksamhetsutveckling.

Kommuninvest

Kommuninvest i Sverige AB ägs och styrs genom Kommuninvest ekonomiska förening. Kommuninvest är en medlemsorganisation som företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Omvärldsrisker

Omvärldsanalysen speglar hur yttre omständigheter kan påverka Hallstahammars kommun. Några av de faktorer som påverkar kommunen är konjunkturutvecklingen, utvecklingen på arbetsmarknaden, demografiska förändringar, reformer beslutade av riksdagen och andra statliga beslut, inflations- och löneutveckling samt ränteläget.

Konjunktoren

Den globala ekonomin påverkas främst av två faktorer, den tidigare covid-19-pandemin och Rysslands invasion av Ukraina. Pandemins efterverkningar ger effekter på världsekonomin genom en efterfrågechock samt inflationseffekter. Den kraftfulla ekonomiska politiken som fördes under pandemin för att hålla marknaderna igång har gjort att inflationen ökade under 2022 och 2023. Därtill Rysslands anfallskrig i Ukraina som ger effekter på Sverige och Europa genom högre råvarupriser, vilket sänker efterfrågan och startar en inflationsspiral. Dessa faktorer har gett effekten av att Riksbanken ökade styrräntan för att hålla ner inflationen. Ränteökningarna fortsatte under 2023 och avstannade i september på 4,0%, jämfört med maj 2022 då styrräntan var 0,0%. På knappt ett år ökade styrräntan med 4 procentenheter. Ränteökningarna har gett effekt på inflationen. Under 2023 har inflationen mätt som KPIF gått från 10,2% i december 2022 till 2,3% i december 2023 och närmar sig nu målet på en inflationstakt på 2%. Mätt som KPI har det gått från 12,3% i december 2022 till 4,4% i december 2023. För Hallstahammars kommun har ränteökningarna inneburit att snitträntan ökat från 0,86% 2022 till 2,31% 2023. I kronor räknat så har räntekostnaderna gått från 5,5 miljoner kronor 2022 till 15,8 miljoner kronor.

Skatteutvecklingen

Skatteunderlaget ökade starkt under 2022, drivet av en stor ökning av lönesumman, men även höjda garantipensioner bidrog. Lönesumman har även under första halvåret 2023 ökat starkt men förväntas bromsa in under andra halvan av 2023 till följd av minskad sysselsättning. Det som dock ser ut som en stark utveckling i kronor räknat förändras när hänsyn tas till inflationen. Även om det faktiska skatteunderlaget under 2023 ökat med 4,7% så har det reala skatteunderlaget minskat med -2,1%. Förenklat innebär detta att kommunens intäkter ökar långsammare än kostnaderna. Detta syns särskilt tydligt på löneökningstakten. Även om löneutvecklingen både 2022 och 2023 har varit god har reallöneökningarna som ökat under hela 2000-talet fått en nedgång både 2022 och 2023. Reallönerna är nu nere på samma nivå som de var 2013 så 10 år av reallöneökningar är på grund av inflationen borta.

Befolkningstillväxten

Hallstahammars kommun har haft en stadig tillväxt av invånare sen 2009 men 2023 vände det. I stället för den väntade befolkningsökningen så blev utfallet en minskning med 57 individer. Både födelsenettet och flyttnettet blev negativa. Födelseöverskottet blev -46 individer och flyttnettet blev -9 individer. Under hela 2010-talet och början av 2020-talet har Hallstahammars haft en befolkningsökning på i snitt 0,77% per år med toppar 2016 och 2021 med ökning på 1,27%. 2023 är första året sen 2008 då befolkning inte ökat. Ökningen mellan 2009 och 2022 var i snitt 122 nya invånare per år. Tyngdpunkten har dock varit mellan 2016 och 2019 då takten var i snitt 175 personer per år. När året tog slut summerades befolkningen till 16 654 invånare.

För utvecklingen av skatteintäkterna så är det befolkningsutfallet 1 november som sätter nivåerna. 2022 hade Hallstahammars den 1 november 16 702 invånare. Under 2023 så sjönk antalet invånare med -38 individer till 16 664. För att hitta en liknande utveckling behöver vi titta tillbaka till 2008 då det minskade med -43 individer.

Demografiskutveckling

För 2023 så minskade invånarantalet i Hallstahammars kommun med -57 personer. Störst förändring var det i gruppen 0-åringar som minskade med -12,2% mellan 2022 och 2023 från 181 till 159 personer. Största förändringen räknat i antal invånare återfinns i gruppen 65-79 år där minskningen var -59 personer. Största ökningen var i grundskoleåldern 7-15 år den gruppen ökade med 32 personer.

	2022	2023	Förändring
0 åringar	181	159	-22
Förskola 1-5 år	992	980	-12
Förskoleklass	207	197	-10
Grundskola	1 837	1 869	32
Gymnasieskola	572	553	-19
19-64	8 978	8 978	0
65-79	2 770	2 711	-59
80-84	637	651	14
85-89	353	370	17
90+	184	186	2
Summa	16 711	16 654	-57

Arbetsmarknaden

Andelen öppet arbetslösa och sökande i program fortsatte minska under 2023. Från utgången av 2022 då 7,1% var arbetslösa sjönk andelen under året till 6,9% vid årets slut, en minskning med 0,2 procentenheter. Totalt så ligger arbetslösheten lägre i Hallstahammars kommun jämfört med Västmanlands genomsnitt som ligger på 7,9%.

Hallstahammars kommun har över tid haft en högre arbetslöshet än snittet i riket och den trenden finns fortfarande kvar. Arbetslösheten i Hallstahammars kommun för åldrarna 16-64 låg i december 2023 på 6,9% och kan jämföras med rikets 6,7%. Stora utmaningen ligger dock i arbetslösheten hos de utlandsfödda som i december 2023 låg på 15,9% en minskning med 1,6 procentenheter från föregående år.

Tillskillnad från totalsiffran så ökar ungdomsarbetslösheten i Hallstahammars. Den ökar med 0,8 procentenheter under 2023 och är nu 11,6% för ungdomar i åldrarna 18-24 år.

Verksamhetsrisker

Det demografiska trycket, övervägande inom äldreomsorgen, är en nyckelfråga för hela kommunen. Det handlar framför allt om kompetensförsörjning och lokalförsörjning.

Kompetensförsörjning

Under hösten 2020 antog kommunstyrelsen en kommunövergripande riktlinje gällande kompetensförsörjning för åren 2020 – 2026. Den nya riktlinjen syftar till att visa hur kommunen ska arbeta för att säkerställa rätt kompetens och för att möta den stora rekryteringsutmaningen som kommunen står inför. Ökningen av äldre invånare gör att efterfrågan på välfärdstjänster ökar och alltså ökar behovet av ytterligare fler medarbetare. Samtidigt minskar också antalet personer i arbetsför ålder och därmed minskar rekryteringsbasen och konkurrensen om arbetskraften ökar.

Lokalförsörjning

Under 2023 har en lokalförsörjningsplan för perioden 2023–2031 tagits fram, som redogör för respektive förvaltnings lokalbehov och en kommunövergripande sammanställning. Lokalförsörjningsplanen ska förutse behovet av lokaler, hur man anpassar lokalbeståndet till förväntat behov och undviker kostnader för outnyttjade lokaler.

Lokalförsörjningsplanen ska fungera som ett gemensamt planeringsverktyg för kommunens alla nämnder och är ett viktigt redskap i den ekonomiska planeringen men även för resursfördelning inom respektive nämnds verksamhetsområde. En effektiv lokalförsörjning är en viktig del i att hushålla med kommunens resurser.

Under 2023 har även ett stort arbete lagts på det som kom fram i energibesparande underhållsprojekt (EBUP) fas 1 utredningen för att paketera, prioritera, resurssätta och tidsplanera EBUP fas 2. Utredningen visar att flera av kommunens lokaler har stora underhållsbehov vilket även Lokalförsörjningsplanen pekade på. Ett ärende avseende EBUP fas 2 planeras att beslutas under 2024. En del av projektet pågår redan i och med renoveringen av Vallmobadet.

Finansiella risker

Den av fullmäktige beslutade finanspolicyn innehåller riktlinjer och regler för hur medelsförvaltningen och värdepappershanteringen ska förhålla sig till och även vilka finansiella risker som är tillåtna. Finanspolicyen omfattar inte bara kommunen utan även helägda bolag och kommunalförbund som kommunen har väsentligt inflytande i. Kommunen och den kommunala koncernen är utsatt för olika finansiella risker. Dessa risker utgörs framförallt av ränterisker, finansieringsrisk, pensionsförpliktelse och marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar.

Ränterisk

Kommunens lån är fördelade på olika bindningstider för att sprida på ränterisken. För 2023 hade kommunkoncernen en genomsnittlig ränta på 2,18%, jämfört med 1,37% för 2022. För kommunen var den genomsnittliga räntan på 2,31% för 2023, jämfört med 0,86% för 2022. En ökning av räntan med 1 procentenhet skulle medföra en ökad räntekostnad på cirka 9 miljoner kronor för kommunkoncernen på ett års sikt.

Enligt kommunens finanspolicy ska den genomsnittliga räntebindingstiden inte understiga ett år och inte överstiga fyra år. För 2023 hade kommunkoncernen en genomsnittlig räntebindingstid på 2,96 år, jämfört med 3,02 år 2022, och kommunen hade 2,09 år, jämfört med 1,73 år 2022. Fördelning av räntebindingstid:

	0-1 År	1-2 År	2-3 År	3-4 År	4-5 År	5-År
Kommunen	36,4%	6,4%	36,8%	0%	5,7%	14,7%
Koncernen	31,2%	3,1%	23,8%	2,9%	16,5%	22,4%

Finansieringsrisk

För att begränsa finansieringsrisken är förfallotiden för kommunens lån utspridda över olika tidsspann så att inte alla lån förfaller samtidigt. I finanspolicyen står att den genomsnittliga återstående löptiden inte bör understiga 2,5 år och att högst 25% av lånestocken bör förfalla inom närmaste rullande 12 månaders period. På bokslutsdagen är den genomsnittliga återbetalningstiden för kommunen 2,19 år och 32,01% av lånestocken förfaller till betalning inom ett år. Om lån utan slutdatum räknas bort så förfaller 15% av lånestocken till betalning inom ett år. Dessa gamla lån utan slutdatum, så kallade tillsvidarelån, planeras att refinansieras under 2024. För kommunkoncernen så var kapitalbindningstiden 1,63 år och 49,3% av lånestocken förfaller till betalningen inom ett år.

Fördelning av kapitalbindningstid

	0-1 År	1-2 År	2-3 År	3-4 År	4-5 År	5+ År
Koncernen	49,3%	15,4%	25,3%	0,0%	2,8%	7,2%
Kommunen	32,0%	10,8%	36,8%	0,0%	5,7%	14,7%

Marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar

Enligt kommunens finanspolicy får placeringar göras i såväl aktier som räntebärande värdepapper eller kapitalgaranterande produkter men även i alternativa placeringar. Enligt policyen får max 60% av marknadsvärdet bestå av aktier, max 100% i räntebärande värdepapper/ kapitalgaranterande produkter och maximalt 15% i alternativa placeringar. Vid bokslutet var fördelningen 57% aktier, 43% räntebärande värdepapper eller kapitalgaranterande produkter.

Pensionsförpliktelser

Kommunkoncernen har ett pensionsåtagande som uppgår till 450 miljoner kronor varav kommunens del är 423 miljoner kronor. Motsvarande åtagande uppgick 2021 till 425 miljoner kronor för koncernen och 398 miljoner kronor för kommunen. Det som påverkar förändringen mellan 2022 och 2023 är framförallt basbeloppsuppräknningen som i sin tur är kopplad till inflationen. Därefter är det uppräknningen på grund av ränteuppräkning. Detta gör att trots en utbetalning på 21,7 miljoner kronor som borde sänka pensionsavsättningen så ökar den.

För att möta framtida pensionsutbetalningar är medel avsatta till en pensionsportfölj. På bokslutsdagen uppgick det bokförda värdet av placeringarna till 561 miljoner kronor, jämfört med 562 miljoner kronor 2022. Under året har värdet på placeringarna ökat med cirka 46 miljoner kronor men en försäljning gjordes i slutet av november och tanken var att återinvestera dessa medel. Det drog dock ut på tiden och detta gör att utfallet och utvecklingen ser sämre ut än vad den egentligen var. Samtidigt är kommunens likvida medel högre än vad de borde ha varit. Återinvesteringen och överföringen till pensionsportföljen sker under 2024.

Hallstahammars kommun redovisar sin skuld till arbetstagare och pensionstagare enligt blandmodellen. Blandmodellen innebär att pensioner som intjänats före 1998 ligger som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Ansvarsförbindelsen för koncernen uppgick på bokslutsdagen till 334 miljoner kronor, jämfört med 332 miljoner kronor 2022, varav kommunens del är 313 miljoner kronor, jämfört med 311 miljoner kronor 2022.

Kommunen följer RKR R10 från Rådet för kommunalredovisning gällande värdering och upplysningar om kommunens pensionsförpliktelser. Upplysningar om förpliktelsen finns i not 21 och 26.

Pensionsförpliktelse (miljoner kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Total pensionsförpliktelse				
Avsättning inkl särskild löneskatt	22	20	22	20
Ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	313	311	334	332
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	88	67	95	73
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	0	0		0
Summa samtliga pensionsförpliktelser	423	398	450	425
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde				
Totalt pensionsförsäkringskapital	107	78	114	86
- varav överskottsmedel	0	0	0	1
Totalt kapital pensionsstiftelse		0		0
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	561	562	561	562
Summa förvaltade pensionsmedel	668	640	675	648
Finansiering				
Återlånade medel	0	0	0	0
Konsolideringsgrad	158%	161%	150%	152%

Händelser av väsentlig betydelse

Organisatoriska ändringar

Nämndstruktur

I juni 2022 beslutade kommunfullmäktige ett inriktningsbeslut att ändra nämndstrukturen från och med 2023. Till 2023 gjordes förändringarna och nämnderna gick från att se ut så här:

Nämnd/Styrelse	Ledamöter + ersättare
Kommunstyrelsen	11+11
Barn- och utbildningsnämnden	11+11
Bygg- och miljönämnden	7+7
Kultur- och fritidsnämnden	7+7
Socialnämnden	11+11
Tekniska nämnden	7+7
Valnämnden	5+5

Till att från och med 2023 se ut enligt

Nämnd/Styrelse	Ledamöter + ersättare	Kommentar
Kommunstyrelsen	11+11	(oförändrad storlek)
Barn- och utbildningsnämnden	7+7	(färre ledamöter)
Bygg- och miljönämnden	5+5	(färre ledamöter)
Kultur- och fritidsnämnden	5+5	(färre ledamöter)
Social- och arbetsmarknadsnämnden	7+7	(ny nämnd)
Äldrenämnden	7+7	(ny nämnd)
Tekniska nämnden	5+5	(färre ledamöter)
Valnämnden	5+5	(oförändrad storlek)

Så alla nämnder utom kommunstyrelsen fick någon form av förändring. Socialnämnden är den som påverkas mest i och med att den delades i två nämnder, Social- och arbetsmarknadsnämnden och Äldrenämnden.

Under hösten 2022 beslutades även att uppdelningen av Socialnämnden även skulle avspegla sig i förvaltningsstrukturen och Socialförvaltningen delades därför också upp i Social- och arbetsmarknadsförvaltningen och Äldreförvaltningen med start 2023.

Styrning och ledning

År 2023 är första året som planerats enligt den nya styrmodellen. En av de stora ändringarna i den är att kommunfullmäktiges budgetbeslut sker i juni i stället för i november för att ge nämnderna mer tid att planera sin verksamhet för kommande år. Ytterligare nya delar i processen är även att alla nämnder har tagit fram en Budget- och årsplan för 2024. En variant av dokumentet har funnits tidigare men med det nya dokumentet får alla nämnder en likartad struktur och de politiska målen i nämnderna blir årsvisa och färre i antal för att ge tydligare inriktningar och prioriteringar i verksamheterna.

Fastighetsfrågor

Förskoleplatser

Under våren fick förskolan Nyckelpigan stängas ner på grund av undermåligt skick i lokalen. Barnen som var placerade på denna förskola erbjöds platser på befintliga förskolor och personalen flyttades med. Detta får dock konsekvensen att det nu råder än större brist på förskoleplatser. Under 2023 har det arbetats med att dels hitta kortsiktiga lösningar för att underlätta här och nu men parallellt pågår en process att ta fram en långsiktig plan utifrån de behov som finns på längre sikt.

Nibbleskolan

Under våren etablerades en modulskola på Nibbleskolans idrottsplan. Detta för att Nibbleskolan ska rivas och ersättas med en ny skola. I samband med projektet pågår parallellt ett forskningsprojekt i samarbete Region Västmanland i syfte att påverka livsvillkor och hälsa ur ett lokalt- och kommunalt perspektiv, utveckling av Nibbleområdet med skolan i centrum. Forskningen sker genom så kallad aktionsforskning där utgångspunkten är att allt förändrings- och utvecklingsarbete måste utvecklas lokalt och i den miljö de ska fungera inom. Grundbulnen i projektet är att skapa delaktighet och ägarskap av de gemensamma samhällsfrågorna hos viktiga samhällsaktörer som föreningsliv, företag, boende och övriga representanter för lokalsamhället.

Näslundskolan

Nybyggnationen av Näslundskolan har dragit ut på tiden. Nya tidplanen är att skolan kommer stå färdig under våren 2024 och vara klar för verksamhetsstart till höstterminen 2024. På grund av bland annat inflationen och prisökningar så kostnaderna dragit i väg. För att hantera dessa kostnadsökningar så har det under byggtiden skjutits till ytterligare investeringsmedel.

Vallmobadet

Ombyggnationen av Vallmobadet skulle ha varit klar till årsskiftet 2023/2024 men på grund av senarelagd byggstart och andra förseningar så är den nya prognosen att Vallmobadet inte kommer kunna öppna förrän efter sommaren 2024. Under projektets gång så har det uppkommit flera saker som vid start inte var kända som dels har medfört fördyringar, dels förseningar. Utöver detta har det även lagts till energibesparande åtgärder som inte låg med i den ursprungliga planen men som passas på att genomföras när badet ändå är stängt. Dessa åtgärder var inte planerade vid projektets start utan tillkom i samband med första fasen i EBUP (se nedan).

Lokalförsörjning

En stor fråga under 2023 är frågor rörande fastighetsunderhåll och fastigheternas ändamålsenlighet. Under våren har förvaltningarna arbetat med lokalbehovsplaner som under hösten sammanställas till en kommunövergripande lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ger förutsättningarna för en långsiktigare planering för kommunens fastigheter. Den kartlägger nuvarande kapacitet och framtida behov. Lokalförsörjningsplanen mynnar ut i ett beslut över vilka fastigheter och behov som behöver utredas och eventuellt åtgärdas. Lokalförsörjningsplanen kan ses som ett underlag till kommande beslut av investeringsbudget. Under slutet av året påbörjades processen med att uppdatera lokalbehovsplanerna som förväntas antas i respektive nämnd under början av 2024.

Energibesparande underhållsprojekt (EBUP)

En genomlysning av de flesta av kommunens fastigheter har gjorts tillsammans med företaget Caverion. Genomlysningen har sammanställts till en åtgärdslista över vad respektive fastighet har för behov inom energibesparingsområdet och även underhållsbehoven. I samband med att renoveringen av Vallmobadet pågår så har de energibesparingsåtgärderna som tidigare sammanställts för fastigheten genom EBUP påbörjats, för att kunna genomföras under den tiden som badet är stängt. Detta är den första fastigheten i sin helhet i EBUP-projektet, men under hösten 2023 har även mindre punktinsatser som ansetts akuta genomförts i några av fastigheterna. Under hösten har alla behov gått igenom, prioriteras och tidsatts. Om allt går enligt plan kommer ett ärende för beslut av att genomföra hela eller delar av EBUP under våren 2024.

Ändrade regler för dygnsvila

Den 1 oktober ändras reglerna som gäller dygnsvila i kommuner och regioner. Reglerna ändras för att ett EU-direktiv kräver det men i grund och botten är det också nödvändigt för att främja ett hälsosamt, hållbart och långt arbetsliv. De nya reglerna innebär i korthet att medarbetarnas rätt till 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod förstärks och att möjligheterna att göra undantag begränsas. Detta kommer att påverka olika verksamheter och individer, främst i verksamheter som pågår hela dygnet. Under våren 2023 har det pågått ett intensivt arbete för att förbereda för de nya reglerna. Under höst trädde reglerna i

kraft men det är fortfarande för tidigt att säga något om de ekonomiska konsekvenser som regelförändringen medförde.

Elprisstöd

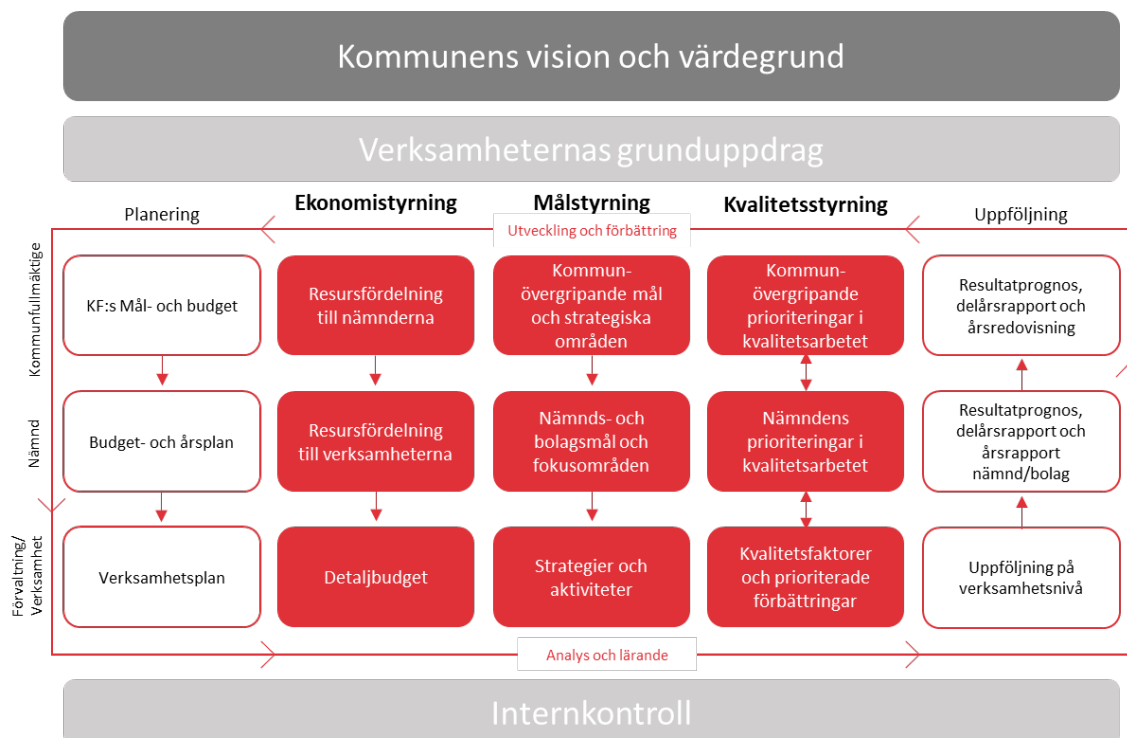
Under 2023 beviljades Hallstahammars kommun liksom andra elslutkunder att få ta del av regeringens elprisstöd för perioden 1 oktober 2021 till 30 september 2022. Efter ansökan fick kommunen 6,4 miljoner kronor i elprisstöd.

Prestationsbaserade statsbidrag

Under 2023 beviljades Hallstahammars kommun två statsbidrag från Socialstyrelsen, ett för minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre och ett för utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden. Från början intäktsfördes hela beloppen på totalt 9 miljoner kronor som ett generellt statsbidrag men efter ändrade skrivelser från Socialstyrelsen så har dessa intäkter periodiserats enligt rekommendation.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

I oktober 2022 beslutade kommunfullmäktige om en ny styrmodell som började tillämpas från 1 januari 2023. Det övergripande syftet med styrmodellen är att politiska beslut ska få genomslag, att vi får god ekonomisk hushållning och att medborgarna får den kvalitet och service som kommunfullmäktige beslutat om. Invånarna i Hallstahammars kommun ska kunna känna en trygghet i att den demokratiska processen fungerar, att vision och politiska mål får genomslag, att kvaliteten i verksamheterna är god och att skattepengarna används på klokast möjliga sätt. Styrmodellen kan schematisk beskrivas enligt bilden nedan.

Den antagna styrmodellen har fem centrala principer som är:

- **Helhetssyn och samarbete:** Att vi har kommunkoncernens bästa för ögonen i vår styrning och att vi aktivt drar nytta av samarbeten över verksamhetsgränser för att nyttja resurser optimalt.
- **Mål- och resultatstyrning:** Att vi utgår från mål- och resultat i vår styrning och att det finns en röd tråd mellan det arbete som bedrivs i verksamheterna, kvalitetssäkringen av grunduppdraget och de politiska mål som formuleras på olika organisatoriska nivåer.
- **Ansvar och engagemang hela vägen:** Att det finns ett förtroendefullt samspel mellan politiker och verksamhet, där vi hela tiden tar tillvara invånares och medarbetares engagemang och förmågor i vår utveckling.
- **Dialog och lärande:** Att vi lär oss av det som har hänt och att vi kontinuerligt för en dialog på olika organisatoriska nivåer för att utveckla verksamheten framåt.
- **Hållbar utveckling:** Att vi tar hänsyn till sociala, ekonomiska och miljömässiga hållbarhetsaspekter i det dagliga arbetet och att de Globala målen för hållbar utveckling är en integrerad del av vår planering och uppföljning.

Ansvar och roller

En god och ändamålsenlig styrning förutsätter att det finns en tydlig fördelning av ansvar och roller. Politik och förvaltning har olika roller och ansvarsområden. Politikernas roll är att styra genom att besluta om inriktning och mål, prioriteringar samt fördela resurser och följa upp. Det svarar på frågan om *vad* som ska göras och uppnås, samt *när* det ska göras. Förvaltningarnas roll är att förse politiken med underlag för deras beslut, samt leda och utföra verksamhet utifrån fastställda mål, grunduppdrag, tilldelade uppdrag och tillgängliga resurser. Det svarar på frågan om *hur* det ska göras och av *vem* det ska göras.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och kan liknas vid ”kommunens riksdag”. Det är fullmäktige som tillsätter kommunstyrelsen, samt de övriga nämnder och styrelser som behövs för att fullgöra kommunens uppgifter. Fullmäktige reglerar nämndernas verksamhet genom reglementen, där det framgår vilka uppgifter som fullmäktige har tilldelat dem att ansvara för och besluta om. Likaså beslutar fullmäktige om bolagsordning, ägardirektiv och förbundsordning för kommunala bolag och förbund. Fördelningen av uppdrag sker dels utifrån vad kommunallagen och övrig lagstiftning kräver, dels utifrån vad fullmäktige bedömer är lämpligt.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen kan liknas vid ”kommunens regering” och har enligt kommunallagen ett särskilt uppdrag att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Kommunstyrelsen ska även enligt kommunlagen ha uppsikt över kommunkoncernens nämnder och bolag. Uppsiktsplikten syftar till att säkerställa att lagar och förordningar efterlevs och att kommunens verksamheter och angelägenheter bedrivs och utvecklas i enlighet med kommunens styrande dokument och beslut.

Kommunstyrelsen är även en nämnd som övriga avseende det ansvar som anges nedan, men har samtidigt ett särskilt ansvar att bereda ärenden till fullmäktige och följa upp att organisationen genomför fullmäktiges beslut.

Nämnder

Nämnderna ansvarar för att genomföra det uppdrag som fullmäktige genom reglementet tilldelat dem utifrån kommunens olika ansvarsområden. Det utgör ramen för nämndernas grunduppdrag. I uppdraget ligger att nämnderna ska se till så att verksamheten inom respektive område bedrivs effektivt utifrån lagar och föreskrifter, mål för utveckling av verksamheten (nationella och lokala), kungörelser, styrdokument samt ekonomiska förutsättningar.

Nämnderna ansvarar vidare för att sätta mål för sin verksamhet med utgångspunkt i grunduppdraget, att utforma en verksamhetsstyrning som motsvarar nämndens behov och att verksamheten planeras och följs upp systematiskt.

Bolag och övriga verksamhetsformer

Förutom nämnder och styrelser kan kommunfullmäktige välja att bedriva delar av det kommunala uppdraget i bolagsform, kommunalförbund eller gemensam nämnd. Bolagen inrättas och styrs via bolagsordning och ägardirektiv. Förbunden har i sin tur en förbundsordning och olika typer av verksamhetsplaner.

Bolag, förbund och gemensamma nämnder har inrättats för att tillgodose olika kommunala behov och har en viktig roll i att fullgöra de uppdrag som kommunfullmäktige beslutar om. Även om bolagen och förbunden har en styrelse eller direktion för sin styrning, ska de följa samt uppfylla kommunens övergripande styrning som fastställs av kommunfullmäktige, samt i att medverka till att kommunens mål uppnås och att kommunen arbetar i riktning mot visionen.

Kommunala revisionen

Varje kommun ansvarar för revisionen av sin verksamhet. Kommunfullmäktige utser revisorer som, liksom andra politiker, är valda och representerar ett politiskt parti. Revisorerna får inte vara partiska eller ta politisk hänsyn. Varje revisor är en egen myndighet och har enligt kommunallagen rätt och skyldighet att agera och uttala sig självständigt om så krävs.

Revisorerna har till uppgift att granska:

- att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt sätt
- att räkenskaperna är rättvisande
- att den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig

Revisionen ska varje år fastställa en plan för vad som ska granskas. Planen kan justeras om något särskilt inträffar. Granskningen utgår från de mål som kommunfullmäktige beslutat om för de olika verksamheterna. Andra viktiga utgångspunkter är kommunallagen, olika speciallagstiftningar och förordningar, god revisionssed och kommunens egna regler och reglementen.

Intern kontroll

Internkontrollen är en viktig del av styrningen och utvecklingen av verksamheten. Det är också ett sätt för kommunstyrelsen att utöva sin uppsiktsplikt. De flesta risker kontrolleras eller åtgärdas som en naturlig del i verksamhetens processer. Internkontrollen följer upp verksamheten och säkerställer att verksamheten har:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en organisation kring intern kontroll upprättas inom kommunens samlade verksamheter samt att se till att denna utvecklas utifrån kontrollbehov. Kommunstyrelsen ska, med utgångspunkt från nämndernas och de kommunala bolagens återrapportering, utvärdera kommunens samlade interna kontroll och bedöma om det behöver beslutas om åtgärder. Resultatet av uppföljningen ska rapporteras till nämnd eller styrelse i den omfattning som fastställts i den interna kontrollplanen. Rapporteringen ska även innehålla vidtagna och föreslagna åtgärder med anledning av konstaterade brister. Resultatet skall även behandlas av kommunstyrelsen.

Budget och planeringsprocessen

Ett normalt år startar planeringsprocessen med en omvärldsdag i januari. Vid detta tillfälle sammanfattas vart vi är och vart vi är på väg, en omvärlds- och nulägesanalys. Därefter beslutas planeringsförutsättningar i Kommunstyrelsen, dessa ger en inriktning för nämnderna när de ska ta fram sina budgetunderlag som ligger till grund för budgetberedningens arbete. Nästa punkt i årshjulet är en gemensam budgetdag i april där nämnder presenterar det som de tagit fram i sina budgetunderlag dels för kommunstyrelsen, dels övriga nämnder. Därefter börjar arbetet med det övergripande mål och budgetdokumentet som ska behandlas i kommunfullmäktige i juni. Där får nämnderna sina ekonomiska förutsättningar för nästkommande år samt hur planen ser ut för ytterligare två år.

Under hösten arbetar sedan nämnderna med sin budget och årsplaner där de bryter ned de resurser nämnden fått från kommunfullmäktige och beskriver planen för nästkommande år. Dessa ska behandlas i nämnderna i oktober. Utifrån budget och årsplanen bryter sedan förvaltningarna ned det ett steg till och fastställer sina verksamhetsplaner under november och december. Under samma period ska även internkontrollplanerna tas fram för nästkommande år.

Uppföljning

Uppföljningen av verksamheten är en central del av styrningen. Det kommunövergripande resultatet följs upp vid tre tillfällen varje år. Dels en resultatprognos per sista mars med prognos för hela året som är en förenklad prognos utan måluppföljning. En delårsrapport per sista augusti med prognos för hela året är uppställd för att uppnå lagkraven i kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) på uppföljningen och innehåller därför en förenklad förvaltningsberättelse och måluppföljning. Båda dessa rapporter ska ta upp avvikelser och presentera eventuella åtgärdsplaner för att hantera avvikelserna. På nämndnivå tas det till februari fram en årsrapport som beskriver nämnden utfall och måluppföljning. Årsredovisningen är kommunstyrelsens redovisning av årets verksamhet och ekonomiska ställning i kommunkoncernen till i första hand kommunfullmäktige men även andra intresserade. Årsredovisningens struktur och innehåll regleras av kommunallagen och LKBR. Kommunfullmäktige behandlar vanligen årsredovisningen vid sammanträdet i mars.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

En kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och även sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, god ekonomisk hushållning ska genomsyra hela den kommunala koncernen. Det är kommunfullmäktiges uppgift att besluta om riktlinjer och mål för god ekonomisk hushållning. Den goda ekonomiska hushållningen följs upp i två delar dels de av fullmäktige beslutade målen, dels en uppföljning av riktlinjen för god ekonomisk hushållning. Nedan följer en avstämning och utvärdering av kommunfullmäktiges mål och sedan kommer uppföljningen av riktlinjen för god ekonomisk hushållning i Hallstahammars kommunkoncern och Hallstahammars kommun. Efter detta kommer en analys av den kommunala koncernens ekonomiska ställning.

Utvärdering av kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige beslutade under 2023 för nya mål för perioden 2024–2027. I årsredovisningen 2023 är alltså sista gången dessa mål följs upp.

Kommunfullmäktige fattade 2020 beslut om nya mål och indikatorer för 2020 och kommande år. Målen sammanfattas i rubrikerna *Gemensamt ansvarstagande för trygghet, trivsel och social hållbarhet*, *Ett livskraftigt näringsliv och arbetsmarknad*, *Ökat miljöansvar*, *En god livskvalitet och hållbar samhällsplanering* och slutligen *Hållbar ekonomi*. Målen är satta ur ett fullmäktigeperspektiv och har sedan brutits ned på nämndnivå. Nämndernas måluppfyllelse redovisas i respektive nämnds årsredovisning. Nedan presenteras enbart målen på fullmäktigenivå. I vissa fall finns mer information att läsa i respektive nämnds årsredovisning. Då större förkortningar gjorts finns hänvisningar till var det går att läsa mer.

Gemensamt ansvarstagande för trygghet, trivsel och social hållbarhet

Inom målet gemensamt ansvarstagande för trygghet, trivsel och social hållbarhet finns sex olika områden med tillhörande indikatorer och mätvärden. Kommunfullmäktige har valt att fokusera på områden som berör medborgarnas möjlighet att påverka den demokratiska processen, medborgarnas trygghet och trivsel i kommunen, jämlika levnadsvillkor inom kommunen. Det fokuserar även på samarbetet mellan kommun och civilsamhälle men även att våra elever i skolan trivs, känner sig trygga och inte minst att eleverna får en god utbildning.

Område	Indikator	Mål	2022	2023
Demokrati och delaktighet	Medborgarnas upplevda möjlighet att påverka politiska beslut (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	36,8%	28,0%
	Medborgarnas upplevda möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	27,9%	22,5%
	Process för utvecklade arbetssätt för medborgardialog och förutsättningar att påverka politiska beslut	Process	Pågår	Klart
	Process för utvecklade arbetssätt och uppföljning (hållbarhetsbokslut eller liknande) kring social hållbarhet	Process	Pågår	Klart
Trygghet och trivsel	Medborgarnas upplevelse av trygghet i sitt bostadsområde när det är mörkt ute (andel som svarat mycket eller ganska trygg)	Ökning	78,80%	75,20%
	Medborgarnas upplevelse av kommunen som en bra plats att bo och leva på (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	94%	95%
	Jag känner mig trygg i skolan åk 5	Ökning	79,3	Mäts ej längre.
	Jag känner mig trygg i skolan åk 9	Ökning	-	Mäts ej längre.
Jämlika levnadsvillkor	Skillnad i ohälsotal i kommunens områden med störst differens (dagar)	Minskning	22	23
	Ojämlighetsindex Segregationsbarometern" (skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation)	Minskning	43,3	41,5
	Segregationsbarometern: Andel av befolkningen i kommunen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar. Mäter andel av befolkningen som bor i områdestyp 1 eller 2	Minskning	32,2	32,7
	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll	Minskning	8,6%	Mäts ej längre.
Samverkan civilsamhället	Process för utvecklade arbetssätt för samverkan med civilsamhälle	Process	Pågår	Ej uppfyllt
God utbildning	Gymnasieelever med examen inom 3 år	Ökning	66,7%	68,5%
	Gymnasieelever med examen inom 4 år	Ökning	68,3%	68,4%
	Andel ungdomar inom kommunens aktivitetsansvar för ungdomar (KAA) som deltagit i minst en åtgärd	Ökning	77%	71,6%
	Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram	Ökning	84,5%	84,2%
	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Ökning	71,5%	68%
Ekonomiskt stöd	Ej återaktualisering försörjningsstöd	Minskning	86%	78%

Delaktighet och demokrati

Nya riktlinjer för medborgardialog har antagits under Q2 2023 och ett metodstöd finns framtaget. Vi minskar något i hur medborgarna bedömer möjligheter att påverka beslut och ha inflytande över beslut och verksamheter i SCB:s Medborgardundersökning. De kommunövergripande målen 2024–2026 prioriterar

tydligt social hållbarhet och vi har utifrån vår kartläggning och rapport utifrån Agenda 2030 nu ett långsiktigt samarbete med regionen för stärkt hälsa i Nibble-Barnängen.

Trygghet och trivsel

Vi minskar i trygghet i SCB:s Medborgarundersökning mellan 2022 och 2023. Vi ligger kvar på ungefär samma nivå när det gäller andel som upplever att kommunen är en bra plats att leva och bo på, men vi minskar samtidigt markant på andel som kan rekommendera andra att flytta till kommunen. Överlag sammanvägs detta som ett gult värde.

Jämlika levnadsvillkor

Ohälsotalet för kommunen som helhet ökar något mellan 2021–2022. Skillnaderna i ohälsotal är dock relativt stora mellan kommunens olika områden och ökar också något mellan 2021 och 2022, vilket vi även kunde se mellan 2020–2021. I samtliga områden har kvinnor ett högre ohälsotal än män och skillnaderna är som störst i området Bruket/Bulten där kvinnor har ett ohälsotal på 48 dagar och männen 17 dagar.

Ojämlighetsindex mäter graden av segregation i kommunen på en skala där 0 innebär ingen segregation och 100 total segregation. Hallstahammars har 41,5 för 2021 som är det senaste värdet. Segregationen minskade under perioden 2015–2017, ökade svagt över åren 2018–2020, men 2021 ser vi en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Dock ökar andelen av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar något mellan åren 2020–2021 (32,2 % till 32,7 %).

Samverkan med civilsamhället

Kartläggning av nuvarande överenskommelser med civilsamhället har genomförts, men delen med att sätta en systematik för återkommande uppföljning av dessa över tid har inte slutförts.

God utbildning

Under 2023 var det 68,5% av gymnasieeleverna som gick ut med examen inom 3 år. Det är en ökning jämfört med 2022. För 2023 var rikets medelvärde 69,2%. Andelen som går ut med en examen inom 4 år ligger på 68,4% och är en marginell ökning från 2022. Gymnasieutbildningen i Hallstahammars kommun har svårt att direkt påverka dessa resultat då vi köper alla gymnasieplatser externt, främst från Västerås Stad. Det gymnasieutbildningen gör är att följa upp våra elevers utbildning och kontrollera närvaron tre gånger per läsår tillsammans med alla skolor. Erfarenheten visar att enbart en liten andel av eleverna som beviljas ett fjärde år klarar av att ta gymnasieexamen eller fullföljer sina studier. Med detta som grund brukar Hallstahammars gymnasieutbildning vara restriktiva vid beviljande av ett fjärde år. De elever som beviljas är oftast motiverade men behöver till exempel pga. sin funktionsnedsättning mer tid för att slutföra sina studier.

Senaste resultatet avseende arbetet inom Kommunala aktivitetsansvaret (KAA) visade att 71,6% av de aktuella ungdomarna har deltagit i minst en åtgärd under läsåret 2022–2023. Det är en minskning jämfört med läsåret 2021–2022. Ungdomarna inom det kommunala aktivitetsansvaret är en heterogen grupp. En del har avbrutit studierna för att gymnasieprogrammet inte passade dem och andra har inte klarat av studierna. En stor grupp ungdomar inom KAA har negativa skolerfarenheter sedan tidigare och en problematisk skolfrånvaro under grundskoletiden. En stor grupp ungdomar har NPF-diagnoser (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar). Många ungdomar har eller har haft psykiska besvär. Sammanfattningsvis kan erfarenheterna från skoltiden bidragit till sämre självförtroende och en negativ självbild. För att kunna erbjuda ungdomarna insatser är första steget att få kontakt med dem, något som kan vara utmanande trots ett systematiskt arbete med uppsökande verksamhet, samverkan med andra aktörer såsom grundskola, socialtjänst, coacherna, jobbcentrum med flera. För att insatserna inom KAA sedan ska ge ett bra resultat är några områden särskilt viktiga; ungdomarnas behov behöver kartläggas och vara en utgångspunkt för de individuella lösningar som kommunen kan erbjuda, fokus bör också ständigt ligga på bemötande och relationskapande mellan ungdomarna och personalen som arbetar med KAA.

Vårterminens utfall 2023 visade på en minskning i måluppfyllelse inom årskurs 9 från föregående läsår, även om utvecklingen för den aktuella årsgruppen varit positiv. Grundskolan har fortfarande svårt att få till det främjande och förebyggande arbetet, främst inom det kompensatoriska uppdraget för att nå bättre kunskaper. Särskilt stöd sätts i högre grad in under den senare delen av skolgången, det innebär att förutsättningar för att klara skolans alla ämnen samt att få en behörighet till gymnasiet blir tuff för vissa elever. Skolfrånvaron ökar också på högstadiet och närvaro är en av de viktigaste faktorerna för en lyckad skolgång. Fokus har legat på att arbeta i kapp det kunskapsresultat som uppvisades för dessa elever i årskurs 6. Vi hade en stor andel elever som inte klarade kärnämnen och insatser har lagts där. Flera elever har och hade också med sig särskilt stöd och anpassad studiegång, som bidrar till svårigheten att nå godkänt betyg i alla ämnen. Omställningen till att arbeta åtgärdande med de äldre eleverna och mer förebyggande och främjande med de yngre eleverna kräver mycket resurser, särskilt i omställningen. Återigen behöver vi stärka vårt uppdrag med det kompensatoriska uppdraget, särskilt stöd och tidiga insatser. Fokus på SKUA - Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt genomförs inom alla skolformer. Vi ser också ett viktigt utvecklingsområde i att öka analyskompetens i alla led och det blir ett uppdrag för kommunens nytillträdna förstelärare tillsammans med skolledning på respektive skola samt övergripande.

Ekonomiskt stöd

Andelen ej återaktualiserade ärenden på försörjningsstöd har minskat något i förhållande till föregående år, från 86% till 78%, och gör att vi som kommun placerar oss på en nivå som är närmare medel sett till genomsnittet i riket. Vi har under året infört FIA, Förutsättningar Inför Arbete, en standardiserad bedömningsmetod framtagen av Socialstyrelsen för att bli ännu bättre i förändringsarbetet och få ut fler människor i egen försörjning. Metoden kommer även att användas på arbetsmarknadsenheten.

Sammanfattning mål 1

Sammantaget når vi delvis upp till detta mål under målperioden. Vi har dock mot slutet av perioden adresserat flera viktiga utmaningar, inte minst inom social hållbarhet. Skolresultaten är fortfarande en utmaning, inte minst utifrån att lyckas med det främjande och förebyggande arbetet. Utvecklingen inom trygghet har gått åt fel håll i senaste mätningen och arbetet med att utveckla arbetssätt och samverka med civilsamhället färdigställdes inte under målperioden.

Ett livskraftigt näringsliv och arbetsmarknad

I detta mål fokuserar kommunfullmäktige på sex målområden. Målet tar fokus på näringslivsklimatet och arbetsmarknaden i kommunen och vikten av samverkan i detta i syfte att utveckla kommunen. Målet tar även fokus på kommunen som arbetsgivare och de lokala företagens möjlighet att delta i kommunens upphandlingar.

Område	Indikator	Mål	2022	2023
Näringsliv	Näringslivsranking, enkätdelen	Upp	62	77
	Näringslivsklimat NKI	Upp	64	80
	Planlagd mark för verksamhetsanläggningar som motsvarar minst 15 ha	Ökning	14,5	15
	Antal nystartade företag, per 1000 inv 16–64 år.	Ökning	9,37	Inget nytt värde
Arbetsmarknad	Andel deltagare som börjat arbeta efter de avslutade arbetsmarknadsverksamhetens insatser	Ökning	39%	
	Andel deltagare som börjat studera efter de avslutade arbetsmarknadsverksamhetens insatser.	Ökning	9%	
	Arbetslöshet 18–64 år, andel (%) av bef.	Minskning	6,10%	5,50%
	Arbetslöshet 16–24 år, andel (%) av bef.	Minskning	5,40%	4,60%
Tjänste- och handelsutbud	Handelsindex	Ökning	-	Inget nytt värde
	Butiksutveckling i % (hur antalet butiker utvecklats jämfört med föregående år)	Ökning	-7%	4%
Möjlighet för lokala företag att delta i upphandlingar	Antal lokala företag som hämtat ut upphandlingsunderlag	Ökning	4	1
	Antal lokala företag som vunnit upphandling	Ökning	10	4
Kommunen som arbetsgivare	HME, totalindex kommun	Ökning	80,0	83,0

Näringsliv

Hallstahammars kommun har fortfarande ett gott företagsklimat, där vi ligger i det gula skiktet av landets kommuner, men trenden är nedåtgående. 2022 backade vi 40 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking från plats 22 till 62 bland landets kommuner. I den senaste rankingen för 2023 har vi tappat ytterligare placeringar till plats 77 bland landets kommuner. När det gäller NKI-undersökningen, som mäter nöjdhet hos företag som haft kontakt med oss i myndighetsärenden, så ser vi dock en tydlig uppgång mellan 2022 och 2023, från ett värde på 64 till 80.

När det gäller planlagd mark för företagsetableringar tangerar nyckeltalet nu 15 hektar. Ett arbete med planläggning av ytterligare industrimark bör därför prioriteras under det kommande året.

Arbetsmarknad

Andelen deltagare som börjat arbeta efter de avslutade arbetsmarknadsverksamhetens insatser har ökat. Budgetsatsningen 2022 har inneburit mer personal i verksamheterna vilket har lett till bättre förutsättningar att möta målgruppen som har stora, individuella och komplexa behov. 2023 års resultat publiceras i mars månad 2024.

Arbetslösheten sjunker för såväl 18–64 år och 16–24 år.

Tjänste- och handelsutbud

Uppdaterade värden avseende handelsindex finns ej. Butiksutvecklingen har gått upp 4 % under 2022, vilket är det senaste värdet.

Möjlighet för lokala företag att delta i upphandlingar

Samarbetet mellan näringslivsenheten och upphandlingsfunktionen fortsätter som ett led i att nå ut till kommunens lokala företag. Under 2023 antalet lokala leverantörer som vunnit upphandling minskat. I en del fall har affärer slagits ihop och i andra så har avtal förfallit utan att nya ha tecknats. I detta mål har vi en strikt tolkning av lokal leverantör och det är att bolaget ska ha sitt säte i kommunen.

Kommunen som arbetsgivare

HME står för Hållbart Medarbetarengagemang och är ett index på 0–100 som mäter Ledarskap, Motivation och Styrning. HME-värdet totalt sett för kommunen ökade från föregående år från 80 till 83. Indexvärdet ökade inom samtliga områden jämfört med föregående års mätning. Snittet för kommunerna i riket var 80. Alla verksamheter arbetar vidare med en handlingsplan utifrån det egna resultatet av medarbetarenkäten och HME-enkäten.

Sammanfattning mål 2

Sammantaget uppnås inte detta mål fullt ut under målperioden. Vi har ett fortfarande ett gott företagsklimat där vi ligger i det gula skiktet av landets kommuner, men trenden är nedåtgående. Ett flertal insatser pågår för att vända utvecklingen. Förstärkningar inom Jobbcentrums verksamhet börjar dock ge positiva effekter och arbetslösheten sjunker överlag i kommunen. Utvecklingen har också varit positiv för kommunen som arbetsgivare.

Ökat miljöansvar

I detta mål sätter kommunfullmäktige fokus på kommunens miljöansvar. Målet innehåller sju målområden som sätter fokus på hållbarhet, naturmark, ekologisk hållbarhet och biologisk mångfald. Kommunens vatten- och energianvändning är central, och även att kommunen kan påverka miljö och klimat genom att upphandlingar har ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.

Område	Indikator	Mål	2022	2023
Hållbara orter och landsbygd	Antal årligen färdigställda hyresrätter, bostadsrätter och småhus i kommunen, inkl. per tätort	Ökning	90	104
	Antal markanvisning där hänsyn till behovet av blandad bebyggelse har tagits	Ökning	1	1
	Nyttjandet av lokal kollektivtrafik	Ökning	143 977	103 865
	Nyttjandet av regional kollektivtrafik	Ökning	393 110	308 037
	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel %	Ökning	83,5%	Inget nytt värde 2023
	Antal objekt med möjlighet till fullsortering av avfall. Andel utförda i förhållande till genomförandeplanen.	Ökning	5%	-
Naturmark och gröna ytor i närmiljö	Andel av befolkningen inom tätort som har mindre än 300 m till närmaste grönområde	Ökning	93	97%
Bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster	Process för kvalitetssäkring av arbete som stärker biologisk mångfald och ekosystemtjänster i samverkan med grönstrukturplan	Process	Pågår	Klart
	Process för utvecklade arbetssätt och uppföljning (hållbarhetsbokslut eller liknande) kring ekologisk hållbarhet	Process	Pågår	Klart
Hållbar vattenhantering	Process för framtagande av översiktsplan med säkerställande av kvalitet, tillgång och riskminimering kring vattenfrågor	Process	Påbörjad	Pågår
	Föroreningshalter minskar årligen (förbättra slammets kvalitet för att få det mer attraktivt för åkermark. Mängden kemikalier i slammet ska minska)	Ökning	se nedan	se nedan
Effektiv vattenanvändning	Mängd debiterat vatten av den totala mängden producerat vatten, vi ska nå branschstandard som är max 20% svinn.	Minskning	32%	30%
Fossilfri energi och förnybara energikällor	Årlig användning av fjärrvärme, el och bensin/diesel/HVO, kWh samt CO2-utsläpp.	Ökning	31 GWh	
	Energiförsörjning. Installerad effekt för elgenerering (kW)	Oförändrat	49,58	
	Minskad energianvändning i kommunens fastigheter. Nyckeltal kWh/m ² Atemp	Ökning	216	
Upphandling	Process för framtagande av kvalitetssäkring kring hållbarhetskrav i upphandling	Process	Klart	Klart
	Avtalstrohet på de upphandlingar där miljökrav är ställda	Ökning	-	-
	Andel inköp av livsmedel med Sverige som ursprungsland	Ökning	73%	76%

Hållbara orter och landsbygd

	2021	2022	2023
Hallstahammar	122	77	89
Kolbäck	41	8	13
Strömsholm	0	5	2

Antalet färdigställda bostäder har under 2023 ökat jämfört med 2022. Bostadsförsörjningsprogrammet anger en takt på 50-100 nya bostäder per år, vilket gör att vi ligger över det intervall som programmet anger. Av de bostäder som byggs ligger tonvikten på äganderätter och hyresrätter. För att få en större blandning av upplåtelseformer behöver antalet bostadsrätter öka på marknaden. Markanvisningen för Folkets park förlängdes under 2023 och uppfyller kriterierna för ”blandad bebyggelse”. Detta då den bidrar till blandning i sin kontext i och med att det tillförs en bebyggelseform som saknas i kommunen generellt, samt att man blandar radhusbebyggelse med relativt stora flerbostadshus, och med valfri upplåtelseform. Indikatorn bedöms som helhet som gul.

Det kollektiva resandet minskar från 2022 för både den regionala och den lokala trafiken och verkar inte ha återgått till ett normalläge efter pandemin.

Bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster

Arbetet har utvecklats i enlighet med Strategi och ramverk för hållbar utveckling och det finns nu arbetssätt och strukturer för ett systematiskt arbete. Den samverkan som sker med Region Västmanland i området kring Nibble har fortsatt, där fokus inledningsvis är barn och unga. Det finns framtagna checklistor för ekologiska värden i detaljplaneringen som nu används i pågående detaljplanarbeten. Arbetet med grönstrukturplan är i sin slutfas och löper parallellt med framtagandet av översiktsplan för att de två planerna påverkar varandra och behöver ha överensstämmande ställningstaganden och målsättningar. Processer finns upparbetade för att få in detta i samhällsplaneringen.

Hållbar vattenhantering

Arbetet fortskrider enligt plan och beräknas vara klart vid årsskiftet 2024/2025. Mängden kemikalier i slam ökar på samtliga delar men ligger ändå under gränsvärdet på samtliga.

Tungmetaller i slam				
mg/kg	Gränsvärde	2022	2023	Förändring
Bly	100	19	26	7
Kadmium	2	0,62	0,8	0,18
Koppar	600	260	288	28
Krom	100	31,5	48	16,5
Nickel	50	30	49	19
Zink	800	455	533	78
Kvicksilver	2,5	0,41	0,6	0,19

Effektiv vattenanvändning

På Mälarenergi Vatten arbetar vi numera månadsvis med att följa upp det odebiterade vattnet i Hallstahammar. Det finns flödesmätare på ledningsnätet som bidrar till att identifiera områden med odebiterat vatten. Inom Mälarenergi Vatten finns dedikerad resurs för läcksökningsarbete. 20 % är ett rimligt mål att sträva efter.

Fossilfri energi och förnybara energikällor

Data för energianvändningen har inte gått att få fram för 2023, då rutinerna för tidigare framställning av statistiken ej har förts över till efterträdare inom verksamheten. Ny rutin och definition behöver arbetas fram för mätningar framåt.

Upphandling

Framtagande av kvalitetssäkring är klart. Samtliga upphandlingar där upphandlingsenheten är med använder upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Ny upphandlingspolicy och riktlinjer för upphandling är beslutade under 2023 där miljökrav och hållbarhetskrav förtydligats. Andelen inköp av svenska livsmedel ökade under 2023.

Sammanfattning mål 3

Målet bedöms som helhet som delvis uppfyllt, med viss reservation för att data inte gått att ta fram kring energianvändningen under 2023. Arbetet kring miljökrav och hållbarhetskrav i upphandlingar, samt inköp av svenska livsmedel har tagit steg framåt. Bostadsbyggandet ligger strax över nivåerna i bostadsförsörjningsprogrammet och processer är inarbetade för att stärka biologisk mångfald i samhällsplaneringen. Dock ökar svinnet av dricksvatten och mängden kemikalier i avloppsslammet.

En god livskvalitet och hållbar samhällsplanering

Målet en god livskvalitet och hållbar samhällsplanering tar fokus på att det ska finnas förutsättning att skapa ett gott liv med hög livskvalitet i alla kommunens delar. Detta mäts genom åtta målområden som tar fokus på en hållbar samhällsplanering, en upplevelse av trygghet, en god livskvalitet för våra äldre och andra medborgare, ett inkluderande natur-, kultur och friluftsliv, turism och även möjligheten att resa kollektivt så väl inom kommunen som regionalt.

Område	Indikator	Mål	2022	2023
Hållbar samhällsplanering	Antal årligen färdigställda hyresrätter, bostadsrätter och småhus i kommunen, inkl. per tätort	Ökning	90	104
	Antal markanvisning där hänsyn till behovet av blandad bebyggelse har tagits	Ökning	1	1
	Process för framtagande av modell och förslag till införande av 1% regeln (en procent vid ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning)	Process	Klar	Klar
Jämlika levnadsvillkor	Skillnad i ohälsotal i kommunens områden med störst differens (antal dgr/försäkrad 16-64 år)	Minskning	22	23
	Ojämlighetsindex Segregationsbarometern" (skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation)	Minskning	43,3	41,5
	Segregationsbarometern: Andel av befolkningen i kommunen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar. Mäter andel av befolkningen som bor i områdestyp 1 eller 2	Minskning	32,2	32,7
Bredbandsutbyggnad	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel %	Ökning	83,50%	Inget nytt värde 2023
Trygghet	Medborgarnas upplevelse av trygghet i sitt bostadsområde när det är mörkt ute (andel som svarat mycket eller ganska trygg)	Ökning	78,80%	75,20%
God livskvalitet	Andel av befolkningen inom tätort som har mindre än 300 m till närmaste grönområde	Ökning	93%	97%
	Nöjdhet, helhetssyn hemtjänst	Ökning	87%	81%
	Nöjdhet, helhetssyn särskilt boende	Ökning	89%	84%
	Brukarbedömning trygghet gruppboend LSS	Ökning	95%	86%
Inkluderande natur-, kultur- och friluftsliv	Process för att utveckla kulturgaranti för barn/skolelever	Process	Pågår	Pågår
	Process för analys av KFFs verksamheter ur ett tillgänglighets- och inkluderingsperspektiv	Process	Ej påbörjad	Genomförs ej
	Antal samverkansprojekt med andra aktörer		180	162
Attraktivitet genom besöksnäring, turism, natur- och kulturutbud	Process för framtagande av attraktionsstrategi	Process	Klar	Klar
	Gästnätter	Ökning	73798	i.u
Kollektivtrafik	Nyttjandet av lokal kollektivtrafik	Ökning	143 977	103 865
	Nyttjandet av regional kollektivtrafik	Ökning	393 110	308 037

Hållbar samhällsplanering

Se målet för ökat miljöansvar.

Jämlika levnadsvillkor

Ohälsotalet för kommunen som helhet ökar något mellan 2021-2022. Skillnaderna i ohälsotal är dock relativt stora mellan kommunens olika områden och ökar också något mellan 2021 och 2022, vilket vi även kunde se mellan 2020-2021. I samtliga områden har kvinnor ett högre ohälsotal än män och skillnaderna är som störst i området Bruket/Bulten där kvinnor har ett ohälsotal på 48 dagar och männen 17 dagar.

Ojämlighetsindex mäter graden av segregation i kommunen på en skala där 0 innebär ingen segregation och 100 total segregation. Hallstahammar har 41,5 för 2021 som är det senaste värdet. Segregationen minskade under perioden 2015-2017, ökade svagt över åren 2018-2020, men 2021 ser vi en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Dock ökar andelen av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar något mellan åren 2020-2021 (32,2 % till 32,7 %).

Bredbandsutbyggnad

Ingen ny statistik finns ännu för 2023. Från 2018 till 2024 pågår landsbygdssatsningen som blir en viktig del i att uppnå de nationella målen.

Trygghet

Vi kan nu se en minskning i trygghet i SCB:s medborgarundersökning. När det gäller upplevda tryggheten när det är mörkt ute har vi gått från 56 % (2019) till 78,8 % (2022) och 2023 är värdet 75,2 %. Vi ligger nu under snittet för samtliga kommuner i undersökningen. Försämringen förklaras helt av en minskning av tryggheten hos kvinnor som nu upplever en väsentligt lägre trygghet än männen. Överlag tappar vi något på flertalet trygghetsfaktorer i 2023 års undersökning.

God livskvalitet

Helhetssynen på hemtjänsten har legat stabilt på ett högt resultat över tid och 2023 blev resultatet 81% mycket nöjda eller ganska nöjda kunder. Det är något lägre än tidigare, men samtidigt inte helt jämförbart med tidigare resultat då antalet som svarat är betydligt lägre. År 2023 har 92% av de tillfrågade uppgett att de alltid eller oftast får ett positivt bemötande av personalen, 85% har svarat att de har förtroende för personalen.

Särskilt boende i Hallstahammar har generellt ett mycket bra resultat på brukarundersökningen och ligger bland de 25% av kommunerna med bäst resultat på nöjdhet/helhetssyn. År 2023 har 97% av de svarande uppgett att de alltid eller oftast får ett positivt bemötande av personalen, 81% har svarat att de har förtroende för personalen. 84-96% har uppgett att de fått plats på önskat boende, känner sig mycket eller ganska trygga, får kontakt med personalen på boendet och att hänsyn tas till åsikter och önskemål. 84% har svarat positivt på särskilt boende som helhet.

På frågan om brukaren i gruppboende känner sig trygg med alla i personalen svarar 86% att de gör det. En minskning har skett mellan åren 2022-2023 som kan härledas till hög sjukfrånvaro bland personal på enskild gruppboende.

Inkluderande natur-, kultur- och friluftsliv

Kultur- och fritidsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har inlett ett samarbete kring kultur i skolan i syfte att tillsammans utveckla en kulturgaranti som omfattar alla kommunens barn och unga. Under målperioden har kultur- och fritidsförvaltningen dock erbjudit en aktivitet per år till respektive årskurs som skolorna har kunnat boka. Antal samverkansprojekt minskade något jämfört med föregående år men ligger fortfarande på en hög nivå. Pandemin Covid-19 påverkade samverkansmöjligheterna framför allt under åren 2020 och 2021. Under år 2023 inleddes en närmre samverkan med äldreförvaltningens förebyggande enhet och flera lyckade samverkansprojekt och aktiviteter genomfördes, exempelvis Alzheimersdagen som arrangerades i kulturhuset.

Den analys av kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter ur ett tillgänglighets- och inkluderingsperspektiv som planerades att göras under målperioden har inte kunnat genomföras till följd av resursbrist.

Attraktivitet genom besöksnäring, turism, natur- och kulturutbud

Arbetet med Strömsholms position och hästnäringen är nu väl integrerat i Attraktionsrådet och arbetet utifrån attraktionsstrategin. Inget nytt värde på helåret för gästnätter men trenden är en tydlig ökning över tid.

Sammanfattning mål 4

Målet som helhet bedöms som gult och därmed delvis uppfyllt inom målperioden. Att målet inte uppnås fullt ut är till stor del kopplat till att flera av indikatorerna kring jämlika levnadsvillkor, trygghet och resande med kollektivtrafik är komplexa och svåra att direkt påverka som kommun.

Hållbar ekonomi

Detta mål har två målområden, hållbar ekonomi och intern ekonomi. Området hållbar ekonomi inkluderar samverkan med civilsamhället och kommunen som turistmål. Området ”intern ekonomi” är kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning och har till uppgift att kommunen ska ha en ekonomi i balans.

Område	Indikator	Mål	2022	2023
Hållbar ekonomi	Process för utvecklade arbetssätt för samverkan med civilsamhälle	Process	Pågår	Ej uppfyllt
	Process för framtagande av attraktionsstrategi	Process	Klar	Klar
Intern ekonomi	Kommunens soliditet exklusive ansvarsförbindelsen ska överstiga 40%	>=40%	55%	54%
	Koncernens soliditet inklusive pensionsåtagande ska överstiga 20%	>=20%	30%	31%
	Kommunens resultat, enligt resultaträkningen, ska överstiga 2 % av skatteintäkter och statsbidrag	>=2%	-0,70%	7,50%
	Verksamheternas resultat exklusive kostnader för gamla pensioner (inklusive löneskatt) ska vara positivt		+79,5	+67,5
	Kommunens takbelåning (skuldtak) ska under en rullande fyraårsperiod maximalt uppgå till 80% av tillgängliga medel från skatter och generella statsbidrag.	<=80%	50,1%	50,3%
	Över en rullande fyraårsperiod får max 50% av skattekollektivets investeringar vara lånefinansierade. Avgiftskollektivets investeringar (vatten, avlopp, stadsnät samt exploateringar som ska täcka sina kostnader genom försäljning) får fullt ut lånefinansierats	<=50%	0,00%	0,00%
	Hallstahammars kommun ska aktivt implementera hållbara investeringar.	Ökning	-	-
	Kommunens värdepappersportfölj ska präglas av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet samt främja omställningen till ett fossilfritt samhälle. Värdepapper ska vara godkända ur hållbarhetsperspektiv	Ökning	-	-

Hållbar ekonomi

Attraktionsstrategin är klar och attraktionsrådet är igång.

Intern ekonomi

Soliditeten för kommunen försvagas under 2023 och härrör framför allt till en större investeringssumma som finansieras via lån. Koncernens soliditet stärks marginellt mellan 2022 och 2023. Kommunens resultat är en bra bit över målet på 2% av skatter och bidrag och slutar på 7,5%. Verksamhetens resultat är även det bättre än målsättningen Detta gör även att koncernens soliditet minskar. Kommunens skuldtak ökar något mellan 2022 och 2023 men ligger fortfarande under målsättningen.

Efter de omplaceringar som gjordes under 2021 i värdepappersportföljen så är samtliga innehav godkända ur ett hållbarhetsperspektiv.

Sammanfattning mål 5

Mål 5 bedöms som uppfyllt med en positiv trend. Då samtliga målområden är uppfyllda även om en del nyckeltal backar så är fortfarande nivåerna över gränsvärdena.

Sammanfattande måluppföljning

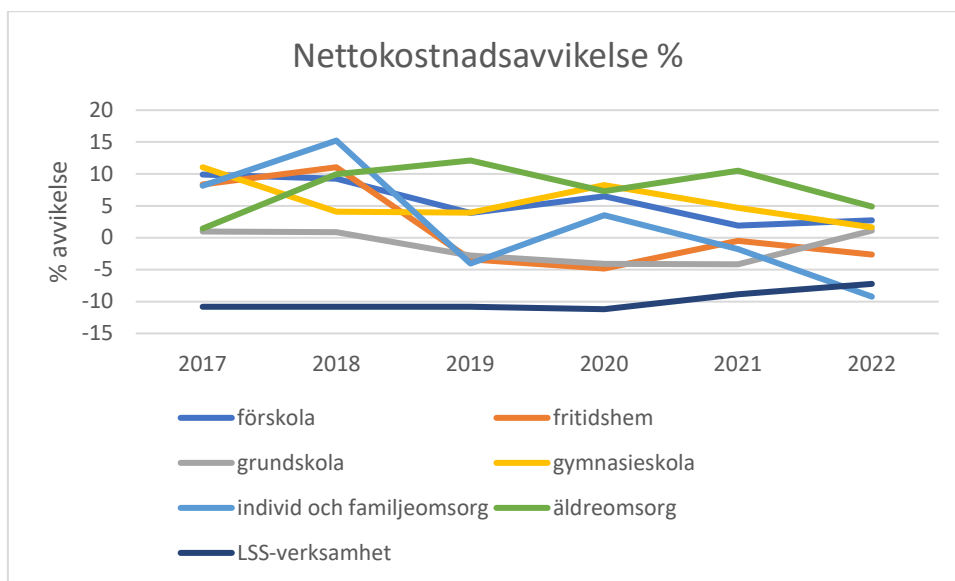
Endast ett av fem mål bedöms som helt uppfyllda medan resterande mål bedöms som delvis uppfyllda. Inget mål bedöms som rött i en röd, gul, grön skala. För 2024 väntar nya mål som antogs av kommunfullmäktige i juni 2023 som kommer peka ut riktningen för perioden 2024–2027.

Uppföljning god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade i december 2021 om en ny riktlinje för god ekonomisk hushållning. Inriktningen i denna riktlinje är på längre sikt uppemot 10 år. Vid utvärdering vid utgången av 2023 blev utfallet så här:

God ekonomisk hushållning	Utfall 2023
Finansiell inriktning för kommunkoncernen	
Soliditet över 20% för koncernen	30,9%
Finansiell inriktning för kommunen	
Resultatet ska uppgå till minst 2% av skatter och statsbidrag över en rullande 10 års period	5,0%
Egenfinansieringen av skattekollektivets investeringar ska vara minst 50% över en rullande 10 års period	78%
Verksamheternas resultat exklusive kostnader för gamla pensioner (inklusive löneskatt) ska vara positivt	67,5
Det långsiktiga målet för de större verksamheterna är att närma sig sin verksamhets referenskostnad	Se nedan

Nettokostnadsavvikelse utveckling:

Referenskostnaden bygger på kostnadsutjämnningen och indikerar vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad, enligt kostnadsutjämnningssystemet, om kommunen bedriver den verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. Att då titta på nettokostnadsavvikelsen som då beskriver vad kommunens verksamheter kostar i förhållande till sin referenskostnad ger en indikation om hur kostnadseffektiv kommunens verksamheter är.

Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen har mellan 2021 och 2022 minskat och nettokostnaden har efter ökningen 2021 återigen vänt nedåt. Äldreomsorgen minskar sin nettokostnadsavvikelse med 5,62 procentenheter till en avvikelse på +4,9%. Sett ur ett längre perspektiv så syns en ökning när äldreboendet äppelparken öppnade men sen dess är trenden nedåtgående. Fritidshemmen som 2021 låg väldigt nära sin referenskostnad har till 2022 minskat sina kostnader och ligger nu -2,2% under sin förväntade kostnad. Förskolan ökar sin nettokostnadsavvikelse med 0,8 procentenheter och ligger nu på +2,7% över sin förväntade

kostnad. Gymnasiet minskar sina kostnader och går 2022 ner till att ligga 1,6% över sina förväntade kostnader. Grundskolan tar ett hopp uppåt och ökar sin avvikelse från förväntad kostnad med 5,3 procentenheter och ligger nu 1,1% över sin förväntade kostnad. Orsaken till detta är en förändrad redovisningsprincip som gör att från och med 2022 så belastar kostnaderna för skolskjutsar grundskolan och inte den allmänna kollektivtrafiken. LSS-verksamheten ökar sina kostnader något med 1,6 procentenheter och ligger nu -7,2% under sin förväntade kostnad. Individ och familjeomsorgen minskar sina kostnader samtidigt som det förväntas att kostnaderna ska öka och tar nu över platsen som Hallstahammars kommuns mest kostnadseffektiva verksamhet på -9,2% av förväntad kostnad. Totalt låg Hallstahammars kommuns verksamheter 1,2% över vår förväntade kostnad och det placerar oss i mitten av alla kommuner.

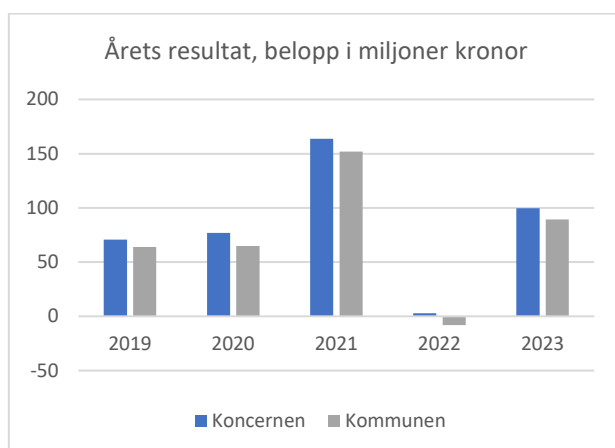
Ekonomisk ställning

Den ekonomiska ställningen utgår från koncernkoncern perspektivet med nedborring till skattefinansierade, taxefinansierade och affärsdrivande verksamheter där det är relevant. Jämförelser med riket görs för den kommunala koncernen.

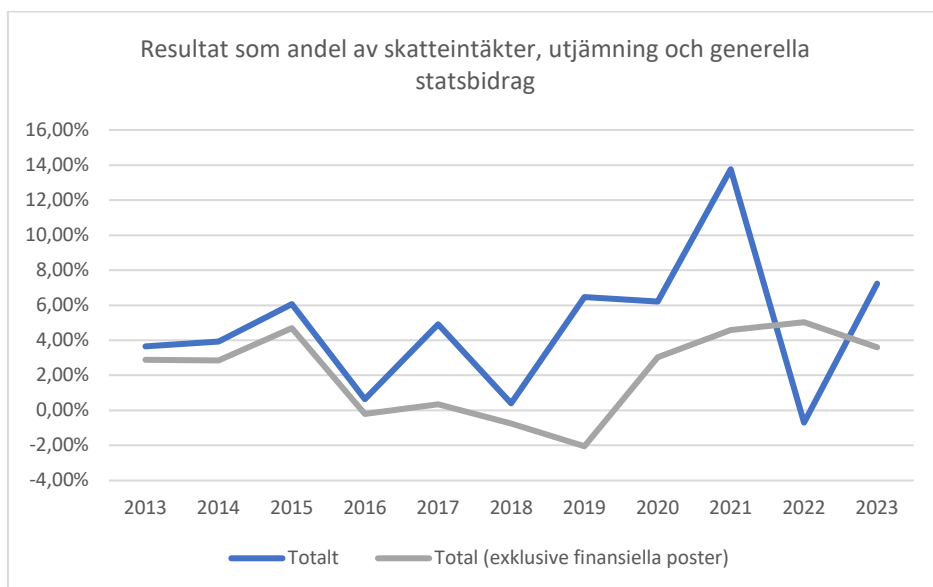
Resultaträkning

Resultatutveckling

Utvärderingen av årets resultat har som syfte att bedöma utvecklingen av och relationen mellan intäkter och kostnader. Inte bara för innevarande år utan även över tid.

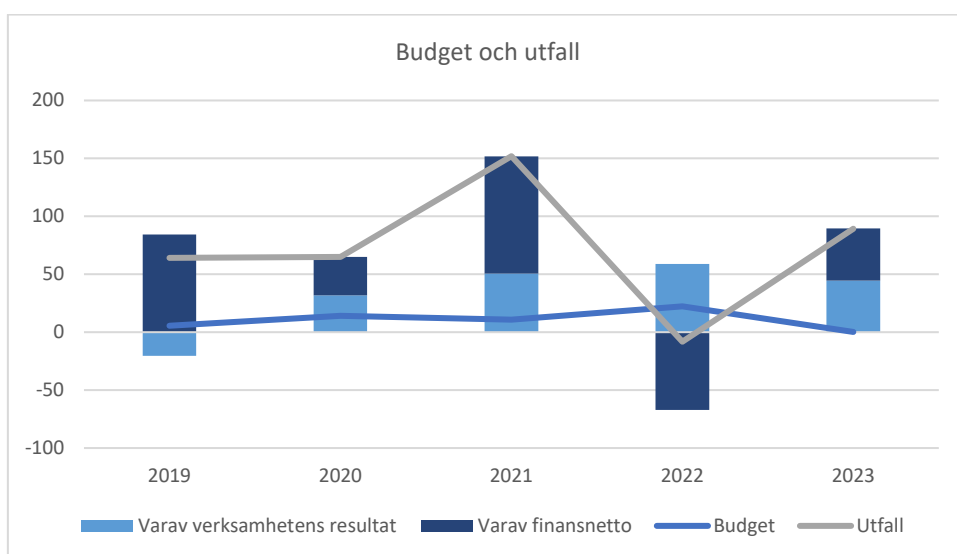

De senaste 5 åren har samtliga år uppvisat positiva resultat. 2023 uppgår koncernresultatet till +99,6 miljoner kronor vilket är bättre än tre av de fem tidigare. 2021 uppvisar koncernen ett högre resultat på 163,7 miljoner kronor. Under de senaste fem åren har snittresultatet för koncernen varit 82,8 miljoner kronor. En post som påverkar framför allt kommunen men även koncerns resultat är marknadsvärderingen av kommunens värdepapper. Nedanstående diagram visar hur kommunens resultat varit åren 2013 till 2023 i jämförelse med skatter och statsbidrag. Den visar två linjer; en för det sammanlagda resultatet och en linje för resultat exklusive finansiella poster.

Det som går att utläsa ur diagrammet är att under en period från mitten till slutet av 2010-talet så var det svårt att få verksamheten att gå ihop genom enbart skatteintäkter och statsbidrag. Kommunens resultat var helt beroende av ett positivt finansnetto. Detta var då även under en period då det var väldigt låga räntenivåer. Från 2019 så ses ett trendbrott och verksamheterna inte bara kunde finansieras av skatter och statsbidrag utan det blev även relativt höga resultatnivåer. Exklusive finansnettot så har Hallstahammars kommun under perioden 2013 till 2023 haft ett resultat som andel av skatter och statsbidrag på 2,18% medräknas de finansiella posterna är samma siffra 4,78%.

Ett annat sätt att titta på resultatutvecklingen är att titta på hur förhållandet mellan budget och resultat har varit. Nedan är ett diagram över precis detta. Detta diagram visar att kommunen samtliga år utom ett klarar budgetnivån. Tittar vi enbart på den del som är verksamheternas resultat, det vill säga innan finansiella poster så klaras budgetnivån fyra av fem år. Det som påverkar budgetutfallet allra mest är de finansiella posterna och då framför allt börsutvecklingen på kommunens värdepappersplaceringar, alla år utom ett så höjer dessa poster kommunens resultat.

Verksamhetens resultat

Verksamhetens resultat är en del av årets resultat och består av verksamhetens nettokostnader, skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Verksamhetens resultat uppgår i kommunkoncernen till +58,8 miljoner kronor och för kommunen +44,5 miljoner kronor.

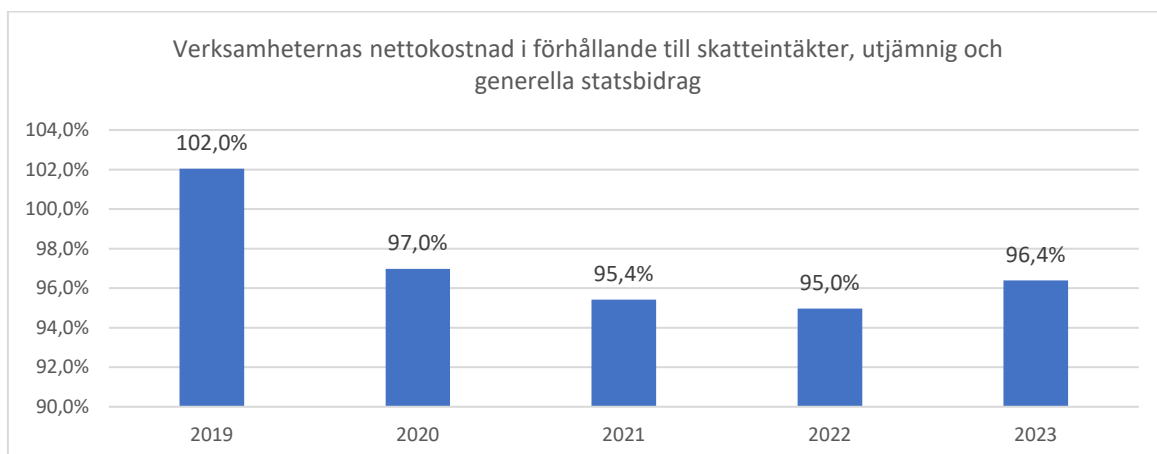
Nettokostnadsökningen för kommunen mellan 2023 och 2022 var 7,1%. Detta kan då ställas i förhållande till hur den budgeterade kostnadsutvecklingen var, mellan 2022 och 2023 ökade den budgeterade nettokostnaden med 8,0%. Nettokostnaderna har alltså minskat mindre än budgeterat. Sett över en fem års period har nettokostnaderna ökat med 17,7% medan budgeterna ökat med 23,7%. För just 2020 syns en stor skillnad och det har och göra med det stora statsbidrag som kom för att hantera covid-19-pandemin.

Sammantaget visar verksamhetens nettokostnader ett överskott mot budget på 35,4 miljoner kronor, jämfört med 23,3 miljoner kronor 2022. Varav 14,6 miljoner kronor, jämfört med 12,1 miljoner kronor 2022, kommer från avskrivningskostnaderna. Det avviker stort på såväl intäktssidan som kostnadssidan för verksamheterna. På intäktssidan är avvikelsen +53,3 miljoner kronor, 38 miljoner kronor härrör från taxor och avgifter och 25,6 miljoner kronor från riktade statsbidrag. För taxor och avgifterna så är det framför allt ett budgeteringsfel inom VA-verksamheten som gör att avvikelsen ser större ut än vad den borde på 26,7 miljoner kronor, resterande del är högre intäkter från stadsnätsverksamheten än förväntat 10,4 miljoner kronor. När det gäller statsbidragen är det elstödet om 6,4 miljoner kronor som kommunen fick, statsbidrag riktat mot äldreomsorgen på 9,9 miljoner kronor och statsbidrag riktat mot vuxenutbildningen på 2 miljoner kronor och flyktingmottagandet med 3 miljoner kronor. På kostnadssidan så avviker kostnaderna +11 miljoner kronor jämfört med budget. Där finns det ingen tydlig del som sticker ut som på intäktssidan utan är betydligt mer utsprid. Jämfört med 2022 har intäkterna ökat med 3,0%, kostnaderna har ökat med 6,4% och avskrivningskostnaderna har ökat med 4,9%. Sammantaget har verksamheternas nettokostnad ökat med 7,1%.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Kommunen finansieras till största delen av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Dessa uppgår 2023 till 1 235,2 miljoner kronor, en ökning med 64,5 miljoner kronor sen 2022. För 2023 budgeterades en skatteutveckling på 7,4% jämfört med 2022. Jämfört med budget 2022 blev skatteutvecklingen 2023 9,5%. En positiv avvikelse på +23,4 miljoner kronor, sammanlagt 3,3 miljoner kronor kommer från statsbidrag för att minska antalet timanställda och utöka antalet sjuksköterskor inom äldreomsorgen som klassificerats som generella statsbidrag. 20,1 miljoner kronor kommer från en beräknat bättre skatteutveckling än prognostiserats för framför allt 2023 till följd av fler arbetade timmar och en högre ökning av lönerna än beräknat. Kommunen har haft samma skattesats 21,81 kronor. Skattesatsen i Hallstahammars är lägre än länssnittet som är 22,06 och är näst lägst i länet, endast Västerås har en lägre skattesats på 20,36. Högsta skattesatsen i Västmanland är 22,66 och den finns i Norberg. Jämfört med andra kommuner i vår storlek så är Hallstahammars skattesats något högre än rikssnittet som ligger på 21,72.

Ett annat sätt att se den ekonomiska ställningen är att titta på hur stor del av verksamheternas nettokostnad som täckts av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Denna kvot visar hur stor del av verksamheternas kostnad som behöver finansieras via finansnettot. Om nettokostnaderna förbrukar mer än 100% av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag är det ett tecken på att verksamheterna kostar mer än vad kommunen har råd med. Om detta händer behöver antingen verksamheterna effektivisera mera eller också behövs en skattehöjning. Diagrammet nedan visar hur utvecklingen varit för Hallstahammars kommun de senaste 5 åren. 2019 var enda året då verksamheterna kostade mer än vad som kom in via skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag. Alla andra år har verksamheternas nettokostnad som andel av skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag var under 100%.

Finansiella intäkter och kostnader

Kommunkoncernens finansnetto uppgår till 29,7 miljoner kronor, jämfört med -78,8 miljoner kronor för 2022, där orealiserade vinster och förluster för kommunens kapitalförvaltning är inkluderat. Exkluderas dessa orealiserade poster blir finansnettot -8,4 miljoner kronor för 2023, jämfört med +14,6 miljoner kronor för 2022. Räntekostnaderna för långfristiga lån i koncernen för 2023 var -32,8 miljoner kronor jämfört med -17,7 miljoner kronor för 2022, en ökning med 85,3% mellan åren. En stor förklaring till detta är den ökning av Riksbankens styrränta under 2022 och 2023 som slår igenom på koncernens lånekostnader. På intäktssidan så har kommunens kapitalplaceringar under 2023 ökat med cirka 50 miljoner kronor. Detta syns dock inte i redovisningen då en omplacering skulle ha gjorts precis innan jul men avvaktades på grund av låg likvidnivå i kommunen. Detta gör att det ser ut som placeringarna minskat i värde mellan 2022 och 2023 men då saknas ungefär 50 miljoner kronor. Avkastningen på kapitalplaceringarna blev +6,8% för 2023. Den budgeterade avkastningen var 3,6% för 2023.

Budgetföljsamhet i kommunen

Budgetföljsamheten mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten. En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed en god ekonomisk hushållning.

(miljoner kronor)	Intäkter		Kostnader		Budget	Nettokostnad		Budget-	Budget-
	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2022	avvikelse	följ-samhet
Kommunstyrelsen	59,3	50,3	-139,7	-135,4	-99,3	-80,4	-85,1	18,9	19,0%
Barn- och utbildningsnämnden	66,7	62,9	-541,6	-501,8	-472,5	-475,0	-438,9	-2,5	-0,5%
Bygg- och miljönämnden	7,4	6,5	-14,6	-14,1	-10,2	-7,2	-7,6	3,0	29,6%
Kultur- och Fritidsnämnd	12,2	13,4	-64,1	-61,3	-51,8	-51,9	-47,9	-0,1	-0,2%
Social- och Arbetsmarknadsnämnd	52,2	*	-276,4	*	-217,6	-224,1	*	-6,5	-3,0%
Teknisk nämnd	193,0	171,8	-237,6	-229,8	-42,2	-44,6	-57,9	-2,4	-5,7%
Äldrenämnd	49,3	*	-305,5	*	-265,6	-256,2	*	9,4	3,5%
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	0,0	0,8	95,5%
Mälardalens brand och Räddningsförbund	0,0	0,0	-10,9	0,0	-10,5	-10,9	0,0	-0,5	-4,4%
Revision	0,0	0,0	-1,1	0,0	-0,9	-1,1	0,0	-0,3	-31,7%
Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	-1,9	0,0	-3,0	-1,9	0,0	1,1	35,2%
Finansförvaltning	21,9	19,0	-59,1	-33,1	-51,6	-37,1	-14,1	14,5	28,0%
Avgår avskrivningar	0,0	0,0	-52,6	-50,1	-67,2	-52,6	-50,1	14,6	21,7%
Avgår interna intäkter och kostnader	199,3	167,7	-199,3	-167,7	0,0	0,0	0,0	0,0	
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	262,7	156,2	-1 400,8	-757,6	-1 158,9	-1 138,1	-601,4	20,8	1,8%

Ett flertal nämnder uppvisar större positiva budgetavvikelser. För enskilda nämnders avvikelser se avsnittet Driftredovisning. Sammanlagt uppvisar kommunen en budgetavvikelse på intäkter och kostnader på 1,8%. En avvikelse på +/- 1% kan ha naturliga orsaker. Som det kan ses i tabellen ovan så finns det ett antal nämnder som uppvisar stora procentuella avvikelser på så mycket som 95,5% eller -31,7%. Dessa delar är dock i kronor räknat väldigt små. De största avvikelserna i kronor räknat hittas hos Kommunstyrelsen där en större intäkt från stadsnätsverksamheten är den som sticker ut och en avsättning för priskompensation som innehölls under 2023 och inte fördelades ut. Nästa stora positiva hittas inom Äldrenämnden där framför allt statsbidrag inkommit som inte var fullt budgeterade på grund av att storleken på dessa in var kända innan årets början. På den andra sidan så hittas Social- och arbetsmarknadsnämnden där det är förlorade intäkter för personlig assistans som är den största delen. Under 2023 har ett arbete pågått för att hitta en alternativ lösning för dessa personer men hittills finns ingen bra lösning. Både Barn- och utbildningsnämnden och Teknisk nämnd som båda har en negativ budgetavvikelse för 2023 på ungefär -2,5 miljoner var. För Teknisk nämnd ger detta en synbar stor avvikelse som inte riktigt återspeglar verkligheten. Detta då Tekniska nämnden har en stor del interna intäkter som gör att nämnden har en liten ram i förhållande till sina kostnader. Sett till nämndens omsättning så är avvikelsen betydligt mindre.

Kassaflödesanalys

Kommunkoncernens kassaflöde uppgår 2023 till +1,5 miljoner kronor, 2022 var kassaflödet +22,1 miljoner kronor. Kassaflödet från den löpande verksamheten som består av årets resultat med återföring av ej likviditetspåverkande poster i form av exempelvis avskrivningar ingår uppgår till +649,0 miljoner kronor mot

+57,6 miljoner 2022. Skillnaden består framför allt i att en stor del av Hallstahems lån förfaller till betalning under 2024. Dessa kommer refinansieras men påverkar ändå kassaflödet. Investeringsverksamheten uppvisar ett negativt kassaflöde på -266,3 miljoner kronor mot -173,4 miljoner kronor 2022. Finansieringsverksamheten visar ett negativt kassaflöde på -381,1 miljoner kronor mot +137,8 miljoner kronor för 2022. Största delen av effekten kommer från att en stor del av AB Hallstahems låneskuld förfaller till betalning under 2024.

För kommunen uppgår 2023 års kassaflöde till +21,2 miljoner kronor mot +8,7 miljoner kronor för 2022. Vilket är 21,2 miljoner kronor bättre än budgeterat för 2023 då kassaflödet beräknades ligga stilla. Största skillnaden är ett väsentligt bättre resultat än budgeterat, 0,2 miljoner i budget mot 89,4 miljoner kronor i utfall. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgår till +152,1 miljoner kronor mot +11,7 miljoner kronor 2022. Investeringsverksamheten sänkte kassaflödet med 194,8 miljoner kronor, 2022 var motsvarande siffra -140,7 miljoner kronor. Kassaflödet från finansieringsverksamheten var +63,9 miljoner kronor mot +137,8 miljoner kronor 2022.

Investeringar

Kommunkoncernens investeringar uppgår 2023 till 269,3 miljoner kronor, 2022 var motsvarande summa 174,7 miljoner kronor. Den helt klart största delen står kommunen för som investerade för 197,6 miljoner kronor 2023. 2022 investerade kommunen för 141,8 miljoner kronor. Genomförandegraden för kommunen är 49,9% 2023. Från dessa dras sedan intäkterna från investeringsverksamheten det vill säga när vil säljer anläggningstillgångar.

För att ha en långsiktigt hållbar investeringstakt behöver självfinansieringsgraden vara hög över tid. Ett enskilt år eller ett par år kan den vara lägre men är den lägre än 100% så behöver kommunen öka sina skulder och det ger framtida generationen sämre förutsättningar än annars. Självfinansieringsgraden mäts genom att ställa nettoinvesteringarna mot kassaflödet från den löpande verksamheten. För Hallstahammars kommun uppgår självfinansieringsgraden 2023 till 79% motsvarande siffra 2022 var 8%.

Balansräkning

Balansomslutningen för kommunkoncernen uppgår till 3 050,6 miljoner kronor, en ökning med 218,5 miljoner kronor jämfört med föregående år. De materiella anläggningstillgångarna har genom investeringsverksamheten ökat med 221,6 miljoner kronor från förra året och upp går 2023 till 2 045,4 miljoner kronor. Koncernens likvida medel och kortfristiga placeringar ökade med 0,4 miljoner kronor och är 2023 711,6 miljoner kronor. Det egna kapitalet ökar 2023 med 99,6 miljoner kronor och är då uppe i 1 276,8 miljoner kronor. Skulderna har också ökat med 113,9 miljoner kronor och är då uppe i 1715,1 miljoner kronor.

För kommunens del så har balansomslutningen ökat med 185,8 miljoner kronor till 2 170,8 miljoner kronor. De materiella anläggningstillgångarna har ökat med 141,2 miljoner kronor till 1 179,1 miljoner kronor. Kommunens likvida medel inklusive kapitalförvaltning har ökat med 20 miljoner kronor och är 2023 uppe i 665,5 miljoner kronor med 561,0 miljoner kronor i placeringar och 104,5 miljoner kronor i kassa, bank. Kommunens egna kapital ökade med 89,4 miljoner kronor till 1 181,6 miljoner kronor och kommunens skulder ökade med 94,7 miljoner kronor till 967,4 miljoner kronor 2023. Pensionsförplikterna som redovisas utanför balansräkningen ökade med 1,9 miljoner kronor och är nu 312,7 miljoner kronor inklusive löneskatt.

Soliditet

Soliditet är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. Måttet visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel. Desto mer kommunkoncernen finansierat med egna medel, desto högre soliditet och därmed lägre skuldsättningsgrad. För att ge en så riktigt bild som möjligt används två olika soliditetsmått; ett som även tar hänsyn till pensionskulden som redovisas utanför balansräkningen och ett som bara tittar på balansräkningen. För 2023 så stärks soliditeten både inklusive och exklusive pensionsförpliktelserna. Utifrån målen för god ekonomisk hushållning ska koncerns soliditet överstiga 20% och det uppnås med råge. Som jämförelse så ligger snittet i riket på koncernens soliditet på 33,0% inklusive

pensionsförpliktelser 2022 så där ligger Hallstahammars kommunkoncern lite under rikssnittet. För kommunerna så är rikssnittet 31,9% inklusive pensionsåtagande så där ligger kommunen högre än rikssnittet.

Soliditet	2023	2022	2021	2020	2019
Koncernen (inkl pensionsförpliktelser)	30,9%	29,9%	30,1%	26,0%	24,1%
Koncernen (exkl pensionsförpliktelser)	41,9%	41,6%	42,4%	39,6%	39,1%
Kommunen (inkl pensionsförpliktelser)	40,0%	39,4%	40,3%	34,8%	32,5%
Kommunen (exkl pensionsförpliktelser)	54,4%	55,0%	56,8%	53,1%	52,2%

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunkoncernens kortsiktiga betalningsförmåga. I måttet ställs kortfristiga fordringar, placeringar och kassa mot kortfristiga skulder. För kommunkoncernen ger detta en kassalikviditet på 106% en minskning från 272% 2022. Minskningen beror framför allt på långfristiga lån som förfaller under 2024 som väntas refinansieras. För kommunens del så är kassalikviditeten 275% en minskning från 294% 2022. För kommunen så är det framför allt leverantörsskulderna som ökat mellan åren, mellan 2023 och 2022 ökade dessa med 29 miljoner kronor. Som jämförelse så är rikssnittet för kommunkoncerner 82,5% och för kommuner 137,4% för 2022.

Låneskuld

Kommunkoncernens låneskuld uppgår 2023 till 1 421,4 miljoner kronor en ökning med 84,8 miljoner kronor från 2022. För kommunens del är låneskulden 716,4 miljoner kronor och har ökat med 64,8 miljoner kronor från 2022. Jämförs Hallstahammars mot riket så var låneskulden per invånare i Hallstahammars 36 740 kronor jämfört med rikssnittet på 43 800 kronor för kommunen. För kommunkoncernen var låneskulden i Hallstahammars 77 731 kronor mot rikssnittet på 66 593 kronor. Så 2022 var kommunkoncernen mer skuldsatt än rikssnittet men kommunen var samtidigt mindre skuldsatt än rikssnittet.

Pensionsskulden

Vid bokslutet för 2023 uppgår den totala pensionsskulden för Hallstahammars kommunkoncern till 428 miljoner kronor. Det är en ökning med 23 miljoner kronor från 2022. För kommunens del så är den totala skulden 401 miljoner kronor och är en ökning med 24 miljoner kronor från 2022. Ökningen består inflations- och ränteeffekter som gör att skulden ökar i stället för minskar. Enligt prognosen från KPA förväntas pensionsskulden öka ytterligare till 2024 för att sedan börja falla nedåt igen och utbetalningen inklusive löneskatt kommer ligga på drygt 21–22 miljoner kronor per år.

Total pensionsskuld	2023	2022	2021	2020	2019
Pensionsförpliktelser, avsättning inkl särskild löneskatt	21,7	20,1	22,2	15,3	16,2
Pensionsförpliktelser, ansvarsförbindelse inkl särskild löneskatt	312,7	310,8	320,2	326,5	332,8
Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring	88,4	66,7	56,9	46,5	43,7
Totalt pensionsskuld	422,8	397,6	399,3	388,3	392,8
-Förändring	6,3%	-0,4%	2,8%	-1,1%	-1,7%
Totalt pensionsförsäkringskapital	106,8	77,6	73,5	63,8	56,4
-varav överskottsmedel	0,0	0,1	3,4	3,0	2,8
Finansiella tillgångar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	561,0	562,2	636,6	540,4	519,4
Summa förvaltade pensionsmedel	667,8	639,8	710,1	604,2	575,8
Konsolideringsgrad	158%	161%	178%	156%	147%

Hallstahammars kommun har en konsolideringsgrad på 158 % för 2023, det vill säga de avsatta medlen överstiger pensionsförpliktelserna med 158 %. Detta är en minskning från 2022 då konsolideringsgraden var 161%. Huvudorsaken till detta är en omplacering där försäljningen gjordes 2023 men reinvesteringen kommer göras först under 2024. Räknas dessa in så hade konsolideringsgraden ökat till 170% för 2023. Nuvarande finanspolicy har en öppning för kommunfullmäktige att använda delar av värdeökningen till andra ändamål än just pensioner, exempelvis i stället för att låna pengar till investeringar.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

2023 var ett bra år resultatmässigt. Investeringsnivån har varit den högsta under 2000-talet bortsett från 2016 då var investeringsutfallet var 4 miljoner kronor högre än 2023. Trots en väldigt hög investeringstakt på 202 miljoner kronor så har den totala soliditeten inklusive pensionsförpliktelser stärkts för såväl kommun som kommunkoncern. En stor del av detta är genom kapitalförvaltningen men även överskottet i verksamheterna. Den totala budgetföljsamheten för verksamheterna avviker med 1,8% åt det positiva hållet och är klart godkänt. Det såg mörkt ut i början av 2023 när den första prognosen kom och pekade på ett underskott på -21 miljoner kronor. Av osäkerheterna slog det mesta åt rätt håll och utfallen började gå åt rätt håll och i augusti hade prognosen vänt. De åtgärder som nämnderna vidtagit för att få en ekonomi i bättre balans gav effekt. I augusti låg prognosen på +62,4 miljoner kronor. Skatteintäkterna, utjämning och generella statsbidrag hade förbättrats med 22 miljoner kronor men framför allt var det verksamhetens nettokostnader där skillnaden syntes, 50 miljoner kronor bättre än prognosen i mars. Resultatet slutade sedan på +89,4 miljoner kronor.

Hallstahammars går in i en intensiv investeringsperiod. Många av kommunens fastigheter är i dåligt skick och behöver stora ROT-åtgärder samtidigt som behovet med även kravet av energieffektivare byggnader ökar. Detta kräver högre resultatnivåer för att inte lånebehovet ska bli alltför stort och därmed sänka soliditeten och kommunens betalningsförmåga för mycket. Samtidigt är det en tuffare ekonomisk period vi går mot. 2023 var första året på länge då befolkningen minskade. Det får inte bli en trend. Får vi en period av befolkningsminskning samtidigt som vi har stora investeringsbehov kommer det bli mycket utmanande för hela kommunen. Att samtidigt minska på verksamheterna på grund av minskade volymer samtidigt som vi behöver lägga mer pengar på hyror är inte en situation som vi vill hamna i.

Sammantaget har kommunens ställning stärkts under 2023 och det tapp som var under 2022 var förhoppningsvis en parentes i Hallstahammars kommuns historia.

Sammanfattande bild för god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Utvärderingen av kommunfullmäktiges mål visar att ett av fem mål är uppfyllda och resterande fyra mål är delvis uppfyllda. Dessa mål följs upp för sista gången i samband med årsredovisning 2023 och från nästa ekonomiska rapport är det de nya målen som ska följas upp. Sammanfattningsvis så har steg tagits för att uppfylla samtliga och även om det inte räckte hela vägen fram för att bli uppfyllt så har det bidragit i målens riktning.

Målen för god ekonomisk hushållning bedöms som uppfyllda och den ekonomiska ställningen bedöms som stärkt under 2023.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader och avser kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar.

Kommunen ska upprätta en balanskravsutredning vid varje bokslut där huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska räknas in bland intäkterna. Vidare är huvudprincipen att realisationsförluster ska medräknas i avstämning mot balanskravet.

Om intäkterna är lägre än kostnaderna något år uppstår ett underskott som ska återställas inom de närmaste tre åren. Lagen medger att avvikelse från denna regel får ske om kommunen kan åberopa synnerliga skäl och kommunen slipper då återställningen.

Årets balanskrav

Hallstahammars kommuns uppvisar ännu ett år med ett positivt balanskravsresultat för 2023 med +45,1 miljoner kronor. Det finns inga gamla underskott som behöver regleras. Kommunens riktlinje för god ekonomisk hushållning sätter en maxgräns på resultatutjämningsreserven (RUR) på 5% av skatter och statsbidrag. Detta gör att med den avsättning som gjordes 2021 så är resultatutjämningsreserven uppe i sitt maxbelopp. Från och med 2024 är det inte möjligt att sätta av mer medel till RUR utan den kommer ersättas av en resultatreserv (RER) med ett delvis nytt regelverk. RUR får finnas kvar och användas fram till och med 2033.

Balanskravsutredning	2023	2022	2021	2020
Årets resultat enligt resultaträkningen	89,4	-8,2	151,9	64,9
- Samtliga realisationsvinster	-6,3	-16,6	-23,1	-1,9
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-37,4	82,9	-75,2	-24,3
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-0,7	10,5	3,0	0,0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	45,1	68,6	56,6	38,7
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	-45,5	0,0
+Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0
= Årets balanskravsresultat	45,1	68,6	11,0	38,7

Väsentliga personalförhållanden

Hallstahammars kommun hade 2023-12-31 1518 medarbetare med månadsanställning. Av dessa var 1353 (89%) tillsvidareanställda. Kommunens personal bestod av 83% kvinnor och 17% män. Medelåldern för de tillsvidareanställda medarbetarna var 46,7 år, vilket är ungefär samma medelålder som föregående år (2022: 46,5 år). Medelåldern för Hallstahammars kommuns medarbetare var 2023 46,7 år (47,1 år för kvinnor och 44,6 år för män). Medelåldern har varit ungefär densamma de senaste tre åren och männen har också de senaste tre åren haft en något lägre medelålder än kvinnorna.

Inom Hallstahammars kommun arbetar 84% av kvinnorna heltid, vilket är ungefär samma omfattning som föregående år (2022: 85%). Av männen arbetar 90% heltid, vilket är en minskning gentemot tidigare år (2022: 92 %).

Personalredovisning	Bokslut 2021	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Antal månadsanställda	1495	1492	1518
varav kvinnor	1225	1235	1265
varav män	270	257	253
varav tillsvidareanställda	1321	1325	1353
varav tillsvidareanställda %	88,36%	88,80%	89,13%
Åldersfördelning i % bland kommunens tillsvidareanställda			
0–29 år	10%	9%	9%
30–39 år	22%	22%	22%
40–49 år	22%	24%	23%
50–59 år	29%	28%	28%
60 - år	17%	16%	18%
Medelålder bland kommunens tillsvidareanställda			
Totalt	46,65	46,46	46,70
Kvinnor	46,79	46,82	47,08
Män	45,97	44,56	44,62
Sysselsättningsgrader			
Heltidsanställda kvinnor i %	84,03%	84,74%	84,03%
Deltidsanställda kvinnor i %	15,97%	15,26%	15,97%
Heltidsanställda män i %	89,55%	91,94%	89,55%
Deltidsanställda män i %	10,45%	8,06%	10,45%
Personalomsättning		17,60%	11,51%
Frisktal i %	25,37%	19,97%	23,69%
Total sjukfrånvaro i % av arbetad tid	7,18%	7,83%	7,66%
varav kvinnor	7,61%	8,16%	8,13%
varav män	5,03%	6,06%	5,19%
varav anställda 29 år och yngre	5,33%	6,31%	6,47%
varav anställda mellan 30 och 49 år	6,81%	6,62%	6,73%
varav anställda 50 år och äldre	7,81%	9,26%	8,80%
Långtidssjukfrånvarons andel av total sjukfrånvaro	45,28%	45,14%	54,36%

Personalkategori	Kvinnor	Män	Totalt
11 Ledningsarbete	64	10	74
12 Handläggarsarbete	37	12	49
13 Administratörsarbete	43	-	43
21 Sjuksköterska	27	1	28
22 Undersköterska/stödass/Boendestödjare	228	34	262
23 Vårdbitråde/stödbitråde	140	27	167
24 Personlig assistent	11	-	11
26 Stödpedagog	25	3	28
31 Rehab/förebygg	23	3	26
41 Socialsekreterare	28	1	29
42 Övrig social/kurativ	29	8	37
51 Grundskolelärare	100	13	113
52 Gymnasielärare	3	1	4
53 Förskollärare	111	2	113
54 Fritidspedagog	21	3	24
55 Övrigt lärararbete	26	9	35
56 Barnskötare	84	7	91
58 Elevassistent	23	4	27
59 Övrig skol/förskola	9	7	16
61 Fritidsledare	3	3	6
62 Bibliotekarie/ass	6	1	7
63 Övrig fritid/kultur	11	3	14
71 Teknisk handläggare	7	3	10
72 Ingenjörer	2	9	11
73 Tekniker	1	10	11
74 Hantverkararbete	4	27	31
76 Köks/måltidsarbete	44	5	49
77 Städ/tvätt/renhållning	33	4	37
Totalt	1 143	210	1 353

Arbetsmiljö och hälsa

Under 2023, var den totala sjukfrånvaron 7,7%, vilket var lite lägre än föregående år då den var 7,8%. Långa sjukperioder på över 60 dagar har ökat och utgör nu 54,4% jämfört med 45,1% föregående år.

Kvinnors sjukfrånvaro minskade lite jämfört med förra året och var nu 8,1% jämfört med 8,2% 2022. Männen sjukfrånvaro minskade också och var nu 5,2% jämfört med 6,1% 2022. Sjukfrånvaron för personer upp till 29 år var 6,5% och för åldersgruppen 30–49 år var den 6,7%.

Sjukfrånvaron är liksom föregående år, högst bland personer över 50 år där den var 8,8%. Det är dock en minskning jämfört med föregående då sjukfrånvaron i den åldersgruppen uppgick till 9,3%.

Andelen medarbetare i kommunen som inte hade någon sjukfrånvaro alls under hela året, så kallat frisktal, ökade till 23,7 % jämfört med 20,0% år 2022. Det betyder att det under 2023 var fler medarbetare i kommunen som inte hade någon sjukfrånvaro alls, jämfört med föregående år.

Det är viktigt att det systematiska arbetsmiljöarbetet fungerar bra för att skapa en bra arbetsmiljö och främja hälsa på arbetsplatserna. Under året har ett kommunövergripande årshjul för det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM-årshjul) utvecklats för att tydliggöra hur varje verksamhet förväntas arbeta med arbetsmiljöfrågor. Som ett stöd för cheferna att använda på arbetsplatsträffarna, har också material för olika områden som är kopplade till arbetsmiljöårshjulet tagits fram. Materialet till arbetsplatsträffar samt årshjul för

SAM finns publicerat på intranätet. På intranätet har även övrig information då det gäller arbetsmiljö utvecklats och uppdaterats under året.

Arbetsmiljöutbildning

Inom arbetsmiljöområdet genomförs löpande arbetsmiljöutbildning för nya chefer i samband med att de undertecknar arbetsmiljödelegering.

Under hösten planerade och genomförde HR-enheten en tvådagars arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud. Totalt deltog cirka 55 chefer och skyddsombud och utbildningen genomfördes vid två olika tillfällen och följer ett koncept som centrala parter (arbetsgivarorganisation och arbetstagarorganisationer) har tagit fram genom Sunt Arbetsliv.

Chefsutveckling och chefsutbildning

Ett antal chefsutvecklingsinsatser har genomförts under året. Ledarforum, som samlar kommunens alla chefer i ett gemensamt forum, har genomförts fyra gånger under året. Teman under året har varit: "Omvärld och framtid", "Förnyelse och innovation – att arbeta med förändringsledning", "Kommunövergripande mål och verksamhetsplanering" och "Effektfullt ledarskap". Ett av syftena med Ledarforum är att det ger kommunens chefer möjlighet att träffas över förvaltningsgränserna.

Övriga chefsutvecklingsinsatser som genomförts under året är övergripande chefsintroduktion för nya chefer, vilket genomfördes vid två tillfällen under året; vår och höst.

Därutöver har utbildning för chefer erbjudits inom områdena lönebildning, arbetsrätt och kollektivavtal samt utbildning/genomgång av systemstödet Adato/Stella/Novi, där personelhändelser såsom rehab, arbetsskador, tillbud och medarbetar- och lönesamtal dokumenteras.

Friskvård

Under 2023 gjordes en satsning på förmåner för medarbetare. Friskvårdsbidraget höjdes från 1500 kronor till 2000 kronor och samtidigt upphörde medfinansieringen (det vill säga att medarbetaren själv behöver betala halva beloppet upp till friskvårdsbidragets nivå). Friskvårdsbidraget omfattar då också bad i kommunens olika badanläggningar. Som personalförmån infördes samtidigt avgiftsfritt kaffe till kommunens medarbetare.

Medarbetarundersökning – HME-enkät

Under hösten 2023 genomfördes en medarbetarundersökning och kopplat till den även en HME-enkät (Hållbart Medarbetarengagemang). Medarbetarenkäten består av fördjupningsfrågor inom områden som till exempel arbetsmiljö, ledarskap och mål och uppdrag och går ut till medarbetare vartannat år.

HME-enkäten mäter motivation, ledarskap och styrning och består av nio frågor framtagna av SKR i samverkan med RKA (rådet för kommunala analyser). Resultatet av HME-enkäten kan rapporteras till Kolada och på så sätt kan en jämförelse göras mellan landets samtliga kommuner. HME-mätningen görs varje år.

Resultatet av medarbetarundersökningen visar totalt sett på höga värden. Totalt sett låg kommunens indexvärde på 5 där det maximala indexvärdet är 6. Det är en ökning jämfört med 2021, då kommunens totala indexvärde var 4,8. Det totala resultatet mellan förvaltningarna varierade mellan 4,9 och 5,2. Totalt sett för kommunen återfanns högst värden inom området medarbetarskap (5,3) och lägst värden hade området Medarbetar- och lönesamtal (4,6). Svarefrekvensen på medarbetarenkäten var hög, 82,2 % för kommunen totalt sett. Svarefrekvensen för de olika förvaltningarna varierade mellan 73,7 % – 90,5 %.

Resultatet av HME-enkäten visar på ett totalt indexvärde för kommunen på 83 (av 100), vilket är en ökning jämfört med föregående års mätning, då indexvärdet var 80. Männen hade ett högre indexvärde, 84,3, jämfört med kvinnor som hade ett indexvärde på 82,8. Det är en förändring jämfört med föregående år, då indexvärdet

var lika för kvinnor och män. Det totala indexvärdet för samtliga kommuner som rapporterat sina värden i Kolada var 80.

Alla förvaltningar arbetar vidare med handlingsplaner, utifrån sitt resultat.

Förändrade arbetstidsregler

Under året har pågått ett omfattande arbete i och med att nya regler om dygnsvila började gälla från och med 1 oktober. De tidigare bestämmelserna i Allmänna bestämmelser förändrades och anpassades då till de skyddsregler som finns om minsta dygnsvila i EU:s arbetstidsdirektiv. Förändringarna har gjorts efter att EU kommissionen uppmärksammat att det fanns brister i avtalet avseende reglering om dygnsvila. HR-enheten har hållit ihop det kommunövergripande arbetet runt detta och stöttat förvaltningarna i deras arbete med att göra anpassningarna.

Skyddad yrkestitel för undersköterska

Den 1 juli blev undersköterska en skyddad yrkestitel, vilket innebär att man behöver ett bevis från Socialstyrelsen för att få använda titeln undersköterska inom vård och omsorg. Detta är en kvalitetsstämpel som äldreomsorgen kommer att kunna dra nytta av framåt.

Lönerevision

Samtliga lönekollektivavtal var under 2023 gällande, vilket innebär att löneöversynen 2023 kunde genomföras som planerat till den 1 april. Löneöversynen med Kommunal fördröjdes dock ett par månader. Detta på grund av att i Kommunals avtal angavs att lönenivån för 2023 skulle fastställas av parterna utifrån industrins så kallade märke, vilket inte blev klart förrän sent i mars. Därefter påbörjade centrala parter dialog om lönenivå.

Pensionsavgångar

Under året 2023 har totalt 27 medarbetare avgått med ålderspension, varav åtta stycken inom barn- och utbildningsförvaltningen, sex stycken inom social- och arbetsmarknadsförvaltningen, fem stycken inom äldreförvaltningen, tre stycken inom tekniska förvaltningen, tre stycken inom kommunstyrelseförvaltningen, en stycken inom kultur- och fritidsförvaltningen och en stycken inom bygg- och miljöförvaltningen. Av dessa 27 personer hade fem personer inte uppnått 66 års ålder. 17 personer var äldre än 66 år och 5 personer avgick med pension vid 66 års ålder.

Inom en femårsperiod kommer 144 personer, det vill säga lite drygt 10 % av alla medarbetare, att uppnå 66 års ålder och är alltså potentiella medarbetare som kan välja att avgå med pension. Dessa medarbetare återfinns framför allt inom områdena vård och förskola/grundskola samt inom ledningsfunktioner. Förutom att ersättningsrekrytera för dem som går i pension, behöver också ersättningsrekryteringar göras för medarbetare som slutar av andra orsaker. Pensionsåldern i Sverige är flexibel. Från och med år 2023 var det möjligt att ta ut allmän pension från 63 års ålder, lägsta ålder för att ta ut garantipension var 66 år och man har rätt att kvarstå i anställning till 69 års ålder.

Personalkategori						Totalt
Uppnår 66 år	2024	2025	2026	2027	2028	2024-2028
Ledningsarbete	1	1		2	4	8
Handläggarsarbete	2		1	1	2	6
Administratörsarbete	1			1	2	4
Sjuksköterska			1	2	2	5
Undersköterska/skötare	7	8	3	13	3	34
Vårdbiträde	1	2	3	3	3	12
Personlig assistent				1	1	2
Rehab/förebygg						0
Socialsekreterare	1		1	2		4
Övrig social/kurativ			1	1		2
Grundskollärare	2	3	2	1	2	10
Förskollärare	1	2	2	2	2	9
Fritidspedagog	1			2	1	4
Övrigt lärararbete	1				1	2
Barnskötare		1		1	2	4
Elevassistent			1		1	2
Övrig skola/förskola			1	1	2	4
Fritidsledare				1		1
Övrig fritid/kultur	1					1
Teknisk handläggare	1					1
Ingenjörer				2	1	3
Tekniker	1					1
Hantverkararbete	2	1	2	1	1	7
Köks/måltidsarbete	2		4		3	9
Städ/tvätt/renhållning	3		3	1	2	9
Totalt	28	18	25	38	35	144

Förväntad utveckling

Inflationen som under 2022 och 2023 varit hög men som under slutet av 2023 börjat röra sig ner mot inflationsmålet på 2% förväntas under 2024 komma ner på 2% och därmed nå målet. Under 2024 förväntas en än mer dämpad konjunktur och en minskad sysselsättningsgrad i riket. Det som driver avmattningen i konjunkturen är de mer räntekänsliga delarna av ekonomin, hushållens konsumtion och bostadsinvesteringarna. BNP-utvecklingen förväntas dippa ner under början av 2024 för att sedan under sista halvåret vända tillbaka uppåt igen.

Utifrån Riksbankens prognoser kommer styrräntan börja sänkas under 2024 för att vid slutet av 2024 komma ner på en nivå strax under 3% mot dagens 4%. Utvecklingen av kronans växelkurs är en stor osäkerhetsfaktor som kan påverka det ekonomiska läget.

En stor osäkerhetsfaktor är den pågående ryska invasionen av Ukraina. Kriget har nu pågått i två år och en upptrappning och ytterligare spridning kan inte uteslutas. Samtidigt så påverkas kritiska transportvägar av konflikten i Mellanöstern. Konflikten har gjort att transportererna genom Suezkanalen kraftigt minskat vilket får effekter på fraktpriserna. Det spända läget i omvärlden skapar osäkerheter kring energipriser och livsmedelspriser. Priset på el och gas har sjunkit och även livsmedelspriserna har sjunkit något men det råder fortfarande stora osäkerheter.

Den demografiska utmaningen framöver kommer innebära svåra ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar de kommande åren. För Hallstahammars del så togs en ny befolkningsprognos fram under hösten 2023 som pekar på en betydligt lägre befolkningsökning än tidigare prognoser. Förändringarna påverkar allra mest i åldrarna upp till 65 år. Den demografiska utmaningen att ta hand om våra årsrika som i den nya prognosen inte påverkas speciellt mycket har ökat. Den minskade ökningen av personer i arbetsför ålder gör att försörjningskvoten ökar. I slutändan så kommer färre skattebetalare vara med och dela på en ökande kostnad. Ökningen av antalet äldre ser ut att fortsätta och detta kommer ställa stora krav för platser på särskilt boende, hemtjänsten och andra kringresurser. Samtidigt minskar behovet av platser inom framför allt förskolan om befolkningsprognosen slår in. Just nu pågår planeringen av ett nytt särskilt boende i Kolbäck som enligt nuvarande plan ska stå färdigt mot slutet av 2020-talet.

2024 ser budgetmässigt ut att bli ett riktigt dåligt år. Högre pensionskostnader är den främsta orsaken. Till 2025 utifrån att inflationen når mer rimliga nivåer så kommer det se bättre ut. För 2024 budgeteras för första gången ett minusresultat. Detta planeras hanteras med hjälp av kommunens avsättningar i resultatutjämningsreserven. För 2025 och 2026 är budgeterat resultat betydligt bättre och når eller överstiger 2% av skatter och statsbidrag

	2023	2024	2025	2026
	Utfall	Budget	Plan	Plan
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	-1190,6	-1286,5	-1278,9	-1310,1
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	1235,2	1253,3	1302,5	1354,1
Finansnetto (mnkr)	44,9	8,7	2,5	-6,2
Årets resultat (mnkr)	89,4	-24,4	26,1	37,7
Investeringar (mnkr)	194,8	192,6	281,9	444,2
Långfristig skuld (mnkr)	677,7	1050,8	1226,5	1555,8
Soliditet inkl pensionsförpliktelser	40,00%	31,90%	30,40%	28,00%
Resultat i förhållande till nettokostnader	7,51%	-1,90%	2,04%	2,88%
Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag	7,24%	-1,95%	2,00%	2,78%

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Tusentals kronor	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Verksamhetens intäkter	3,10	262 679	255 144	441 098	419 977
Verksamhetens kostnader	4,10	-1 400 783	-1 316 802	-1 526 597	-1 431 978
Avskrivningar	5	-52 578	-50 145	-79 729	-76 931
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>		-1 190 682	-1 111 803	-1 165 227	-1 088 932
Skatteintäkter	6	834 894	798 742	834 894	798 742
Generella statsbidrag och utjämning	7	400 308	371 927	400 308	371 927
<i>Verksamhetens resultat</i>		44 520	58 865	69 975	81 737
Finansiella intäkter	8	70 636	33 123	72 384	33 549
Finansiella kostnader	9	-25 712	-100 172	-42 715	-112 344
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		89 444	-8 184	99 645	2 942
Extraordinära poster		0,0	0,0	0	0
Årets resultat		89 444	-8 184	99 645	2 942

Tusentals kronor	Not	Kommunen			
		Budget 2023-12-31	Bokslut 2023-12-31	Budget- avvikelse	Bokslut 2022-12-31
Verksamhetens intäkter	3,10	205 356	262 679	57 323	255 144
Verksamhetens kostnader	4,10	-1 364 302	-1 400 783	-36 481	-1 316 802
Avskrivningar	5	-67 150	-52 578	14 572	-50 145
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>		-1 226 096	-1 190 682	35 414	-1 111 803
Skatteintäkter	6	814 789	834 894	20 105	798 742
Generella statsbidrag och utjämning	7	396 999	400 308	3 309	371 927
<i>Verksamhetens resultat</i>		-14 308	44 520	58 828	58 865
Finansiella intäkter	8	34 000	70 636	36 636	33 123
Finansiella kostnader	9	-19 434	-25 712	-6 278	-100 172
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		258	89 444	89 186	-8 184
Extraordinära poster		0	0	0	0
Årets resultat		258	89 444	89 186	-8 184

Balansräkning

Tusentals kronor	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar		1 339 651	1 197 458	2 170 098	1 983 388
Immateriella anläggningstillgångar	11	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	12	1 179 069	1 037 926	2 045 374	1 859 714
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		1 155 556	1 015 829	1 962 721	1 823 776
Maskiner och inventarier		23 512	22 097	24 860	23 694
Övriga materiella anläggningstillgångar		0	0	57 792	12 244
Finansiella anläggningstillgångar	15	160 582	159 532	124 724	123 674
Bidrag till statlig infrastruktur		0	0	0	0
Omsättningstillgångar		841 197	797 618	890 606	858 747
Förråd m.m.	16	34 694	27 237	34 694	27 237
Fordringar	17	140 984	124 915	144 337	120 326
Kortfristiga placeringar	18	561 012	562 167	561 012	562 167
Kassa, bank	19	104 507	83 299	150 562	149 017
Summa tillgångar		2 180 848	1 995 076	3 060 703	2 842 135
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	20	1 191 692	1 102 248	1 286 907	1 187 262
Årets resultat		89 444	-8 184	99 645	2 942
Resultatutjämningsreserv		85 548	85 548	85 548	85 548
Övrigt eget kapital		1 016 700	1 024 883	1 101 715	1 098 772
Avsättningar		21 711	20 098	58 678	53 667
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	21	21 711	20 098	22 051	20 416
Andra avsättningar	22	0	0	36 626	33 251
Skulder		967 444	872 730	1 715 118	1 601 206
Långfristiga skulder	23	677 694	613 970	917 694	1 298 970
Kortfristiga skulder	24	289 750	258 760	797 424	302 236
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 180 848	1 995 076	3 060 703	2 842 135

Tusentals kronor	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	25	669 246	772 237	84 578	87 556
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	26	312 669	310 773	333 703	331 555
Övriga ansvarsförbindelser		0	0	0	0
* Koncerninterna ekonomiska förhållanden framgår av Not 29 Koncerninterna förhållanden					

Kassaflödesanalys

Tusentals kronor	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		89 444	-8 184	99 645	2 942
Justering för ej likviditetspåverkande poster	28	54 031	47 849	84 664	77 491
Övriga likviditetspåverkande poster		0	0	0	0
Poster som redovisas i annan sektion		0	0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>143 475</i>	<i>39 665</i>	<i>184 309</i>	<i>80 433</i>
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		0	0		0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	17,18	-14 914	54 008	-22 857	58 022
Ökning/minskning förråd och varulager	16	-7 457	-2 865	-7 457	-2 865
Ökning/minskning kortfristiga skulder	24	30 990	-79 108	495 188	-77 949
Kassaflöde från den löpande verksamheten		152 094	11 700	649 183	57 640
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	12	-196 252	-141 631	-268 070	-174 524
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	2 532	160	2 598	422
Investering i kummunkoncernföretag		0	0	0	0
Försäljning av kummunkoncernföretag		0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	15	-1 391	-180	-1 391	-180
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		341	913	341	913
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-194 770	-140 738	-266 522	-173 369
FINANSERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		142 731	45 876	162 731	45 876
Amortering av låneskulder		-83 850	-18 600	-83 850	-18 600
Amortering av skulder för finansiell leasing		-1 247	-472	-1 247	-472
Förändring kortfristig del av långfristig skuld		6 250	110 975	-458 750	110 975
Kassaflöde från finanseringsverksamheten		63 884	137 779	-381 116	137 779
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR					
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0			
Årets kassaflöde		21 208	8 741	1 545	22 050
Likvida medel vid årets början		83 299	74 558	149 017	126 967
Likvida medel vid årets slut		104 507	83 299	150 562	149 017

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt rådet för kommunal redovisnings rekommendationer.

De sammanställda räkenskaperna består av nedanstående koncernbolag:

- Hallstahammars kommun
- AB Hallstahem (100 %)
- Kolbäcksådalens pensionsförbund (60 %)

Under året har inga förändringar i sammansättningen av koncernbolag skett.

Värderings- och omräkningsprinciper

Resultaträkning

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKRs decemberprognos i enlighet med RKR R2 intäkter. Kommunalskatten periodiseras vilket innebär att kommunen i bokslut 2023 bokfört den definitiva slutavräkningen för 2022. I bokslut 2022 bokades 19,3 miljoner kronor upp och i och med slutavräkningen bokades ytterligare 4,3 miljoner kronor upp i bokslut 2023. I bokslut 2023 har även den preliminära slutavräkningen för 2023 bokats upp till ett belopp motsvarande 13,1 miljoner kronor.

Under 2023 har dessa statsbidrag klassats som generella:

Statsbidrag till kommunerna för att minska andelen timanställningar inom äldreomsorgen, bidragsår 2022

Statsbidrag till kommunerna till stöd för att utöka sjuksköterskebemanningen inom äldreomsorgen, bidragsår 2022

Dessa två statsbidrag har periodiserats från juni respektive juli 2023 till och med december 2024. Utöver dessa har motsvarande statsbidrag med bidragsår 2021 påverkat resultatet 2023 då dessa skulle periodiseras från 2022 till 2023.

Avskrivningar

Avskrivning av immateriella och materiella anläggningstillgångar görs med den beräknade nyttjandetiden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärde exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst görs som huvudprincip inga avskrivningar.

Balansräkning

Anläggningstillgångar

De materiella anläggningstillgångarna är upptagna till anskaffningsvärde minus avskrivning och eventuell nedskrivning. Avskrivning sker linjärt för samtliga anläggningstillgångar som är föremål för värdeminskning. Materiella anläggningstillgångar som har betydande komponenter med ett anskaffningsvärde på minst ett prisbasbelopp och har väsentlig skillnad i nyttjandeperiod skrivs av separat.

En samlad bedömning av nyttjandeperioden för respektive tillgångstyp görs. För tillgångar där nyttjandeperioden styrs i avtal används den planerade verkliga nyttjandeperioden som avskrivningstid.

Korttidsinventarier med en nyttjandeperiod på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett halvt prisbasbelopp kostnadsförs direkt.

Ränteutgifter aktiveras inte. Kommunen tillämpar konsekvent huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som en kostnad i resultaträkningen det räkenskapsår de hänförs till.

Exploatering

Exploateringsverksamheten redovisas som en omsättningstillgång och värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde på balansdagen. Exploateringsintäkter redovisas i enlighet med RKR R2 Intäkter, i takt med att tomterna säljs och matchas mot kalkylerade kostnader. I samband med försäljning av tomter så sker en slutavräkning mot faktiska kostnader.

Finansiella instrument

Kommunens placeringsportfölj inom kapitalförvaltningen är avsedd för att täcka framtida pensionsåtaganden och är, i enlighet med RKR R7 Finansiella tillgångar och finansiella skulder, klassificerade som en omsättningstillgång, kortfristiga placeringar. Placerade medel är föremål för försäljning och kan inte betraktas som stadigvarande. Förvaltning av medel inom kapitalförvaltningen regleras i, av Kommunfullmäktige antagen, finanspolicy. LKBR anger att samtliga placerade medel ska värderas till marknadsvärde på balansdagen. I bokslutet uppgår orealiserade vinster till 46,0 miljoner kronor och orealiserade förluster uppgår till 7,9 miljoner kronor.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp som bedöms komma betalas in.

Avsättning eller ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser

Kommunen redovisar pensionsåtagandet enligt blandmodellen och i enlighet med RKR R10 Pensioner. Blandmodellen gör att avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse och avtalspensioner som intjänats från och med 1998 samt garanti- och visstidspensioner redovisas som en avsättning. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS22. Pensionsskultsberäkning på utfästelser enligt KPA-planen är gjord enligt föreskrifter om försäkringstekniska grunder som finansinspektionen har föreskrivit (FFFS 2007:24) och beräkningen är gjord enligt tryggandelagens bestämmelser. Beräkningarna för pensioner baseras på uppgifter per 10 december 2023 från KPA. Senast kända aktualiseringsgrad är 97%.

Leasing

Hallstahammars kommun redovisade fram till 2020 samtliga leasingavtal som operationell leasing. Från och med hösten 2021 redovisas nya affärer korrekt som finansiell leasing. Äldre avtal ligger kvar som operationella tills dessa avtalen sägs upp eller omförhandlas då en ny bedömning görs. De finansiella avtalen som det rör gäller leasing av fordon. En bedömning har gjorts av de äldre leasingavtalen och att ändra redovisningsprincipen ändrar bara storleken på både tillgångs- och skuldsidan men förhållandet mellan dessa förändras inte så påverkan på den finansiella ställningen är minimal.

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) på 43 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader. Undantagna från detta är uppdragstagare som har ett pålägg på 31,42 %.

Anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1,70 % för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamheten utifrån dels kapitalkostnaden, dels ett tillägg som inkluderar värme, vatten, el med mera.

Kostnader för IT interndeberas till nämnderna utifrån andelen användare. De delar av IT som idag inte är fördelade är kostnader för WIFI, dessa kommer att hanteras under 2024.

Gemensam administration under kommunstyrelseförvaltningen som ekonomi, personal, kundcenter, nämndadministration med mera fördelas inte ut på respektive verksamhet.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Skulder och avsättningar

Anslutningsavgifter från VA redovisas som en förutbetalad intäkt och periodiseras på 50 år vilket motsvarar den genomsnittliga nyttjandetiden för tillgångarna.

Resultaträkningens noter 3–10

Not 3 Verksamhetens intäkter (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Försäljningsintäkter	12 766	15 945	12 766	15 945
Taxor och avgifter	96 238	83 831	95 228	77 106
Hyror och arrenden	35 002	33 547	210 182	199 442
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	98 240	92 408	98 240	92 408
Bidrag och gåvor från privata aktörer	571	412	571	412
EU-bidrag	0	0	0	0
Övriga bidrag	2 488	3 305	2 488	3 305
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	12 275	13 796	12 275	13 796
Exploateringsintäkter	4 158	10 934	4 158	10 934
Realisationsvinster	775	637	775	637
Övriga verksamhetsintäkter	165	329	4 415	5 992
Summa verksamhetens intäkter	262 679	255 144	441 098	419 977
Jämförelsestörande intäkter.... Se not 10				

Not 4 Verksamhetens kostnader (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Löner och sociala avgifter	838 102	782 895	863 034	804 825
Pensionskostnader	88 234	58 925	93 161	62 257
Lämnade bidrag	36 798	40 023	34 433	37 858
Köp av huvudverksamhet	198 221	180 304	198 221	180 304
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskost.	101 546	88 597	122 757	101 470
Inköp av material och varor	52 061	58 531	109 512	120 968
Inköp av tjänster	44 905	41 975	44 905	41 975
Realisationsförluster och utrangeringar	2 275	0	2 275	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	25	4 798	25	4 798
Bolagsskatt	0	0	3 375	2 876
Övriga verksamhetskostnader	38 616	60 754	54 898	74 647
Summa verksamhetens kostnader	1 400 783	1 316 802	1 526 597	1 431 978
Jämförelsestörande kostnader.... Se not 10				

Not 5 Avskrivningar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Avskrivning immateriella tillgångar	0	739	0	739
Avskrivning byggnader och anläggningar	48 227	45 363	74 629	71 600
Avskrivning maskiner och inventarier	4 350	4 044	5 099	4 593
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0	0	0	0
Summa av- och nedskrivningar	52 578	50 145	79 729	76 931

För uppgift om avskrivningstider se avsnittet om redovisningsprinciper.

Not 6 Skatteintäkter (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Preliminär kommunalskatt	817 444	774 116	817 444	774 116
Preliminär slutavräkning innevarande år	13 145	19 392	13 145	19 392
Slutavräkningsdifferens föregående år	4 306	5 235	4 306	5 235
Mellankommunal kostnadsutjämnning	0	0	0	0
Övriga skatter	0	0	0	0
Summa skatteintäkter	834 894	798 742	834 894	798 742

Not 7 Generella statsbidrag och utjämnning (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Inkomstutjämnning	255 140	229 936	255 140	229 936
Kostnadsutjämningsbidrag	19 087	15 318	19 087	15 318
Regleringsbidrag	39 013	45 713	39 013	45 713
Kommunal fastighetsavgift	37 530	36 117	37 530	36 117
Bidrag för LSS-utjämnning	26 793	31 268	26 793	31 268
Övriga bidrag i utjämnningssystemet	1 336	1 325	1 336	1 325
Övriga generella bidrag från staten	21 409	12 250	21 409	12 250
Summa generella statsbidrag och utjämnning	400 308	371 927	400 308	371 927

Not 8 Finansiella intäkter (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Utdelningar från koncernföretag	0	0	0	0
Utdelningar på aktier och andelar	17 043	15 359	18 775	15 783
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	1 360	9 795	1 360	9 795
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	45 994	669	45 994	669
Ränteintäkter	3 586	735	3 602	737
Borgensintäkter	2 542	2 398	2 542	2 398
Övriga finansiella intäkter	113	4 168	113	4 168
Summa finansiella intäkter	70 636	33 123	72 384	33 549

Not 9 Finansiella kostnader (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Räntekostnader på lån	15 805	5 543	32 776	17 704
Ränta på pensionsavsättningar	668	163	668	163
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	1 168	52	1 168	52
Orealiserad värdeminskning på finansiella instrument	7 894	94 080	7 894	94 080
Övriga finansiella kostnader	177	335	209	345
Summa finansiella kostnader	25 712	100 172	42 715	112 344
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	2,31%	0,86%	3,61%	1,37%

Not 10 Jämförelsestörande poster (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tomträttsförsäljning, reavinst/förlust	4 132	6 136	4 132	6 136
Övriga kostnader	0	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster	4 132	6 136	4 132	6 136

Balansräkningens noter 11–27

Not 11 Immateriella tillgångar	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	739	0	739
Inköp	0	0	0	0
Försäljningar	0	0	0	0
Nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Årets avskrivningar	0	-739	0	-739
Överföringar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	0	0	0	0

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 578 956	1 443 492	2 939 606	2 782 740
Inköp	187 979	135 625	187 979	135 795
Försäljningar	-25	-160	-1 052	-360
Utrangeringar	0	0	0	0
Överföringar	0	0	25 619	21 432
Utgående anskaffningsvärde	1 766 909	1 578 956	3 152 151	2 939 606
Ingående ackumulerade avskrivningar	-563 126	-517 765	-1 032 980	-961 244
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	877	0
Överföringar	0	0	220	0
Årets avskrivningar	-48 227	-45 363	-74 698	-71 738
Utgående ackumulerade avskrivningar	-611 353	-563 127	-1 106 581	-1 032 981
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	-82 849	-82 987
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	138
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	-82 849	-82 849
Utgående redovisat värde	1 155 556	1 015 829	1 962 721	1 823 776
Därav finansiell leasing	0	0	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	32	32	42	41

Not 13 Maskiner och inventarier (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	41 018	35 012	54 423	48 031
Inköp	8 273	6 007	8 704	6 724
Försäljningar	-4 012	0	-4 189	-331
Utrangeringar	0	0	0	0
Överföringar	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	45 279	41 018	58 938	54 423
Ingående ackumulerade avskrivningar	-18 922	-14 878	-30 730	-26 468
Försäljningar	1 505	0	1 682	331
Utrangeringar	0	0	0	0
Överföringar	0	0	-1	0
Årets avskrivningar	-4 350	-4 044	-5 029	-4 593
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21 767	-18 922	-34 078	-30 730
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Försäljningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0	0
Utgående redovisat värde	23 512	22 097	24 860	23 694
Därav finansiell leasing	4 788	1 565	4 788	1 565
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	8	8	12	12

Not 14 Övriga materiella anläggningstillgångar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	0	12 244	1 732
Inköp	0	0	71 706	32 006
Överföringar	0	0	-26 158	-21 494
Utgående redovisat värde	0	0	57 792	12 244
Därav finansiell leasing	0	0	0	0

Not 15 Finansiella anläggningstillgångar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Aktier och andelar i kommunkoncernföretag mm				
Mälarenergi Elnät AB	97 240	97 240	97 240	97 240
Fibra	502	502	502	502
Förlagslån Mälarenergi Elnät AB	180	180	180	180
AB Hallstahem	35 898	35 898	0	0
Strömsholms Utvecklings AB (STUTAB)	33	33	33	33
Kommuninvest	15 140	13 749	15 140	13 749
Västmanlands Avfalls AB (VAFAB)	3 238	3 238	3 238	3 238
Diverse småinnehav	243	243	283	283
Summa aktier och andelar	152 475	151 084	116 617	115 226
Långfristig utlåning				
HARK	3 263	3 375	3 263	3 375
Carpenter	0	0	0	0
Sporthallen	4 845	5 073	4 845	5 073
Summa långfristig utlåning	8 108	8 448	8 108	8 448
Summa finansiella anläggningstillgångar	160 582	159 532	124 724	123 674

Not 16 Förråd m.m. (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Bensin, Diesel	538	538	538	538
Berglager Trångfors	0	0	0	0
VA-lagret	0	557	0	557
Exploateringsfastigheter	34 156	26 142	34 156	26 142
Redovisat värde vid årets slut	34 694	27 237	34 694	27 237

Not 17 Fordringar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kundfordringar	12 466	12 939	13 593	13 514
Statsbidragsfordringar	35 136	31 365	35 136	31 365
Kommunalskattefordringar	36 842	43 382	36 842	43 382
Övriga kortfristiga fordringar	43 793	27 530	43 010	18 842
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	12 748	9 699	15 757	13 224
Redovisat värde vid årets slut	140 984	124 915	144 337	120 326

Not 18 Kortfristiga placeringar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Aktier och andelar				
Anskaffningsvärde	497 372	542 175	497 372	542 175
Värdereglering	63 640	19 992	63 640	19 992
Redovisat värde vid årets slut	561 012	562 167	561 012	562 167

Not 19 Kassa, bank (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Nordea	8 401	21 694	54 021	87 048
Swedbank	96 106	61 605	96 541	61 969
Svenska Handelsbanken	0	0	0	0
Summa kassa, bank	104 507	83 299	150 562	149 017

Not 20 Eget kapital (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Eget kapital ingående värde	1 102 248	1 110 431	1 187 263	1 184 320
Resultatutjämningsreserv	85 548	85 548	85 548	85 548
Årets resultat totalt	89 444	-8 184	99 645	2 942
Varav skattekollektivet	89 698	-6 989	89 698	-6 989
Varav affärsverksamhet	-254	-1 195	9 946	9 931
Eget kapital utgående värde	1 191 692	1 102 248	1 286 907	1 187 262

Not 21 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående avsättning inkl löneskatt	20 098	22 235	20 416	22 573
Nyintjänad pension	856	-1 042	856	-1 042
Årets utbetalningar	-193	-814	-247	-862
Ränte och basbeloppsuppräknig	668	163	696	172
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	28	0
Övrig post	-33	-26	-13	-7
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	0	0	0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	315	-417	315	-417
Summa avsatt till pensioner	21 711	20 098	22 051	20 416

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 26.

Not 22 Andra avsättningar (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Uppskjuten skatt på temporär skillnad mellan skattemässigt och bokföringsmässigt resvärde fastigheter				
Redovisat värde vid årets början	0	0	33 251	30 375
Nya avsättningar	0	0	3 375	2 876
Ianspråktaga avsättningar	0	0	0	0
Outnyttjade belopp som återförts	0	0	0	0
Förändring av nuvärdet	0	0	0	0
Utgående avsättning	0	0	36 626	33 251
Summa övriga avsättningar	0	0	36 626	33 251

Not 23 Långfristiga skulder (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	667 650	606 625	907 650	1 291 625
Långfristig leasingsskuld	4 644	1 786	4 644	1 786
Förutbetalda anläggnings-/anslutningsavgifter	0	0	0	0
Förutbetalda intäkter offentliga invest.bidrag	5 400	5 559	5 400	5 559
Övriga långfristiga skulder	0	0	0	0
Summa långfristiga skulder	677 694	613 970	917 694	1 298 970
Övriga upplysningar om långfristiga skulder				
Anläggnings-/anslutningsavgifter	0	0	0	0
återstående antal år (vägt snitt)	0	0	0	0
Offentliga investeringsbidrag	5 400	5 559	5 400	5 559
återstående antal år (vägt snitt)	0	0	0	0
Summa förutbetalda intäkter	5 400	5 559	5 400	5 559
Upplysningar om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta	2,31%	0,86%	3,61%	1,37%
Genomsnittlig ränta exkl derivat	0	0	0	0
Genomsnittlig kapitalbindning (år)	2,24	2,08	1,94	1,84
Kapitalförfall andel av lån				
0-1 år	192 250	66 225	657 250	306 225
1-3 år	323 075	176 825	563 075	521 825
3-5 år	38 625	249 875	38 625	349 875
5-10 år	100 000	0	100 000	0
över 10 år	113 700	113 700	113 700	113 700
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	2,09	1,73	2,55	3,02
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	2,09	1,73	2,09	1,73
Marknadsvärde säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	0	0	575 000	505 000
Marknadsvärde derivat	0	0	21 900	48 600

Not 24 Kortfristiga skulder (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	48 765	44 958	513 765	44 958
Leverantörsskulder	82 830	53 843	100 277	74 312
Moms och punktskatter	-123	2 267	-123	2 267
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	13 319	12 608	13 419	12 644
Retroaktiva löner och OB-ersättning	8 101	6 881	8 101	6 881
Semester och övertidsskuld	36 312	36 203	36 312	36 203
Kommunalskatteskulder	0	0	0	0
Upplypna kostnader och förutbetalda intäkter	99 888	101 917	123 211	120 534
Övriga kortfristiga skulder	659	83	2 462	4 437
Summa kortfristiga skulder	289 750	258 760	797 423	302 236

Not 25 Panter och därmed jämförliga säkerheter (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Borgensåtagande kommunala bolag				
AB Hallstahem	585 000	685 000	0	0
VAFAB Kommunalförbund	9 033	11 418	9 033	11 418
Övriga borgensförbindelser	0	0	0	0
Hallsta Ridklubb	21 038	21 803	21 038	21 803
Sporthallen	4 847	4 897	4 847	4 897
Hallstahammars Tennisklubb	3 250	3 250	3 250	3 250
Strömholms Golfklubb	2 629	2 739	2 629	2 739
Övriga	385	541	717	860
Långa hyresavtal (Äldreboende & Hallstaarena)	43 064	42 589	43 064	42 589
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	669 246	772 237	84 578	87 556
<p>Hallstahammars kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hallstahammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 328 068 940 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 354 326 026 kronor.</p>				

Not 26 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	310 773	332 831	331 555	354 300
Årets utbetalningar	-17 486	-16 379	-19 582	-18 311
Ränte- och basbeloppsuppräknig	20 485	7 598	22 487	8 129
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0	0
Övrig post	-1 473	1 187	-1 127	1 922
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	0	0	0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0	0
Förändring av löneskatt	370	-1 842	370	-1 862
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	312 669	310 773	333 703	331 555
Övriga upplysningar avseende pensioner	0	0	0	0
Aktualiseringsgrad	1	1	2	1
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	1	1	1	1
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0	0	0
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0	0

Not 27 Leasing (Tusentals kronor)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Maskiner och inventarier			0	0
Totala minimileasingavgifter	1 816	651	1 816	651
Nuvärde minimileasingavgifter	1 786	632	1 786	632
Därav förfall inom 1 år	401	82	401	82
Därav förfall inom 1-5 år	1 385	550	1 385	550
Därav förfall senare än 5 år	0	0	0	0
Varibla avgifter som ingår i periodens resultat	0	0	0	0
			0	0
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år			0	0
Minimileasingavgifter	8 288	8 305	8 288	8 305
Med förfall inom 1 år	5 441	4 425	5 441	4 425
Med förfall inom 1-5 år	2 847	3 880	2 847	3 880
Med förfall senare än 5 år	0	0	0	0

Kassaflödesanalysens noter

Not 28 Ej likviditetspåverkande poster	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Avskrivningar	52 578	50 145	79 728	76 931
Nedskrivningar	0	0	0	0
Utrangeringar	0	0	150	0
Gjorda avsättningar	1 613	0	4 988	2 876
Återförda avsättningar	0	-2 137	-24	-2 157
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0	0
Orealiserade kursförändringar	0	0	0	0
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-159	-159	-177	-159
Summa ej likviditetspåverkande poster	54 031	47 849	84 664	77 491

Övriga noter

Not 29 Koncerninterna förhållanden									
Enhet	Ägd andel (%)	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning			
		Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Given	Mottagen		
Kommunen									
AB Hallstahem	100								
Kolbäcksådalens Pensionsförbund	60								
Enhet	Ägd andel (%)	Försäljning		Lån		Räntor och borgensavgifter		Borgen	
		Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare	Intäkt	Kostnad	Givare	Mottagare
Kommunen									
AB Hallstahem	100	263	23 078			2 542	2 542	685 000	685 000
Kolbäcksådalens Pensionsförbund	60	2 365							

Not 30 Upplysningar om kostnader för räkenskapsrevision	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Kostnader för räkenskapsrevision	400	163	574	340

Not 31 Rättelse av fel

I bokslut 2023 görs en rättning av fel som uppkom 2013. Hallstahammars kommun har en fordran på staten för fastighetsavgiften. I bokslut 2013 valdes det att skriva ned denna fordran med den ackumulerade fordran som då uppgick till 10 081 120 kronor. Sen dess har Hallstahammars kommun och kommunkoncernen uppvisat en för låg balansomslutning. I bokslut 2023 rättas denna post i enligt med RKR R12, Byte av redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt rättelser av fel, och påverkar då jämförelseåret 2022. Effekterna på balansräkningen kan ses nedan:

Tusentals kronor	Kommunen			Kommunkoncernen		
	Fastställd 2022-12-31	Justering	Justerat UB 2022-12-31	2022-12-31	Justering	Justerat UB 2022-12-31
Anläggningstillgångar	1 197 458	0	1 197 458	1 983 388	0	1 983 388
Immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	1 037 926	0	1 037 926	1 859 714	0	1 859 714
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	1 015 829	0	1 015 829	1 823 776	0	1 823 776
Maskiner och inventarier	22 097	0	22 097	23 694	0	23 694
Övriga materiella anläggningstillgångar	0	0	0	12 244	0	12 244
Finansiella anläggningstillgångar	159 532	0	159 532	123 674	0	123 674
Bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	787 537	10 081	797 618	848 666	10 081	858 747
Förråd m.m.	27 237	0	27 237	27 237	0	27 237
Fordringar	114 834	10 081	124 915	110 245	10 081	120 326
Kortfristiga placeringar	562 167	0	562 167	562 167	0	562 167
Kassa, bank	83 299	0	83 299	149 017	0	149 017
Summa tillgångar	1 984 995	10 081	1 995 076	2 832 054	10 081	2 842 135
Eget kapital, avsättningar och skulder						0
Eget kapital	1 092 167	10 081	1 102 248	1 177 181	10 081	1 187 262
Årets resultat	-8 184	0	-8 184	2 942	0	2 942
Resultatutjämningsreserv	85 548	0	85 548	85 548	0	85 548
Övrigt eget kapital	1 014 802	0	1 014 802	1 088 691	0	1 088 691
Avsättningar	20 098	0	20 098	53 667	0	53 667
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelse	20 098	0	20 098	20 416	0	20 416
Andra avsättningar	0	0	0	33 251	0	33 251
Skulder	872 730	0	872 730	1 601 206	0	1 601 206
Långfristiga skulder	613 970	0	613 970	1 298 970	0	1 298 970
Kortfristiga skulder	258 760	0	258 760	302 236	0	302 236
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 984 995	10 081	1 995 076	2 832 054	10 081	2 842 135

Ekonomiska nyckeltal

Tusentals kronor	Kommunen				
	2019	2020	2021	2022	2023
FRÅN RESULTATRÄKNINGEN					
Verksamhetens nettokostnader	-1 011 893	-1 013 024	-1 053 215	-1 111 803	-1 190 682
Förändring från föregående år, procent	5,0%	0,1%	4,1%	9,8%	13,1%
Kronor per invånare	-61 905 kr	-61 974 kr	-63 416 kr	-66 531 kr	-71 495 kr
Nettokostnadernas andel av skatt och statsbidrag, procent	102,0%	97,0%	95,4%	95,0%	96,4%
Skatteintäkter och statsbidrag	991 619	1 044 722	1 103 721	1 170 669	1 235 202
Förändring från föregående år, procent	3,7%	5,4%	11,3%	12,1%	11,9%
Finansnetto	84 344	33 181	101 362	-67 049	44 925
Årets resultat	64 071	64 879	151 868	-8 184	89 444
Resultatöverskott	6,3%	6,4%	14,4%	-0,7%	7,5%
Kronor per invånare	3 920 kr	3 969 kr	9 144 kr	-490 kr	5 371 kr
FRÅN BALANSRÄKNINGEN					
Tillgångar exkl likvida medel	1 626 953	1 705 407	1 862 245	1 901 696	2 066 260
Kronor per invånare	99 532 kr	104 332 kr	112 129 kr	113 799 kr	124 070 kr
Likvida medel	66 658	80 454	74 558	83 299	104 507
Kronor per invånare	4 078 kr	4 922 kr	4 489 kr	4 985 kr	6 275 kr
Eget kapital	883 603	948 482	1 100 350	1 092 167	1 181 611
Kronor per invånare	54 056 kr	58 025 kr	66 254 kr	65 356 kr	70 951 kr
Avsättning och skulder	810 008	837 378	836 453	892 828	989 155
Kronor per invånare	49 554 kr	51 228 kr	50 364 kr	53 428 kr	59 394 kr
Soliditet, procent	52,2%	53,1%	56,8%	55,0%	54,4%
Soliditet med hänsyn till alla pensioner, procent	32,5%	34,8%	40,3%	39,4%	40,0%
Skuldsättningsgrad	46,9%	46,0%	42,0%	44,0%	44,6%
ÖVRIGT					
Nettoinvesteringar	-107 793	-85 544	-94 488	-142 060	-193 351
Självfinansieringsgrad, procent	38%	153%	138%	8%	79%
Personalkostnader Exkl Pensioner, Inkl Arbgiv avg	-727 761	-754 624	-771 853	-782 895	-838 102
Förändring från föregående år, procent	1,5%	3,6%	5,7%	3,6%	7,9%
Personalkostnader i procent av skatteintäkter och statsbidrag	73,4%	72,2%	69,9%	66,9%	67,9%
Pensionskostnader	-55 580	-51 953	-62 517	-58 925	-88 234
Antal invånare 31/12	16 346	16 400	16 608	16 711	16 654
Förändring från föregående år	160	0	262	103	-57
Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag	6,46%	6,21%	13,76%	-0,70%	7,24%
Utdebitering	21,81	21,81	21,81	21,81	21,81

Definitioner

Finansnetto är de finansiella intäkterna minus de finansiella kostnaderna

Nettoinvesteringar definieras som investeringsutgifter minus investeringsinkomster

Nettokostnadernas andel av skatt och statsbidrag definieras som verksamheternas nettokostnader dividerat med skatter och statsbidrag

Resultat i förhållande till skatter och statsbidrag definieras som årets resultat enligt resultaträkningen dividerat med skatteintäkter och statsbidrag.

Självfinansieringsgrad definieras som nettoinvesteringar delat med kassaflöde från den löpande verksamheten.

Skuldsättningsgrad definieras som avsättningar och skulder minus avsättningar dividerat med tillgångarna

Soliditet definieras som eget kapital dividerat med tillgångar.

Driftredovisning

Kommunens driftredovisning beskriver hur nämnder och styrelser under året har hanterat de tilldelade medel för att utföra sina uppdrag och är en viktig del i den finansiella kontrollen. En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens styrelse och nämnder klarar av att bedriva sin verksamhet inom givna ramar. Driftredovisningen presenteras ur två perspektiv dels ur ett verksamhetsperspektiv som bör användas i jämförelse med andra kommuner, dels ur ett nämndsperspektiv som visar upp hur utfallet ser ut per nämnd inom kommunen. Varje nämnds utfall beskrivs kortfattat nedan, önskas mer information om nämndernas verksamhet så finns det mer att läsa i deras egna redovisningar.

(miljoner kronor)	Intäkter		Kostnader		Budget	Nettokostnad		Budget-
	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2022	avvikelse
Politisk verksamhet	0,0	0,5	-18,1	-15,6	-25,6	-18,1	-15,1	7,5
Infrastruktur, skydd mm	47,6	49,6	-111,5	-91,7	-71,0	-64,0	-42,1	7,0
Fritid och kultur	6,2	6,8	-53,9	-51,8	-47,8	-47,7	-45,0	0,1
Pedagogisk verksamhet	70,5	64,5	-524,6	-490,9	-449,3	-454,1	-426,4	-4,8
Vård och omsorg	73,9	73,7	-511,5	-482,3	-439,4	-437,7	-408,6	1,7
Särskilt riktade insatser	21,8	21,8	-31,0	-29,1	-11,3	-9,2	-7,3	2,1
Affärsverksamhet	55,2	52,2	-64,2	-66,6	-6,6	-8,9	-14,3	-2,3
Gemensamma verksamheter	186,8	153,7	-337,8	-306,7	-175,1	-151,0	-153,1	24,1
Avgår avskrivningar	0,0	0,0	-52,6	-50,1	-67,2	-52,6	-50,1	14,6
Avgår interna intäkter och kostnader	199,3	167,7	-199,3	-167,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	262,7	255,1	-1 400,8	-1 316,8	-1 158,9	-1 138,1	-1 061,7	20,8

(miljoner kronor)	Intäkter		Kostnader		Budget	Nettokostnad		Budget-
	2023	2022	2023	2022	2023	2023	2022	avvikelse
Kommunstyrelsen	59,3	50,3	-139,7	-135,4	-99,3	-80,4	-85,1	18,9
Barn- och utbildningsnämnden	66,7	62,9	-541,6	-501,8	-472,5	-475,0	-438,9	-2,5
Bygg- och miljönämnden	7,4	6,5	-14,6	-14,1	-10,2	-7,2	-7,6	3,0
Kultur- och fritidsnämnd	12,2	13,4	-64,1	-61,3	-51,8	-51,9	-47,9	-0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnd	52,2	*	-276,4	*	-217,6	-224,1	*	-6,5
Teknisk nämnd	193,0	171,8	-237,6	-229,8	-42,2	-44,6	-57,9	-2,4
Äldrenämnd	49,3	*	-305,5	*	-265,6	-256,2	*	9,4
Valnämnd	0,0	0,5	0,0	-0,8	-0,8	0,0	-0,3	0,8
Mälardalens brand och Räddningsförbund	0,0	0,0	-10,9	-10,4	-10,5	-10,9	-10,4	-0,5
Revision	0,0	0,0	-1,1	-0,9	-0,9	-1,1	-0,9	-0,3
Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	-1,9	-1,9	-3,0	-1,9	-1,9	1,1
Finansförvaltning	21,9	19,0	-59,1	-33,1	-51,6	-37,1	-14,1	14,5
Avgår avskrivningar	0,0	0,0	-52,6	-50,1	-67,2	-52,6	-50,1	14,6
Avgår interna intäkter och kostnader	199,3	167,7	-199,3	-167,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	262,7	255,1	-1 400,8	-1 316,8	-1 158,9	-1 138,1	-1 061,7	20,8

Kommunstyrelsen

År 2023 redovisar kommunstyrelsen ett positivt resultat, +18,9 miljoner kronor. Det är fortsatt en obalans i budget när det gäller kollektivtrafik, -4,5 miljoner kronor, och IT-kostnader, -0,7 miljoner kronor. Kollektivtrafiken har fortsatt höga indexeringskostnader men har minskat under året. Den extrainsatta skolbussen som går mellan Näslundskolan och Fredhemsskolan kan avvecklas när den nya skolan i Näs står klar hösten 2024. Dessa obalanser uppvägs i år av överskott inom både stadsnät, +9,4 miljoner kronor, samt förvaltning och politik, +14,6 miljoner kronor. Överskottet inom förvaltning och politik är den politiska reserv som finns under kommunstyrelsen, lägre personalkostnader till följd av vakanser, sjukskrivningar och organisationsförändringar samt reavinst vid försäljning av exploateringsomt på Eriksberg.

Omvärldsläget och kriget i Ukraina har fört med sig flera följdverkningar i verksamheterna. Under året har det allmänna konjunkturläget med inflation och stigande räntor påverkat framför allt bostadsbyggandet negativt. Både privata bostadsexploaterer och privatpersoner är avvaktande till att påbörja projekt utifrån osäkra marknadsförutsättningarna. Detta har påverkat bland annat inflyttningen av nya invånare till kommunen.

Den säkerhetspolitiska utvecklingen har intensifierats och det har gradvis kommit ökade krav och inriktningar gällande krisberedskap och civilförsvaret. Detta kräver mer insatser och beredskap utav kommunen förutom att säkerställa samhällsviktiga funktioner. Extremväder som återkommer med allt högre frekvens kräver nya nivåer av kris och beredskap från kommunerna.

Befolkningsutvecklingen fram till november 2023 har varit -42 personer jämfört med årsskiftet. Senast vi hittar en så svag utveckling är 2017 då förändringen var -16 personer, sen behöver vi backa tillbaka till 2008 då det var -7 personer. En stor orsak tros vara omvärldsläget och den instabila räntemarknaden som gjort det svårare att få lån till bostäder.

Inom verksamheterna fortsätter arbetet med bland annat en ny översiktsplan och Näringslivsstrategi som nu går mot sitt slutförande. Inom besöksnäringen har arbetet utifrån attraktionsstrategin fortsatt. Inom hållbarhet och miljö har arbetet fortsatt utifrån strategin för hållbar utveckling och tagit tydliga steg framåt inom såväl miljömässig som social hållbarhet. Nya processer utifrån styrmodellen har fortsatt att implementeras under året och målarbetet för nya kommunövergripande mål och mål för nämnderna har slutförts.

När det gäller måluppfyllelsen för perioden så bedömer vi att två av målen är uppnådda och att tre av målen delvis har uppnåtts. Det finns flera indikatorer som rört sig i rätt riktning under 2023.

Barn- och utbildningsnämnden

Att barn och unga lyckas fullfölja sin skolgång är en av samhällets viktigaste investeringar! En god skolgång är en viktig förutsättning för utveckling av samhället och en nyckelfaktor för att barn och unga ska lyckas i framtiden. Att fullfölja gymnasiet är den viktigaste faktorn för att lyckas etablera sig i samhället, uppnå egen försörjning och god hälsa.

Årsrapporten för Barn- och utbildningsnämnden lyfter fram flera framgångar och styrkor inom verksamheten under 2023. Dessa framgångar speglar nämndens förmåga att möta uppsatta mål och bidra till en positiv utveckling inom barn- och utbildningsområdet.

Förbättrat samarbete mellan skola och hem:

Ett av de mest framträdande framstegen har varit utvecklingen av ett fördjupat samarbete med delat ansvar mellan skola och vårdnadshavare. Genom att prioritera och förbättra kommunikationen har man lyckats skapa en starkare gemenskap kring elevernas lärande och utveckling. Detta har inkluderat regelbundna utvecklingssamtal och ökad tillgång till information för vårdnadshavare om barnets utveckling och lärande, vilket är en viktig styrka i verksamheten.

Implementering av digitala lärplattformar:

Även om målet inte har uppnåtts fullständigt, så är arbetet med digitala lärplattformar och verktyg en tydlig styrka. Detta har möjliggjort bättre kommunikation mellan elever, lärare och föräldrar och har stärkt de pedagogiska processerna genom digitalisering. Insatserna för att utbilda personalen i användningen av dessa verktyg bidrar även till en mer innovativ och anpassningsbar lärmiljö.

Arbete för ökad trivsel och trygghet:

Årsrapporten belyser framgångar i att skapa en trygg och trivsamt miljö för alla barn och elever samt personal. Genom konkreta åtgärder, som språkstimulerande arbetssätt och förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling, har man lyckats förbättra både arbetsro och trivsel. Dessa insatser är grundläggande för en positiv skolmiljö och bidrar till ökad lärande och utveckling.

Antalet elever med behörighet till gymnasieskolan ökar och fler elever fullföljer gymnasieutbildningen:

84,8 % av eleverna i årskurs 9 var behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet vid vårterminens slut 2023. Även om målet inte helt har uppnåtts, så visar rapporten på en positiv trend där fler elever fullföljer sin gymnasieutbildning. Denna utveckling är delvis ett resultat av nämndens satsningar på att förbättra stödstrukturer för elever i riskzonen för att avbryta sin utbildning. Åtgärder såsom individanpassat stöd, mentorskap, och karriärvägledning har spelat en viktig roll i att motivera och stödja elever genom deras gymnasieår.

Under 2023 har en verksamheterna påbörjat ett systematiskt arbete med att stärka likvärdigheten kring språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt i alla skolformer utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Inom förskolan har ett arbete inletts för att stärka lärandeidentiteten hos barnen i förskolan tidigt genom att använda materialet "Före Bornholm". I grundskolan har en satsning gjorts på likvärdig läsinlärning/avkodning. Vi kan redan nu se resultat av inledda insatser.

Världsmarknadsläget har inneburit ekonomiska konsekvenser genom inflation och högre räntor, vilket påverkat kommunen i stort och nämndens verksamheter. Det ekonomiska läget med ökade kostnader och oro för nedskärningar men också det säkerhetspolitiska läget i världen skapar oro hos barn, elever, vårdnadshavare och medarbetare.

Totalt uppgår nämndens underskott till cirka -2,5 miljoner kronor, vilket motsvarar -1 % av den totala budgetramen. Intäkterna lämnar ett överskott på ca +4,2 miljoner. Under året har förvaltningen ansökt och blivit beviljade ytterligare riktade statsbidrag. Föräldraavgifter för fritids och förskola är också en post som gett intäkter utöver budgeterat belopp med ca 1,1 miljoner kronor, främst utifrån inkomstjämförelsen. Personalkostnader redovisar ett underskott på ca -3,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 1% av budgeterat belopp för personal. En av orsakerna är stödresurser som tillsatts för barn och elever där behov funnits. Övriga poster som redovisar större underskott är lokalkostnader, -2,5 miljoner kronor och interna kostnader, -2,3 miljoner kronor som främst avser interna IT kostnader. Gymnasieskolan är den verksamhet som avviker mest med ett redovisat överskott på + 5,4 miljoner då köpta skolplatser blev 40 färre än budgeterat.

Bygg- och miljönämnden

År 2023 var ett år med låg aktivitet på byggsidan. På miljösidan var aktivitetsnivån stabil och i huvudsak normal. Alkohol och tobakskontrollen hade ett år med i stort oförändrade verksamheter, vilket gav få ansökningar om tillstånd. Livsmedelskontrollen är inne i en övergångsfas till nya kontrollsystemet, som konsekvens ger det lägre intäkter. Utfallet ekonomiskt blir totalt 3,0 miljoner kronor. Överskottet består mestadels av byggsanktionsavgifter samt ett lågt utfall på bidrag till bostadsanpassning. I personalstyrkan har ingen noterbar förändring skett under året. Sjukfrånvaron var låg under året.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden redovisar år 2023 ett underskott mot budget med -0,1 miljoner kronor. Detta trots att nämnden hade en ingående obalans i budget på -1 miljon kronor. Obalansen beror på att Vallmobadet är stängt för renovering samt att verksamheten barn- och ungdomscoacher som övergick till kultur- och fritidsnämnden år 2023 inte var fullt finansierad. Det är även en obalans i budget när det gäller interna hyror som steg kraftigt till följd av ökat konsumentprisindex samt ökade arvoden från år 2023. Det förbättrade resultatet beror på lägre personalkostnader bland annat till följd av att nämnden har gjort planerade neddragningar, vakanta tjänster där det i vissa fall har varit svårt att hitta behörig personal och tjänstledigheter. De lägre kostnaderna beror även på att tjänster hållits vakanta för att möta effektiviseringskrav.

Obalansen på Vallmobadet är av engångskaraktär men kvarstår så länge som badet inte kan hålla helt öppet. För att minimera underskottet på Vallmobadet har man minskat timanställd personal och övriga kostnader så långt det är möjligt. I budget 2024 har kultur- och fritidsnämnden fått en utökad ram som motsvarar den övertagna obalansen inom barn- och ungdomscoacher.

En förstudie avseende en ny service- och restaurangbyggnad på Skantzö bad och camping arbetades fram under året. Den nuvarande anläggningen är hårt nedsliten och uppfyller inte längre dagens krav på goda personal- och serviceytor.

Under hösten 2023 inleddes en utredning och översyn av föreningsbidragssystemet inom kultur och fritid. Resultatet av utredningen kan leda till att nya riktlinjer för bidragssystemet beslutas under år 2024 och att nya arbetsformer behöver arbetas fram.

En förstudie om en fullstor idrottshall startades upp i slutet av 2023 under ledning av kommunens lokalstrateg. Förstudien beräknas vara klar under 2024.

Kultur- och fritidsförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen har inlett ett samarbete kring kultur i skolan i syfte att tillsammans utveckla en kulturgaranti som omfattar alla kommunens barn och unga.

Under våren initierades ett pilotprojekt i Dans för hälsa, en forskningsbaserad intervention för att motverka psykisk ohälsa hos ungdomar.

Sedan hösten bedrivs fritidsgårdsverksamhet i kulturhuset alla vardagar då behovet är stort i Hallstahammar. Även lördagsöppet har testats på fritidsgården i kulturhuset vid några tillfällen.

Under året infördes Meröppet på biblioteket i kulturhuset vilket möjliggör att biblioteket kan hålla öppet obemannat under vissa tider.

Sjukfrånvaron var 2,68% för år 2023 vilket är en minskning från föregående år då sjukfrånvaron var 3,55%. Dock har långtidssjukfrånvarons andel av den totala sjukfrånvaron ökat från 14,39% år 2022 till 26,16% år 2023. Förvaltningens frisktal, det vill säga hur hög andel av medarbetarna som inte har haft någon sjukfrånvaro alls under året, var under 2023 24,32% vilket är en liten ökning från föregående år.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Totalt uppgår underskottet inom nämnden till -6,5 miljoner kronor, vilket motsvarar ungefär -3% av den totala budgetramen. De stora underskotten finns inom externa placeringar LSS (-8,9 miljoner), externa placeringar barn- och ungdomsvården IFO (-2,8 miljoner), familjehemsvården IFO (-3 miljoner) samt personalkostnader LSS (-4,6 miljoner). Under 2023 har dessa underskott till stor del balanserats av statsbidrag, ersättningar från Migrationsverket samt av att vakanta tjänster och frånvaro bland personal inte tillsatts under perioder där så varit möjligt. Sedan delårsrapporten i augusti har underskottet minskat med 4,5 miljoner kronor. De största orsakerna till avvikelsen mot prognosen i augusti är att de åtgärder som vidtagits gett effekt, att fler vakanser och långtidssjukskrivningar uppstått samt att befarade vårdkostnader inom institutionsvården på IFO inte uppkommit. Trots underskott i förhållande till budget har förvaltningen en kostnadseffektiv verksamhet. IFO bedrev sin verksamhet 7 miljoner kronor (-9,1%) lägre än förväntat år 2022 i jämförelse med övriga riket och nettokostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv har sjunkit med 12,8% mellan åren 2021 och 2022. Det innebär att IFO:s verksamhet tar en mindre andel av kommunens ekonomi i anspråk jämfört med tidigare år. För LSS är nettokostnadsavvikelsen -7,2 % vilket innebär 10 miljoner kronor.

Sverige står inför en stor ekonomisk utmaning med både inflation och lågkonjunktur med en befarad stigande arbetslöshet. Det påverkar alla våra verksamheter. Verksamheterna har fått höjda hyror och förvaltningen har tagit över IT-kostnader utan full täckning i budget från KS. Utifrån att prisbasbeloppet har höjts ser vi en höjning av både riksnormen för försörjningsstöd och ersättningen för uppdragstagare. LSS höga kostnader för övertidsarbete samt kostnader för introduktion till nyanställda beror på svårigheten att rekrytera. Samverkan är i fokus både internt inom området, inom kommunen och med externa aktörer. De digitala verktygen används alltjämt vilket är både tidsbesparande och en förenkling. Arbetet med kostnadseffektiva lösningar fortgår där hemmaplanslösningar kan ersätta externa placeringar alternativt korta längden på dessa vilket har stor påverkan på både ekonomin och individens möjlighet att delta i samhällslivet och bli självförsörjande.

I så väl brukarundersökning, medarbetarundersökning och måluppfyllelse uppvisar nämnden fina resultat. Detta sammanlagt med det ekonomiska resultatet är ett kvitto på att verksamheten håller en god kvalitet till en lägre kostnad än rikssnittet.

En stor utmaning för socialtjänstens är att kompetensförsörja i kombination med den svåra ekonomiska situation som många kommuner befinner sig i. Vårdförsektorn, och inte minst socialtjänstens olika verksamheter, har ett stort behov av personal nu och framåt och rekryteringsläget för landets socialtjänster är avsevärt svårare än tidigare. Förutsättningarna att leva upp till den kvalitet som har fastställts genom lagar och regelverk blir allt svårare och när verksamheterna inte lyckas med detta kommer människors tillit till socialtjänsten att minska än mer vilket kan leda till att de inte får den hjälp de behöver.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens budgetram för 2023 uppgår till 42,2 miljoner kronor. Tekniska nämnden redovisar år 2023 ett underskott mot budget med -2,1 miljoner kronor.

Den handlingsplan som togs fram våren 2023 för att komma i balans har Tekniska förvaltningen aktivt arbetat med och majoriteten av åtgärderna är genomförda.

Lokalförsörjningsplanen för hela kommunen, Energibesparande underhållsprojekt (EBUP) och fastighetsavdelningens interna underhållsplan kommer tillsammans att ligga till grund för prioriteringar av framtida investeringar och åtgärder i kommunens fastighetsbestånd.

Förvaltningens sjukfrånvaro per december 2023 är 5,2% vilket är en mindre ökning jämfört med föregående period. Långtidsfrånvaron uppgår till 48%, vilket är en minskning från föregående period men en stor del av den totala sjukfrånvaron.

Äldrenämnd

Positivt resultat men tydlig nedgående trend ekonomiskt men uppåtgående demografiskt

År 2023 uppfyller Äldrenämnden tre av fem mål helt med gröna resultat och två mål delvis med gula resultat.

Vid uppföljning av kvalitetsfaktorer blev Äldrenämndens sammantagna poäng 2,0 (gult) 2023 jämfört med 2,1 2022 (gult) på skalan 1,0–3,0. Kvalitetsfaktorn effektiva har förbättrats, nettokostnadsavvikelsen inom äldreomsorgen har gått från rött till gult 2022 (senast kända).

Äldreförvaltningen har under året genomfört totalt 9 olika internkontrollgranskningar varav 6 blev gröna och helt godkända. Resterande tre kommer granskas igen 2024.

Äldrenämnden redovisar ett överskott om 9,4 miljoner kronor (3,5% av ramen), resultatet överträffar den tidigare lagda prognosen som uppgick till 7,8 miljoner kronor. Merparten av överskottet härrör från området förvaltningsövergripande. Årets resultat innebär dock en försämring med ungefär 14,4 miljoner kronor i jämförelse med förra årets resultat. Verksamheternas positiva resultat i år uppgår till 2,4 miljoner kronor (strax under 1% av ramen), vilket kan jämföras med samma resultat ifjol som uppgick till 10,8 miljoner.

1 januari 2023 delades den tidigare Socialnämnden upp i Äldrenämnden och Social- och arbetsmarknadsnämnden. Denna uppdelning medför att jämförelsesiffror för äldrenämnden som helhet saknas från tidigare år och därför är resultaten delvis svåra att analysera.

Den demografiska utvecklingen styr framtiden

Äldreomsorgen är en av välfärdens största verksamheter och befinner sig på många sätt i centrum för de utmaningar som Sverige som land och Hallstahammars kommun med flera står inför de kommande åren. De demografiska förändringarna med allt fler äldre och minskat antal arbetsföra påverkar hela samhället, och det är inom äldreomsorgen som mötet mellan en åldrande befolknings ökade behov och konkurrensen om arbetskraft har blivit och blir som allra tydligast.

Hälsofrämjande och förebyggande insatser

Att förbättra hälsan i befolkningen är nödvändigt för att klara de demografiska utmaningarna. Den förebyggande verksamheten i Hallstahammars kommun har fortsatt rönt stort nationellt intresse från Sveriges kommuner och regioner (SKR), och många andra kommuner och aktörer under 2023. Ett riktat stöd till anhöriga har under året arbetats fram vilket också aviseras som en prioriterad del i den kommande nya socialtjänstlagen.

Mycket sker i verksamheterna

Särskilt boende och hemtjänsten har lyckats väl i sitt arbete med bemanningen under 2023. Så väl att kommunen i mars 2023 erhöll ett särskilt pris, TimeCare Awards i konkurrens med drygt 230 andra kommuner. En stor utmaning för verksamheterna har varit att verkställa de nya reglerna om 11 timmars dygnsvila. Verksamheterna har ökat intensiteten i arbetet för att öka frisknärvaron bland personalen. Ordinärt boende har arbetat intensivt med sin Trivselresa med syftet att utveckla kvaliteten, trivseln och attraktiviteten. Särskilt boende har påbörjat ett liknande projekt.

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd investeringsbudget för varje projekt. Investeringar som nämnderna själva finansierar inom befintlig budget får startas av egna nämnden genom ett startbesked. Nya investeringar där finansieringen inte ryms inom nämndens egen ram så får endast kommunstyrelsen fatta beslut om att investeringen får starta. Kommunstyrelsen har även delegation på att göra nödvändiga omfördelningar av investeringsanslagen på grund av oförutsedda fördyringar. Projekt som är fördelade över flera år har även investeringsbudgeten fördelad över flera år. Påbörjade projekt får som regel alltid med sig ej förbrukad budget till nästkommande år genom en tilläggsbudget som beslutas i samband med årsredovisningen.

Exploateringsverksamheten hanteras i investeringsredovisningen som vilken investeringen som helst men vid aktiveringen så aktiveras dem inte som en anläggningstillgång utan aktiveras direkt till omsättningstillgången exploateringsfastigheter. Se not 16. För utfall för samtliga investeringsprojekt se bilaga.

(tusentals kronor)	BUDGET 2023	Tilläggsbudget 2023	Totalbudget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023
KS Startbesked	237 349	138 718	376 067	180 869	195 198
Bad & Camping	37 834	24 456	62 290	27 845	34 445
Digitalisering	0	270	270	0	270
Exploatering	16 250	10 976	27 226	9 631	17 595
Fastigheter	0	15 472	15 472	11 573	3 899
Förskolor	34 400	0	34 400	478	33 922
Gata/Park	7 000	6 173	13 173	6 134	7 039
Grundskolor	42 500	31 261	73 761	57 294	16 467
Kultur	6 565	4 125	10 690	0	10 690
Maskinförnyelse	0	0	0	4 105	-4 105
Samhällsutveckling	13 300	6 100	19 400	16 473	2 927
Stadsnät	7 000	0	7 000	14 792	-7 792
VA	4 500	26 655	31 155	203	30 952
Äldreboende	0	1 994	1 994	0	1 994
Fastighet	34 000	1 536	35 536	17 951	17 585
Fastighetsunderhåll	20 000	9 700	29 700	12 717	16 983
Oförutsedda / Utredningar	14 000	0	14 000	282	13 718
Aktieköp				1 391	-1 391
TN Startbesked	23 880	7 015	30 895	20 515	10 381
Fastigheter	4 400	4 947	9 347	7 659	1 688
Förskolor	200	0	200	121	79
Gata/Park	2 650	300	2 950	2 771	179
Grundskolor	500	0	500	2	498
Maskinförnyelse	630	432	1 062	704	358
Samhällsutveckling	1 000	630	1 630	1 653	-23
VA	11 500	706	12 206	7 269	4 937
Oförutsedda / Utredningar	3 000	0	3 000	336	2 664
KFN Startbesked	6 550	0	6 550	10	6 540
Bad & Camping	6 550	0	6 550	10	6 540
BUN Startbesked	1 000	0	1 000	1 000	0
IT-utrustning	1 000	0	1 000	1 000	0
Totalsumma	268 779	145 733	414 512	202 393	212 119

Årets investeringar

Årets investeringar uppgick till 202,4 miljoner kronor inklusive exploateringsinvesteringar. Det innebär en ökning mot fjolårets utfall med +37,6 %, då investeringar inklusive exploateringsverksamheten omfattade 147,1 miljoner kronor. Genomförandegraden 2022 var 48,8 %. Samtliga nämnder utom Barn- och utbildningsnämnden hade lägre utfall än anslaget. Genomförandegraden räknat per nämnd som beviljar startbesked är KS: 48%, TN: 66%, KFN: 0%, BUN: 100%.

Investeringsnivån 2023 på 202,4 miljoner kronor är den näst högsta investeringssumman ett enskilt år under 2000-talet. Enda gången den var högre var 2016 då äldreboendet Äppelparken byggdes. Investeringstakten är väldigt hög och ambitionen i budget är ännu högre. Att under dessa förhållanden säga att genomförandegraden bara var 49% är något missvisande. Den genomsnittliga investeringsnivån de senaste 10 åren har varit 124,8 miljoner kronor. Investeringsnivåerna kommer fortsatt ligga på en väldigt hög nivå och det är framför allt ett eftersatt fastighetsunderhåll som är anledningen.

Under 2023 så har det varit fyra stora projekt i gång; Nybyggnation av Näslundskolan (57,3 miljoner kronor), renovering av Vallmobadet (26,5 miljoner kronor), Energiåtgärder i EBUP-projekt (18,0 miljoner kronor) samt utveckling av Hallstahammars centrum (16,5 miljoner kronor).

Tekniska nämnden och VA-verksamheten har en genomförandegrad på ungefär 49%. Av en investeringsbudget på totalt 273,8 miljoner kronor för dessa två områden så återstår 138,7 miljoner kronor. De projekt med störst budgetavvikelser är nybyggnation Näslundskolan med +31,3 miljoner kronor och Vallmobadet med +24,5 miljoner kronor. Näslundskolan har dragits med förseningar sen projektstart och uppskattas nu att bli färdig under första halvåret 2024. Vallmobadet är också försenat och under 2023 har fokus varit på undersökningar av hur stort behovet faktiskt är. Under året har cirka 55 olika investeringsprojekt varit i gång.

Ombudgeteringar och förändringar under året

I samband med årsredovisning 2022 beslutade kommunfullmäktige att tilläggsbudgetera 145,7 miljoner kronor från 2022 års investeringsbudget till investeringsbudgeten 2023.

Det är bara kommunfullmäktige som får fatta beslut om utökning av investeringsbudgeten men andra nämnder har delegationsrätt att omfördela inom de av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen. Under året har inga sådana ombudgeteringar genomförts.

Investeringar inom koncernen

Utöver det investeringar som kommunen genomfört enligt ovan har AB Hallstahem investerat 71,6 miljoner kronor 2023. Som exempel på investeringar 2023 kan nämnas, installation av solceller på Lövåsen, fönsterbyten, cykelbodas, byte av undercentraler, hissbyten, byggnation av uteförråd och ROT-projekt.

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse för år 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i bolag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsd i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Samtliga revisionsrapporter avseende kommunens nämnder och styrelse har löpande under året överlämnats till fullmäktiges presidium och till berörd nämnd. Revisionen har biträtts av KPMG AB. Granskningens omfattning redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

Årets resultat uppgår till 89,4 mnkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget på 89,2 mnkr. Förklaringen är främst såväl högre skatteintäkter som högre finansiella intäkter jämfört med budget.

Kommunens prognos vid delåret i augusti uppgick för helåret till ett resultat om 62,4 mnkr.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Hallstahammars kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att de finansiella målen är förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen.

Vi bedömer att resultatet i årsredovisningen delvis är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed för området.

Hallstahammar den 19 mars 2024

Per Hedfors Marie Odelberg Tommy Jönsson

Bo Hedman Andreas Almquist

Bilaga 1 Fullständigt investeringsutfall per projekt

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
1004	INVENTARIER	0	4 105	-4 105
1005	ÅKGRÄSKLIPPARE SMÅ	312	315	-3
1015	TILLBEHÖR KLIPPAGGREGAT	250	165	85
1019	REDSKAPSBÄRARE SKOPOR	500	225	275
1208	AKTIEKÖP	0	1 391	-1 391
1304	ÄPPELLUNDEN BEN 2	400	400	0
1306	Inventarier Näslund	4 500	0	4 500
2080	KV FASANEN	200	89	112
2086	KNEKTBACKEN	748	121	627
2087	ERIKSBERG	1 500	994	506
2091	HACKSPETTEN	0	235	-235
2093	SÖRSTAFORS	750	40	710
2095	VÄXTHUSET	1 000	31	969
2096	ERIKSBERG SÖDRA	21 028	7 536	13 493
2097	STRÖEXPLOATERINGAR	2 000	0	2 000
2104	BRYGGA VALSTASKOGEN	300	167	133
2105	BRYGGOR	1 000	145	855
2106	KONSTBYGGNAD BROAR	500	361	139
2114	CYKELRELATERADE INVESTERINGAR	1 000	0	1 000
2117	NY GC VÄG NÄS-LYCKHEM	7 893	4 463	3 431
2119	LED ARM. HHR-CENTRUM	200	83	117
2141	FÖRNYELSE BELYSNING	850	846	4
2152	TRAFIKSÄKERHETSÅTGÄRDER	1 500	770	730
2157	BRO SÖRKVARN	500	94	406
2158	SKATEPARK ASFALT	140	0	140
2246	BUSSHÄLLPLATS KYRKBYN	280	51	229
2247	ÅTG BRISTFÄLLIG VÄGKROPP	1 500	1 690	-190
2381	SKURMASKIN VALLMOBADET	150	0	150
2387	MOBILA PUBLIKPLATSER SKZN	900	0	900
2388	ÅRET RUNT STUGOR	4 500	10	4 490
2389	TIDSANPASSADE SKYLTA SKZ	250	0	250
2390	SERVICEHUS SÅSONGCAMPING	1 200	0	1 200
2391	BELYSNING SKANTZÖ	700	0	700
2392	BRYGGOR GÄSTHAMN	700	543	158
2393	TIDSANPASSADE MÖBLER SKAN	250	0	250
2397	VALSTALUND VÄRME	150	0	150
2421	LEDNINGSNÄTETS INVESTERIN	10 000	6 161	3 839
2422	DIGITALISERING AV VMÄTARE	2 206	1 109	1 098
2423	VA TILL BERG	9 779	-1 557	11 336
2424	VERKENS INV PAKET	1 826	1 299	527
2425	NYTT FILTER (VV)	19 550	463	19 087

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse
2428	VA HÖGZON	0	586	-586
2501	DIV OBJEKT, VÄRME-VENT	2 000	2 020	-20
2502	NYBYGGNATION ÄLDREBOENDE	1 994	0	1 994
2504	STAMBYTEN FASTIGHETSBESTÅ	2 547	0	2 547
2505	TN OFÖRUTSEDDA INVEST	1 000	6	994
2506	LINNEAGÅRDEN	4 260	4 890	-630
2514	FÖRSKÖNING ALLM PLATSER	600	235	365
2516	TAK INKL SOLPANELER ÄDELS	14 236	5 464	8 773
2520	ELDSBODAHUSET SAMLINGGSAL	6 000	0	6 000
2521	FÖRRÅD MOTIONSCENTRUM	3 000	0	3 000
2522	CENTRUMUTVECKLING	19 400	16 473	2 927
2525	PLANERAT FASTIGHETSUNDERH	29 700	12 717	16 983
2529	NYBYGGN NÄSLUNDSSKOLAN	64 261	57 294	6 967
2530	UTEMILJÖ SKOLOR	500	2	498
2531	LEKPLATSER	1 630	1 653	-23
2533	AVFALLSHANTERING OCH SORT	2 400	2 459	-59
2537	VATTENRUTSCHBANA SKANTZÖ	2 500	436	2 064
2539	EBUP FAS 1	31 536	17 951	13 585
2540	AKUT FASTIGHETSUNDERHÅLL	2 000	2 819	-819
2553	VALLMOBADET OMB	40 256	26 500	13 756
2557	NY REST. O SERV. SKANTZÖ	18 834	366	18 468
2558	ERSÄTTARE NYCKELPIGAN	22 000	78	21 922
2559	UNDERHÅLL TROLLSLÄNDAN	12 000	0	12 000
2560	NYBYGGN. NIBBLESKOLAN	5 000	0	5 000
2563	UTEMILJÖ FÖRSKOLOR	200	121	79
2571	ÅTG STRÖMSHOLMSSKOLAN	46	10	36
2575	KAMERAÖVERVAKNING SKOLOR	400	361	39
2600	UTREDN KOMMANDE INVESTERI	2 000	329	1 671
2807	IPAD GRUND O FÖRSKOLA	1 000	1 000	0
2990	SAMMANTRÄDESRUM K-HUSET	930	1 210	-280
2992	UTB STADSNÄT	7 000	14 792	-7 792
2996	KS OFÖRUTSEDDA INVESTERIN	14 000	282	13 718
2997	DIGITALISERING WIFI O IoT	270	0	270
Totaler		414 512	202 395	212 117
Avgår Exploatering (omsättningstillgång)		27 226	9 045	18 181
Summa Investeringar		387 286	193 351	193 936

Bilaga 2 förslag till tilläggsbudget för investeringar

Totalt föreslås en tilläggsbudgetering från 2023 års investeringsbudget på 165 751 000 kronor. Nedan finns en tabell över projekten som föreslås att tilläggsbudgeteras och under tabellen finns motivering till samtliga föreslagna projekt.

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 2023	Budget-avvikelse	Förslag till Tilläggsbudget 2024
1019	REDSKAPSBÄRARE SKOPOR	500	225	275	275
1306	Inventarier Näslund	4 500	0	4 500	4 500
2080	KV FASANEN	200	89	112	112
2086	KNEKTBACKEN	748	121	627	627
2087	ERIKSBERG	1 500	994	506	506
2093	SÖRSTAFORS	750	40	710	710
2095	VÄXTHUSET	1 000	31	969	969
2096	ERIKSBERG SÖDRA	21 028	7 536	13 493	13 493
2097	STRÖEXPLOATERINGAR	2 000	0	2 000	2 000
2105	BRYGGOR	1 000	145	855	855
2117	NY GC VÄG NÄS-LYCKHEM	7 893	4 463	3 431	3 421
2381	SKURMASKIN VALLMOBADET	150	0	150	150
2388	ÅRET RUNT STUGOR	4 500	10	4 490	4 490
2389	TIDANPASSADE SKYLTA SKZ	250	0	250	250
2390	SERVICEHUS SÅSONGCAMPING	1 200	0	1 200	1 200
2392	BRYGGOR GÄSTHAMN	700	543	158	158
2425	VA-investeringar				15 100
2502	NYBYGGNATION ÄLDREBOENDE	1 994	0	1 994	1 994
2504	STAMBYTEN FASTIGHETSBESTÅ	2 547	0	2 547	2 547
2505	TN OFÖRUTSEDDA INVEST	1 000	6	994	994
2516	TAK INKL SOLPANELER ÄDELS	14 236	5 464	8 773	1 000
2520	ELDSBODAHUSET SAMLINGGSAL	6 000	0	6 000	3 500
2521	FÖRRÅD MOTIONSCENTRUM	3 000	0	3 000	1 500
2522	CENTRUMUTVECKLING	19 400	16 473	2 927	2 927
2525	PLANERAT FASTIGHETSUNDERH	29 700	12 717	16 983	8 000
2529	NYBYGGN NÄSLUNDSSKOLAN	64 261	57 294	6 967	6 967
2530	UTEMILJÖ SKOLOR	500	2	498	498
2537	VATTENRUTSCHBANA SKANTZÖ	2 500	436	2 064	300
2539	EBUP FAS 1	31 536	17 951	13 585	13 585
2553	VALLMOBADET OMB	40 256	26 500	13 756	13 756
2557	NY REST. O SERVB. SKANTZÖ	18 834	366	18 468	18 468
2558	ERSÄTTARE NYCKELPIGAN	22 000	78	21 922	21 922
2559	UNDERHÅLL TROLLSLÄNDAN	12 000	0	12 000	12 000
2560	NYBYGGN. NIBBLESKOLAN	5 000	0	5 000	5 000

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 2023	Budget- avvikelse	Förslag till Tilläggsbudget 2024
2571	ÅTG STRÖMSHOLMSSKOLAN	46	10	36	36
2600	UTREDN KOMMANDE INVESTERI	2 000	329	1 671	1 671
2997	DIGITALISERING WIFI O IoT	270	0	270	270
Totaler					165 751

Redskapsbärare Skopor

De skopor som avdelningen var i behov av köptes in under året och 45% av budgeten förbrukades. Dock har det uppkommit nya behov under sista månaden av året då vinterväghållningsverksamheten har slitit ut tillbehör som kommer att behöva bytas ut inför nästa säsong.

Inventarier Näslund

Näslundskolan är försenad och därför kommer inventariet köp genomföras under 2024 istället för 2023.

Kv fasanen

Pågående projekt. Kvarstår att fixa en snekant mot fastighet.

Knektbacken

Arbete som var planerat 2023 försenades och har förflyttats till 2024.

Eriksberg

Pågående projekt. Kvarstår att fixa en snekant mot fastighet.

Eriksberg södra

Pågående projekt som dragit ut på tiden.

Bryggor

Detta projekt gick inte att slutföra 2023 då skyfallen som resulterade i översvämningar och höga vattenflöden som begränsade åtkomsten till bryggorna. När vattenflödena lugnade ner sig så kom istället isen tidigt och bryggorna frös fast. Projektet kommer därför att återupptas när isen försvinner och bryggorna kan lyftas upp ur vattnet.

Ny gc väg Näs-Lyckhem

Pågående, ingår i E18-projektet. Pengarna rekvireras av Trafikverket. Hallstahammars kommun står för en 50% medfinansiering enligt beslut.

Skurmaskin Vallmobadet

På grund av försenad färdigställande av Vallmobadets renovering har denna investering inte kunnat genomföras under 2023.

Året runt stugor

Pågående projekt. På grund av överklagad upphandling är projektet försenat. Kommer införskaffas under 2024.

Tidsanpassade skyltar skz

På grund av lång handläggningstid av Länsstyrelsen angående placering av skyltar på Skantzenområdet, har inte projektet kunnat avslutas under 2023.

Servicehus Säsongscamping

På grund av överklagande av upphandlingsunderlagen har projektet försenats och flyttas därför fram till år 2024.

Bryggor gästhamn

På grund av lång handläggningstid av Länsstyrelsen angående elkabeldragning på botten av kanalen har inte projektet kunnat avslutas under år 2023.

VA Investeringar

Eftersom VA-verksamheten övergått i Mälarenergi Vatten AB som då också planerar och genomför våra VA-investeringar föreslås att projekten 2421 LEDNINGSNÄTETS INVESTERIN, 2422 DIGITALISERING AV VMÄTARE, 2423 VA TILL BERG, 2424 VERKENS INV PAKET, 2425 NYTT FILTER (VV), 2428 VA HÖGZON utgår och ersätts av en post "VA-investeringar". Vid årets slut kvarstod 35 miljoner kronor av dessa föreslås att 15,1 miljoner förs över till nytt projekt VA-investeringar.

Nybyggnation äldreboende Kolbäck

Utredningsmedel för nya äldreboendet i Kolbäck. Projektet fortsätter under 2024.

Stambyten fastighetsbestånd

Projektet tillhör ombyggnationen av Ädelstenen och avser vatten- och avlopps åtgärder till den del som inte har någon verksamhet. Utvändigt om fastigheten är vatten- och avloppsledningarna färdigställda och framdragna, men för att kunna slutföra detta projekt invändigt så kräver det vetskap om vilken verksamhet som ska flytta in i lokalerna. Därav behov av tilläggsbudgetering då projektets färdigställande styrs av vilken typ av verksamhet som kommer att bedrivas..

TN oförutsedda investeringar

Projektet att byta ut larmsändare för att få kontroll på våra abonnemang har varit på paus en längre tid på grund av frånvaro av personal, men startades upp igen innan årsskiftet och kommer att slutföras under 2024. Investering av burförråd i Västra fabriken för att kunna hyra ut förvaringsutrymme på ett smartare sätt i outnyttjade delar av fabriken som kan vara svåra att hyra ut. Detta för att frigöra yta i de delar av lokalen som används i dagsläget, yta som kan hyras ut i sin helhet istället. Startbeskedet till projektet kom sent på året och hann inte påbörjas 2023. Det sista projektet med medel från denna investeringsbudget avser inköp av utrustning för kameraövervakning på Näslundsskolan, något som inte fanns med i planen från början i projektet. Även här kom startbeskedet sent på året och hann inte påbörjas 2023.

Tak inkl solpaneler Ädelstenen

Taket på Ädelstenen är klart och solcellerna är på plats, men det kvarstår ett fåtal åtgärder innan det är helt färdigställt. Dock har den utförande entreprenören gått i konkurs och verksamheten har upphört så projektet är på paus tills dess att konkursen är klar. Kvarstående kostnad beräknas vara runt 1 miljon kronor.

Eldsbodahuset samlingsal

Projektet kunde inte genomföras under 2023 på grund av att delar av dessa medel användes till att delfinansiera byggnation av personalutrymmen vid Vallmobadet..

Förråd motionscentrum

Projektet kunde inte genomföras under 2023 på grund av att delar av dessa medel användes till att delfinansiera byggnation av personalutrymmen vid Vallmobadet. Behovet är mycket akut av denna investering under 2024. Förrådet ska användas till att skydda kommunens pistmaskin. Då det dagsläget saknas ett fungerande förråd hyrs ett tältförråd för en kostnad av 100 000 kr/år.

Centrumutveckling

Fortsättning Etapp 1 år 2024, projektering Etapp 2 år 2024.

Planerat fastighetsunderhåll

Tilläggsbudget till befintligt planerat fastighetsunderhåll. Behovet gäller pågående projekt.

Nybyggnation Näslundskolan

Projektet fortsätter och kommer slutföras under 2024.

Utemiljö skolor

Tilläggsbudget önskas för att slutföra åtgärder på Fredhems skolan som blev pausat när frågan kom upp att förskola skulle in i lokalerna. Blir det förskola kommer medel användas för att anpassa skolgården annars blir det anpassat till skolverksamhet.

Vattenrutschbana Skantzöbadet

Projektet startades tidigt på året men påverkades av långa leveranstider för signalsystemet till vattenrutschbanan. Denna del var väsentlig för att kunna slutföra projektet. Signalsystemet installerades i slutet av året men kunde inte slutföras då vintern kom. Behovet av tilläggsbudgetering är den kostnad som kvarstår för att slutföra projektet under 2024 så det kan stå klart till när badsäsongen startar.

EBUP Fas 1

Fas 1 är utförd och fas 2 har påbörjats. EBUP fas 2 har två projekt som startades upp under 2023 och kommer att fortlöpa under 2024. Ett projekt tillhör energiåtgärder som utförs tillsammans med ombyggnationen av Vallmobadet. Det andra projektet avser energiåtgärder som ansågs så pass akuta att de behövdes punktinsatser i ett flertal fastigheter. Projektet ligger i fas med sin tidplan och beräknas vara klart till början av sommaren.

Vallmobadet

Arbetet pågår och kommer fortsätta under 2024.

Ny restaurang och servicebyggnad Skantzö camping

Projektet utreds fortfarande. Omfattning och kostnad är nu osäker så tilläggsbudget föreslås.

Nybyggnation Nibbleskolan

Utredningsmedel och projekteringsmedel som föreslås flyttas med till 2024.

Åtgärder på Strömsholms skolan

Projektet påbörjades under 2023 och avser en redskapsbod men då andra åtgärder på skolan prioriterades så pausades detta projekt. Färdigställande av boden kommer att ske under 2024.

Utredning kommande investeringar

Denna förslås att tilläggsbudgeteras utifrån åtgärderna i lokalförsörjningsplanen. Under 2023 inga medel tagits i anspråk för projekt inom ramen för lokalförsörjningsplanen och dessa bedöms komma igång under 2024.

Digitalisering wifi o IoT

Projektet är påbörjat och ett arbete pågår med att sätta ut sensorer och slutföras år 2024